

Vlaams
Parlement

vergadering **12**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 5 december 2012

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING	5
POLITIEKE FRACTIES	6
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	6
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	6
ACTUALITEITSDEBAT over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen	6
Moties	44
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	44
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de wintervooruitzichten inzake elektriciteitsbevoorrading van het ENTSO-E en de reactie ter zake van de Vlaamse minister van Energie	44
ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het eventueel doven van de openbare verlichting in het kader van de energiebevoorradingzekerheid en de gevolgen hiervan voor de verkeersveiligheid	47
ACTUELE VRAAG van de heer Marino Keulen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de beslissing van de Nederlandse regering om het btw-compensatiefonds op te heffen en de gevolgen hiervan voor de kostprijs van het Spartacusproject	49
ACTUELE VRAAG van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het gebruik van de thuistaal op school	
ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het interuniversitaire onderzoek inzake het gebruik van de thuistaal op school en de gevolgen ervan voor de beleidslijn ter zake van de Vlaamse Regering	53
ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de discussienota betreffende de hervorming van de lerarenloopbaan	59
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind inzake een mededelingsprocedure, aangenomen in New York op 19 december 2011 en ondertekend in Genève op 28 februari 2012	
– 1746 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	64
Artikelsgewijze bespreking	64

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse – 743 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3 Algemene bespreking	64
VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse – 743 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3 VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Griet Smaers, de heren Steve D'Hulster en Jan Peumans, mevrouw Karin Brouwers, de heer Jan Roegiers, mevrouw Lies Jans en de heer Dirk de Kort betreffende de verbetering van de ongevallenregistratie en de invoering en follow-up van een Vlaamse verkeersongevallenanalyse – 1626 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3 Algemene bespreking Artikelsgewijze bespreking	65 69
VERZOEKSCRIFT over het gebruik van firstflushputten in rioleringen. Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door mevrouw Gwenny De Vroe – 1810 (2012-2013) – Nr. 1 Verslag	69
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind inzake een mededelingsprocedure, aangenomen in New York op 19 december 2011 en ondertekend in Genève op 28 februari 2012 – 1746 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	70
VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse – 743 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	70
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Griet Smaers, de heren Steve D'Hulster en Jan Peumans, mevrouw Karin Brouwers, de heer Jan Roegiers, mevrouw Lies Jans en de heer Dirk de Kort betreffende de verbetering van de ongevallenregistratie en de invoering en follow-up van een Vlaamse verkeersongevallenanalyse – 1626 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	71
MOTIE van de heren Johan Deckmyn, Frank Creyelman, Chris Janssens, Jan Penris en Joris Van Hauthem tot besluit van het op 5 december 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen – 1827 (2012-2013) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	71

MOTIE van de heren Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Boudewijn Bouckaert en Peter Reekmans en de dames Patricia De Waele en Ulla Werbrouck tot besluit van het op 5 december 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen – 1828 (2012-2013) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	72
MOTIE van de heer Filip Watteeuw, de dames Elisabeth Meuleman en Mieke Vogels en de heer Hermes Sanctorum tot besluit van het op 5 december 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen – 1829 (2012-2013) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	72
MOTIE van de dames Lydia Peeters en Patricia Ceysens, de heer Sas van Rouveroij en mevrouw Mercedes Van Volcem tot besluit van het op 5 december 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen – 1830 (2012-2013) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	72
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	73
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	76
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	76

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Filip Dewinter: ambtsverplichtingen;

Marijke Dillen: familieverplichtingen;

Fientje Moerman, Dirk Peeters, Khadija Zamouri: gezondheidsredenen.

Minister-president Kris Peeters verblijft in het buitenland. Hij keert morgen terug en wordt vandaag in het debat vervangen door minister Ingrid Lieten.

■

ONDERZOEK VAN DE GELOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 12 november 2012 heeft de heer Ludwig Caluwé met ingang van 1 december 2012 ontslag genomen als Vlaams volksvertegenwoordiger.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen, is de heer Koen Van den Heuvel. De heer Koen Van den Heuvel heeft reeds zitting in het Vlaams Parlement als plaatsvervanger. Ik stel dan ook voor niet opnieuw over te gaan tot het onderzoek van de geloofsbrieven en de eedaflegging van de heer Koen Van den Heuvel. Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

De opvolger die in aanmerking komt om de heer Koen Van den Heuvel als plaatsvervanger te vervangen, is mevrouw Caroline Bastiaens.

De geloofsbrieven van mevrouw Caroline Bastiaens werden reeds goedgekeurd in de plenaire vergadering van 30 juni 2009. Het administratieve onderzoek heeft uitgewezen dat sindsdien geen wijziging is opgetreden in de vervulling van de verkiesbaarheidsvoorwaarden.

Vraagt hierover iemand het woord? (*Neen*)

Mag ik aannemen dat het Vlaams Parlement het eenparig eens is met de conclusies van het administratief onderzoek? (*Instemming*)

Ik roep mevrouw Caroline Bastiaens uit tot Vlaams volksvertegenwoordiger en nodig haar uit aan het spreekgestoelte de grondwettelijke eed af te leggen, die luidt als volgt: “Ik zweer de Grondwet na te leven.”

– *Mevrouw Caroline Bastiaens legt de grondwettelijke eed af.*

Mevrouw Bastiaens, namens alle collega's heet ik u van harte welkom in het Vlaams Parlement. (*Applaus*)

Ik heb toch een licht vermoeden dat uw familienaam verwijst naar Limburg, maar dat zullen we later wel eens uitzoeken.

■

POLITIEKE FRACTIES

Wijziging in de samenstelling

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 15 november 2012 hadden de heer Ludwig Caluwé, voorzitter van de CD&V-fractie, en mevrouw Caroline Bastiaens reeds meegedeeld dat mevrouw Caroline Bastiaens vanaf haar eedaflegging deel wenst uit te maken van de CD&V-fractie.

■

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 60/10)

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 5 december 2012 hebben mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris verzocht hun voorstel van decreet houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse, dat in commissie is verworpen, op de agenda van de plenaire vergadering van vandaag te plaatsen.

Ik stel voor de agenda met dat voorstel van decreet aan te vullen, met dien verstande evenwel dat de plenaire vergadering zich straks conform de artikelen 55ter, punt 3, en 61, punt 3, tweede lid, van het Reglement van het Vlaams Parlement bij zitten en opstaan zal moeten uitspreken over het aanvatten van de bespreking.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

■

ACTUALITEITSDEBAT over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen.

Het debat is geopend.

De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Collega's, minister, Vlaanderen is er slecht aan toe. Wat we al lang wisten, wordt nu ook bevestigd door een nota van de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Deze nota over de Vlaamse conjunctuur schetst geen mooi beeld van de economische situatie in Vlaanderen. Alle conjunctuurcurves staan op een laag niveau, en de regering lijkt niet bij machte om hier iets aan te doen.

We worden niet alleen geconfronteerd met een afnemend productietempo in onze industrie en een dalend consumentenvertrouwen, ook de binnen- en buitenlandse vraag loopt terug. Maand na maand worden er bovendien records opgetekend met betrekking tot faillissementen. Zo waren er volgens het handelsinformatiekantoor Graydon nooit eerder zoveel faillissementen als in oktober 2012. Aangezien de Vlaamse kmo's vooral exportgericht zijn, is het ook niet verbazingwekkend dat het grootste aantal faillissementen gebeurt in het Vlaamse Gewest. Het gaat over een stijging met meer dan 10 procent in vergelijking met de periode januari-oktober 2011. Volgens Graydon is er een verschuiving merkbaar van kleinhandel naar groothandel, met opvallend meer faillissementen in de zakelijke dienstverlening en in de transportsector. Het zijn niet meer de directe,

consumentgerichte sectoren die de eerste klappen opvangen. Het zijn vooral de sectoren die daaraan leveren, die volop de gevolgen voelen.

Naar aanleiding van Vlaanderen in Actie (ViA) en het Pact 2020 stelde de Vlaamse Regering de volgende doelstelling met betrekking tot het ondernemerschap voorop: “Tegen 2020 kent Vlaanderen een sterke ondernemerscultuur, stijgt het ondernemerschap en de waardering ervoor aanzienlijk, alsook het aantal ondernemingen in het Vlaamse Gewest, zodat we even goed scoren als de top-vijf van de Europese regio’s.” Het pas gepubliceerde rapport van Graydon duidt eigenlijk op een pijnlijke manier aan dat de Vlaamse Regering haar doelstellingen in 2020 niet zal halen. De initiatieven en het beleid ter zake van de minister-president blijken duidelijk niet aan te slaan. ViA is blijkbaar geen sterk merk, nietwaar minister Lieten?

Vlaanderen beschikt over te weinig bevoegdheden om een performant beleid in het voordeel van de ondernemers te voeren. Het is jammer dat diverse partijen in deze regering, die in het kader van de zesde staats hervorming nochtans betrokken partij waren, veel te weinig essentiële bevoegdheden voor het economisch beleid naar Vlaanderen wisten te trekken. Vooral op het vlak van de loonlasten vertoont Vlaanderen een serieuze handicap. Dat is een bekend gegeven. In het decembernummer van Ondernemers, het blad van Voka, stelt Oost-Vlaams voorzitter Jean-Paul Van Avermaet: “In een land waar de overheid 54 procent van alle inkomsten afroemt, wordt ondernemen stilaan ondoenbaar. Vooral de absurd hoge loonlasten werken als gif voor beloftevol en succesvol ondernemerschap. Werkgever én werknemer zijn allebei de klos: een Fordarbeider in Genk kost 20 procent meer dan zijn collega aan dezelfde band 122 kilometer verderop in Keulen. Aan het eind van de maand houdt hij minder over.”

Minister, de gevolgen zijn pijnlijk merkbaar: het water staat de ondernemers aan de lippen. Sommigen zijn al verdrongen, anderen trekken weg uit ons land. Niet voor niets worden we geconfronteerd met bedrijfssluitingen, met Ford Genk als triest dieptepunt. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat de sluiting van één bedrijf met tienduizend werknemers even zwaar doorweegt als de sluiting van duizend bedrijven met elk tien werknemers. Van bij het aantreden van deze Vlaamse Regering is er sprake van het transformeren van onze economie, om als Vlaanderen het hoofd te kunnen bieden aan de economische crisis. Daardoor moet Vlaanderen een sterke economische motor worden binnen Europa. Deze motor blijkt echter te sputteren en Peeters II krijgt hem niet aan de gang.

Ook het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) kan geen concrete resultaten voorleggen. De waaier van vijftig actiepunten uit het NIB, ondertussen al anderhalf jaar oud, oogt weliswaar ambitieus, maar op korte termijn mogen we blijkbaar op het niveau van de individuele ondernemingen geen grote positieve impact verwachten. Onze industrie haalt het overgrote deel van de toegevoegde waarde uit het buitenland.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Deckmyn, u citeert graag Voka. Ik zal dat dan ook doen. Gisteren had voorzitter Michel Delbaere het in een toespraak over de Vlaamse economie. Ik citeer hem: “Naar analogie zit Vlaanderen vol mooie bedrijven die zich elke dag weer in vraag stellen, zich aanpassen en de wereldconcurrentie aangaan. Dit is Vlaanderen in actie. Dit is het nieuw Vlaams industrieel beleid. De Vlaamse regering en haar Minister President willen we steunen in hun clusterstrategie.”

Ik moet eerlijk zeggen dat ik u niet kan volgen. De ene keer zegt u dat Voka het goed zegt. Dat is hier ook het geval. Ik steun deze actie. (*Applaus bij de N-VA*)

De heer Johan Deckmyn: Met citaten kan men veel zeggen, minister. Maar misschien kunnen we dan ook verwijzen naar UNIZO, en naar de tienduizenden mensen die een onlineprotest tegen het beleid van dit land ondertekend hebben. Dat wil veel zeggen. Dat wijst op de problematiek van bedrijven die in ademnood zitten.

Onze industrie haalt zoals ik al zei het overgrote deel van zijn toegevoegde waarde uit het buitenland. De ons omringende Europese handelspartners vormen daarbij een zeer belangrijke afzetmarkt. De nota van uw studiedienst vermeldt echter dat de Vlaamse uitvoer naar de 'oude' EU-15-landen zwakker groeit dan naar andere opkomende handelsblokken. Het is dus in de eerste plaats binnen de EU dat onze industriële sectoren nood hebben aan uitstekende randvoorwaarden die hun gelijke wapens geven om de concurrentie aan te gaan. In de praktijk stellen we echter vast dat we in Vlaanderen op dat vlak zeer sterk onder internationale druk staan.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer Deckmyn, als u cijfers citeert, zou ik graag willen dat u dat volledig doet. De export van de eerste zes maanden van 2012 bedraagt 148 miljard euro. Dat is een recordbedrag. Nog nooit hebben Vlaamse bedrijven zoveel geëxporteerd als in de eerste helft van dit jaar.

Het is een pluspunt dat we meer exporteren naar de groeilanden. Onze export naar Brazilië is met 22 procent gestegen en die naar China met 15 procent. Onze export staat op een toppunt. Dat is ontzettend belangrijk.

De heer Johan Deckmyn: Dat is correct, maar we mogen andere zaken niet uit het oog verliezen. Veel bedrijven in diverse sectoren vluchten het land uit. Ik heb daarnet geen cijfers genoemd, maar de nota van de Studiedienst van de Vlaamse Regering aangehaald.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer Van den Heuvel, u citeert de exportcijfers, maar u moet ook kijken naar de invoercijfers. Laten we eens kijken naar de evolutie van import en export in de afgelopen jaren. In 2004 hadden we nog een positieve regionale handelsbalans. Nu zitten we de laatste jaren zwaar negatief: min 15 miljard euro in 2011 en dit jaar zal het zeker boven de 12 miljard euro in het rood zijn.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer Deckmyn, u bent begonnen met cijfers te citeren, maar u hebt dat selectief gedaan. U moet volledig zijn.

Mijnheer Watteeuw, één, de grondstofprijzen stijgen. We moeten dat allemaal objectief bekijken. Twee, voor de eerste zes maanden van het jaar hadden we 148 miljard euro export en 146 miljard euro import. Voor mij is dat 2 miljard euro winst. Onze handelsbalans is positief: plus 2 miljard euro en geen min 12 miljard euro zoals u zegt.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Toch even nuanceren. De prognoses voor heel 2012 spreken over een groei van de export van ongeveer 1,5 procent. Dat betekent desalniettemin dat de groei gevierendeeld is ten opzichte van 2011.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer Van den Heuvel, nogmaals, ik heb geen cijfers genoemd. Ik heb geciteerd uit de nota van de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Ik heb gezegd dat de Vlaamse uitvoer naar de 'oude' EU-15-landen zwakker groeit dan naar andere opkomende handelsblokken. Uw opmerking was niet echt op haar plaats.

Andere landen en regio's hebben hun beleid al lang en ingrijpend bijgesteld. Onze overheden kunnen niet langer achterblijven. De Vlaamse Regering mag zich echter niet verschuilen achter Europa en de Federale Regering. Ze moet zelf de handen uit de mouwen steken. Het Pact 2020, Vlaanderen in Actie en het Nieuw Industrieel Beleid blijken meer paradepaardjes te zijn dan nuttige instrumenten ter bevordering van onze economie. Niet enkel de Federale Regering, maar ook deze Vlaamse Regering faalt!

In plaats van werkgelegenheid te bevorderen door doortastende beleidsmaatregelen te nemen voor onze ondernemers, worden diezelfde ondernemers door bepaalde politici zelfs met clichés gestigmatiseerd. Het is nochtans heel pijnlijk te moeten vaststellen dat deze

ondernemers jaar na jaar dezelfde bezorgdheden uiten, maar dat er ten gronde niets verandert, wel integendeel. En ondertussen blijft het aantal faillissementen stijgen en lijkt de Vlaamse Regering niet bij machte om deze onrustwekkende trend te stoppen.

Collega's, dames en heren ministers, we moeten dringend meer zuurstof geven aan onze ondernemingen in plaats van hen te verstikken met belastingen en contraproductieve maatregelen. Jammer genoeg – en het is niet de eerste keer dat ik dit zeg – kunnen we in Vlaanderen geen performant economisch beleid voeren wegens de versnippering van de economische en fiscale bevoegdheden.

Deze regering van CD&V, sp.a en de N-VA moet dringend wakker worden. Het is geen vijf voor twaalf, maar het is al lang vijf over twaalf. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, leden van de regering, het is jammer dat de minister van Economie hier niet is ... (*Rumoer*)

Ik weet dat hij in Marokko is, ik heb daar geen negatieve opmerking over willen geven. Ik vind het gewoon jammer dat hij hier niet is.

De voorzitter: Het ligt gevoelig als u dat zegt, maar er werd duidelijk meegedeeld dat de minister-president afwezig is en vervangen wordt door minister Lieten. (*Opmerkingen van minister Hilde Crevits*)

De heer Filip Watteeuw: Minister Crevits, rustig. Ik heb daar geen probleem van gemaakt. Ik vind het gewoon jammer dat hij dit debat niet kan volgen. Ik weet dat hij in Marokko is en dat hij daar belangrijke dingen doet. Dat vormt geen probleem voor mij; het is jammer voor hem.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik zou toch één belangrijke opmerking willen maken. Ik vind het voor de bedrijven die mee zijn met de missie, ontzettend belangrijk dat de minister-president mee is naar ginder. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: Dames en heren, mijnheer Watteeuw, er zijn op het Uitgebreid Bureau duidelijke afspraken gemaakt dat, ten eerste, als de minister-president in het buitenland is, hij in het buitenland is, en dat het goed is dat hij naar het buitenland gaat, en ten tweede, dat hij vervangen wordt door iemand anders van de regering, in dit geval door minister Lieten.

Als u vindt dat u de minister-president over een belangrijk onderwerp moet ondervragen, dan stelt u dat gewoon een paar dagen uit. Morgen is hij al terug. Als ik het goed begrepen heb, komt hij morgen al naar de commissie Openbare Werken.

U moet hier dus verder geen problemen over maken. De afspraken zijn eenparig genomen in het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik heb hier ook geen enkele negatieve opmerking over gemaakt. Ik vind dat minister Crevits wat lichtgeraakt is op dit vlak. Hij is inderdaad in Marokko. Ik had hem er hier gewoon ook graag bij gehad, maar dat kan niet, en dat is begrijpelijk.

Wat ik had willen weten van deze Vlaamse Regering en van de minister van Werk, is het volgende. Welke maatregelen zullen nu worden genomen? Wanneer zullen ze worden genomen? En samen met wie zullen ze worden genomen?

Leden van de Vlaamse Regering, ik denk dat er de laatste maanden genoeg peptalk is geweest. Ik denk dat er nu iets moet gebeuren. Wie de cijfers ziet en de berichten krijgt, weet dat er iets moet gebeuren.

Toen ik de Septemberverklaring hoorde, was de crisis omzeggens voorbij. De minister-president heeft letterlijk gezegd dat “de crisis binnenkort gedaan zou zijn, rapper dan velen denken”. Als een ondernemer zegt: “U bent bezig met de kers, u bent niet bezig met de taart”, dan geeft de minister-president als enig antwoord: “Stick to your plan.” Als we bekijken wat hij de laatste maanden overal zegt over het beleid van deze Vlaamse Regering, dan zegt hij eigenlijk voortdurend: “We zijn goed bezig, het vliegwiel van de transformatie draait, dat zie je al aan de cijfers.” We zien het inderdaad aan de cijfers: net als een doordeweekse regio zijn wij de speelbal van een negatieve economische dynamiek.

Ik dacht dat Vlaanderen de ambitie had om een topregio te zijn. Minister-president Peeters zegt vaak dat men niet te vlug resultaten moet verwachten omdat we een marathon lopen. Er zijn mensen die een marathon lopen in iets meer dan twee uur en er zijn mensen die hem lopen in meer dan vier uur of meer dan zes uur. We moeten nu heel snel weten welke concrete maatregelen er zullen worden genomen.

De discussie is tot nu toe vooral gevoerd naar aanleiding van een aantal dramatische gebeurtenissen zoals Opel, Bekaert, Ford. Maar op dit moment – op een moment – zijn alle economische berichten negatief. Op één moment. De Studiedienst van de Vlaamse Regering, de VDAB in haar Halfjaarlijkse Arbeidsmarktbalans, Graydon Belgium, zeggen allemaal dat de economische indicatoren op rood staan. De productie, de investeringen, de arbeidsmarkt: alles kleurt negatief.

We hadden het daarnet over de regionale handelsbalans. Ik heb in januari 2012 gezegd dat de handelsbalans in de voorbije jaren zeer negatief is geëvolueerd. In 2005 was ze nog positief, nadien was ze enkel negatief. En het werd alsmaar erger. Vorig jaar stond ze 15 miljard euro in het rood. Voor dit debat heb ik de website van de Nationale Bank van België nog eens bekeken: voor de laatste acht maanden is er opnieuw een negatief saldo. Ik vraag me af op welke cijfers u zich baseert, maar ik heb me gebaseerd op de cijfers die we vroeger ook gebruikten in de discussies en ik zie dat er voor dit jaar een negatief saldo is.

Minister Philippe Muylers: Ik wil echt wel reageren omdat de heer Watteeuw vraagt welke maatregelen ik zal treffen en zegt dat we alleen iets gedaan hebben als er zich iets ernstigs voordeed.

Deze Vlaamse Regering heeft een aantal maatregelen op langere termijn genomen, maatregelen waar we duidelijk hebben overlegd met de sociale partners en die nu worden uitgerold. Ze spelen in op een crisis op het moment dat de crisis er is. Als lid van de commissie Werk weet u heel goed dat we beginnen met de uitrol van Competent, waar de vraag en het aanbod op basis van competenties veel beter op elkaar zullen worden afgestemd dan ooit het geval is geweest. U kunt zeggen dat u dat al kent, maar het wordt in januari uitgerold. Op het moment dat de crisis er is, staan we klaar, na overleg met de Vlaamse sociale partners. We staan klaar om de uitstroom van ongekwalificeerde jongeren in drie trappen naar werk te begeleiden, om 50-plussers te activeren en de premie meer op maat te maken. Al deze maatregelen gaan in januari in.

Is het een geluk dat ze nu klaar staan op het moment dat er een crisis is? Neen, het is omdat wij die maatregelen, in overleg met de sociale partners, hebben voorbereid. U kunt zeggen dat u nog een extra maatregel wilt, een speciale. U mag hem geven. Een die we zo kunnen invoeren, zal ik proberen in te voeren. Tot nu toe voeren we een beleid, in overleg met de sociale partners, dat inspeelt op de sociale noden die er zijn: op de 50-plussers, op de jongeren die afstuderen zonder diploma. Met de begroting spelen we in op investeringen. Er zijn al quick wins gerealiseerd met investeringen voor bedrijven. We leggen de laatste hand aan de versnelling van de procedures. Ik denk dat u verkeerd bent als u vraagt: “Waar blijven de maatregelen?” U hebt ze al gehoord, dat is waar, maar ze worden nu uitgevoerd. (*Applaus bij de N-VA*)

De heer Filip Watteeuw: Minister, ik heb genoeg van die peptalk. In september zegt de minister-president dat de crisis bijna voorbij is. In november 2012 zegt hij: “We zijn in Vlaanderen soms wat te kritisch voor onze eigen prestaties.” En dan: “ViA is breed in ambitie en effectiviteit. Nederland kijkt op naar ViA.” Ik zie alleen dat we, als we de cijfers van de faillissementen zien, van de productie, van de investeringen, van de werkloosheid, het enorm slecht doen.

En ik vraag u naar het gewone beleid dat u gevoerd hebt en dat u natuurlijk zult verdedigen – het zou er nog aan mankeren. Ik vraag u wat u gaat doen met deze situatie, die ronduit dramatisch is, wat u doet om op deze situatie in te spelen. Ik zie het niet. Wat ik wel zie, is dat de ondersteuningsmaatregelen voor de economie niet altijd werken. De ecologiepremie is verminderd in effectiviteit, het TINA-Fonds waarvoor in 200 miljoen euro was voorzien dit jaar heeft slechts 50 miljoen euro opgebruikt, het Vlaams Innovatiefonds is ook maar deels opgebruikt, inzake groene waarborgen is er nog geen enkel dossier, voor FINMIX gaat het over amper tien dossiers, er zijn maar zes eco-efficiëntiescans: waar zijn we dan mee bezig? Die ondersteuningsinstrumenten werken niet.

Minister Muylers, de werkloosheid is ronduit dramatisch. Er komt 11 procent werkloosheid bij, maar de jeugdwerkloosheid is nog rampzaliger. In Antwerpen is 25 procent van de jongeren werkloos, in Gent 20 procent, dat zijn onvoorstelbaar grote groepen die moeten opgroeien zonder perspectief. Dikwijls zijn het nog de kansengroepen, laaggeschoolden, alloctonen die niet aan bod komen, dit is – zoals het ook vandaag in de krant stond – een tijdbom in deze steden, en daar moet u nog iets over zeggen. Want ik herinner me zeer goed, minister Muylers, dat we een discussie hadden in de commissie Economie waarbij het ging over de maatregelen van mevrouw Milquet ten aanzien van jongeren, en toen stelde onder meer collega Diependaele dat dit typisch mevrouw Milquet was, “want wij hebben dat in Vlaanderen naar de jongeren toe niet zo nodig”. Kijk waar we nu staan! Ik vind dat er bijkomende maatregelen moeten komen voor jongeren.

Minister Muylers, als ik samenvat waar we staan, en ik zie dat onze industrie afkalft, dat we er niet in slagen om ons onderwijs te hervormen, dat de samenleving zich opdeelt, dan is dat gewoon dramatisch. Deze regering moet nu maatregelen nemen: het is niet meer Vlaanderen in Actie, maar het is de Vlaamse Regering in actie. Dat is wat we willen zien.

De voorzitter: Minister, de heer Watteeuw moet natuurlijk eerst zijn redenering afmaken, en dan kunt u een repliek geven.

Minister Philippe Muylers: Excuseer voorzitter, soms wordt men ongeduldig over wat er gezegd wordt. Het is geen peptalk, het zijn uitvoeringen van maatregelen die nu starten, mijnheer Watteeuw, en u weet dat, omdat deze beslissingen zijn genomen, en er een competente start is in januari.

Naar jongeren toe hebben we een drietrapsraket. Laat mij het nu rustig uitleggen.

Eerst is er de werkinleving. Jongeren die ongekwalificeerd op de arbeidsmarkt komen, kunnen vanaf dag één in de dertien centrumsteden in een werkinlevingstraject terecht. Dit is een maatregel specifiek voor de centrumsteden waar de grootste problemen zijn. Wat is een werkinlevingstraject? Jongeren, zonder een beroep te kunnen doen op een uitkering, kunnen verplicht worden om in bedrijven mee te draaien, om een stuk arbeidsethos op te doen, om werkgewoonte te creëren.

Daarnaast spelen we in op het aanbod van de Federale Regering. Stages waarbij de wachttuitkering geactiveerd wordt, vormen we om tot een instrument dat aansluit op dit instrument voor ongekwalificeerde jongeren. Jongeren kunnen dan stages doen in bedrijven met de wachttuitkering als vergoeding, en met een kleine betaling van de werkgever.

Het derde deel van de raket is een verhoging van het aantal IBO's zodat de jongeren na hun stage een IBO kunnen volgen, een IBO waarbij ze opleiding krijgen op de werkvloer, maar

waar de werkgever zich engageert om de jongeren daarna aan te werven. Hier bieden we perspectief aan jongeren. Dat gaat van start op 1 januari 2013. Dus ja, mijnheer Watteeuw, nu bieden wij die jongeren in de centrumsteden een perspectief, startend van het moment dat ze op de arbeidsmarkt komen tot de afronding van het traject met een job.

Dit gebeurt in fases. Niet iedereen doorloopt de drie fases, men kan inspringen op de tweede fase, of op fase drie naar de IBO's.

Dit is uitgewerkt. Dit staat klaar om in de markt te worden gezet. Samen met Competent, samen met wat we hier proberen te doen, is dat geen peptalk, dat zijn beslissingen.

U vraagt: welke beslissingen? U kent ze. U wist dit. Wij nemen de beslissingen. Dit is de Vlaamse Regering in actie.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik vind dat de spreker, net als de vorige trouwens, geen enkel alternatief schetst. Ze komen een analyse maken die we allemaal kennen en die bovendien in het licht van de internationale crisis moet worden geplaatst. Vlaanderen is geen eiland, er is een internationale crisis. U kent de recessievoorspellingen voor België en de omliggende landen. Ik hoor geen enkel alternatief.

Bovendien gaat u eraan voorbij dat de hefboomen om iets te doen aan de competitiviteit en de export, vooral op het federale niveau liggen. *(Opmerkingen en rumoer bij de oppositie)*

Wie gisteren naar het Voka-congres is geweest, weet welke vijf acties voorgesteld zijn. Dat is een vaststelling. Een aantal hefboomen hebben we niet in handen. Dat is een pure vaststelling, maak daar geen commotie over. Binnen de hefboomen die Vlaanderen wel heeft, hoor ik van de heren tot nu toe geen alternatieven.

Mijnheer Watteeuw, ik wil even ingaan op het probleem van de werkloosheid waar minister Muyters zeer pertinent op is ingegaan en waarbij hij geschetst heeft welke de maatregelen zijn die Vlaanderen neemt om te proberen het grote aantal ongeschoolden aan het werk te krijgen. Als u het hebt over allochtonenwerkloosheid, mag u er niet aan voorbijgaan dat van de honderd mensen die binnenkomen in Vlaanderen, er vijftien zijn die dat doen om economische motieven en studiemotieven. 85 procent doet dat niet om die motieven maar komt hoofdzakelijk om de redenen die u kent: de regularisatie, de gezinshereniging en de asielprocedure. Dat is zo voor de grote instroom. 50 procent van die mensen is laag- of ongeschoold, 11 procent is analfabeet. Met Inburgering leiden wij die mensen toe naar centra voor basiseducatie.

Er is nog werk. U kent de mismatch. Laat onze industrie nu net op zoek zijn naar geschoolde mensen. In West-Vlaanderen, los van de huidige crisis, zit men permanent met een frictiewerkloosheid en smeekt men om arbeidskrachten. U moet toch toegeven dat het niet evident is om mensen die binnenkomen en voor 50 procent in de categorie ongeschoold of laaggeschoold zitten, toe te leiden naar gekwalificeerde jobs.

Minister Muyters levert daar samen met de ondernemingen alle mogelijke inspanningen voor, via opleidingen op de werkvloer en dergelijke meer.

De voorzitter: Eerst mag de heer Watteeuw een repliek geven en dan krijgen de andere sprekers het woord. Maakt u zich niet ongerust.

De heer Filip Watteeuw: Minister, als het goed gaat, dan zegt deze regering: kijk eens wat we allemaal verwezenlijkt hebben. We zijn een topregio. Maar als het slecht gaat, dan begint men over de Federale Regering en de economische dynamieken. Dan keert men zich af van de resultaten.

Toen ik in januari 2012 de minister-president ondervroeg over de regionale handelsbalans die steeds steviger in het rood ging, dan was het kot te klein. Dan was ik van slechte wil en het was allemaal niet waar. Ik zie alleen dat die cijfers keer op keer worden bevestigd. Het gaat

over het beleid dat tot nu toe is gevoerd. Dat was misschien een antwoord op de situatie in 2008-2009, maar is geen antwoord op wat nu naar boven komt. Daarom moet deze regering opnieuw bij elkaar gaan zitten en kijken wat ze nog kan doen in dat anderhalf jaar. Als ik dan zie hoe er wordt omgegaan met het onderwijsdossier, dat zo belangrijk is voor onze economie, dan heb ik daar zeer weinig vertrouwen in.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, ik hoor minister Muylers telkens een uiteenzetting geven over alle maatregelen en de beslissingen die hij heeft genomen. Specifiek ten aanzien van de jongeren heeft hij het over de werkinlevingsprojecten. De toekomst zal moeten uitwijzen of die werkinlevingsprojecten effectief zullen werken. Feit is alleszins dat we vroeger heel goed werkende werkateliers hadden die heel goede resultaten boekten in Limburg.

En wat doet u nu, minister? Ik zie aan uw gezicht dat het niet belangrijk is voor u. Dat waren alleszins heel goede resultaten voor Limburg. Wat doet u? U schaft die af. U komt nu met werkinlevingsprojecten voor jongeren. Wel, het resultaat is dat we in heel Limburg 95 projectjes krijgen, terwijl we daar werkloosheidscijfers hebben van 20 procent. Niet alleen in Gent en Antwerpen is dat zo, maar ook in Genk, en dan nog zonder rekening te houden met de Fordsluiting. U reduceert de maatregelen in plaats van extra maatregelen te plannen. *(Applaus bij Open Vld en Groen)*

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister Bourgeois, u refereert graag aan het Voka-congres, maar dan op een manier die u het beste uitkomt. Ik was daar ook gisteravond. Uw plaat draait grijs door altijd maar te verwijzen naar de federale overheid. Ondernemers hebben geen boodschap meer aan het constant de zwartepiet doorschuiven van de ene overheid naar de andere. Het is duidelijk dat de Federale Regering een aantal hefboomen heeft, en samen met mijn fractie reken ik op uw coalitiepartners in de Vlaamse Regering om enkele zaken hard te maken op het federale niveau. Er zijn echter heel wat zaken die op het Vlaamse niveau moeten worden geregeld.

Ik heb gehoord dat de voorzitter heeft opgeroepen tot een pact tussen alle overheden, waarin ze zouden samenwerken om een aantal zaken aan te pakken. Wat u hier doet, minister Bourgeois, is altijd maar verwijzen naar de overkant. Een van de belangrijkste zaken voor ondernemers voor de groei van hun bedrijven, is onderwijs. Dat is bij uitstek een Vlaamse materie. We hebben de voorbije weken gezien wat u daarvan terechbrengt. Doe wat u moet doen, de overkant zal ook doen wat die moet doen. In de eerste plaats moet u vegen voor uw eigen deur. *(Applaus bij Open Vld en Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister Bourgeois, u had het over het profiel van de migrantenstromen die naar België komen, die niet gecontroleerd en laaggeschoold zijn. Amper 15 procent wil werken. U hebt het OESO-rapport lichtjes anders gelezen dan ik. Het recente OESO-rapport, dat een opvolging is van het vorige, is heel duidelijk: België scoort absoluut slecht op het vlak van tewerkstelling van allochtonen van de eerste, tweede en derde generatie. Inderdaad, minister Muylers, we hebben het daar al verschillende keren over gehad.

Het eerste gemakkelijke verweer is te zeggen dat we met het profiel dat hier binnenkomt – laaggeschoold, ongekwalficeerd – niet veel kunnen doen. Minister Bourgeois, u zegt nu dat we daar onvoldoende in hebben geïnvesteerd. U vindt dit een alarm. Naar aanleiding van het vorige rapport hebben we dat besproken met minister Muylers. Maar wat u zegt, minister Bourgeois, klopt niet. Het profiel van de allochtoon die hier in België aankomt, verschilt niet van de rest van Europa.

We moeten niet altijd naar de overkant kijken. In vergelijking met België zien we dat we in Vlaanderen inzake tewerkstelling van migranten eerste generatie, maar ook van jongeren tweede en derde generatie, heel slecht scoren. Ik geef enkele cijfers om aan te tonen dat België bijna de voorlaatste van de klas is. Alleen Turkije en Polen doen het slechter op dat vlak. Van alle OESO-landen zijn wij de bijna laatste van de klas in Vlaanderen en België.

In 2010 was de werkloosheidsgraad van mensen zonder EU-nationaliteit in Vlaanderen 5,3 keer hoger dan in België, minister Muylers en minister Bourgeois. In de Europese Unie lag de werkloosheidsgraad voor niet-EU-burgers gemiddeld slechts 2,2 keer hoger. In Wallonië was het 3,6 keer hoger en in Brussel slechts 1,9 keer hoger. Dus, niet alleen in Europa zijn we de slechtste van de klas, maar ook in België, als we ons vergelijken met Wallonië en Brussel.

Minister Bourgeois, u zei gisteren dat we er onvoldoende in zijn geslaagd die mensen in te schakelen in de samenleving. U ziet dit als een alarmbel. Wel, minister Bourgeois en minister Muylers, wat gaan we daaraan doen? (*Applaus bij Open Vld en Groen*)

De heer Johan Deckmyn: Het is erg te moeten vaststellen dat minister Bourgeois zijn eigen falen en dat van zijn regering probeert in te dekken door te verwijzen naar de oppositie. Als ik het goed begrijp, minister Bourgeois, bent u bereid naar mijn alternatieven te luisteren en met mij eventueel een coalitie te vormen en een beleid te voeren. Is dat wat u vraagt?

Voor de rest is het heel erg dat de NV-A zich verschuilt achter de Federale Regering en onder andere klaagt over de gedeelde bevoegdheden enzovoort.

De waarheid is dat ze haar eigen positie in de Vlaamse Regering niet kan of wil gebruiken om de Federale Regering ter zake bij te sturen, integendeel. Wat de Federale Regering zou moeten doen, is in overleg met de Vlaamse Regering haar eigen beleid bijsturen. De N-VA kan het vanuit de Vlaamse Regering niet hard maken, integendeel, ze zal met enthousiasme de zesde staatshervorming uitvoeren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Minister Geert Bourgeois: Wat de mensen die binnenkomen in dit land betreft, heb ik helemaal niet gezegd dat slechts 15 procent wil werken. Ik heb gezegd dat van de mensen die binnenkomen 15 procent economische en studiemigranten zijn. Alle anderen komen binnen uit andere redenen.

Ongeveer de helft van de mensen die binnenkomen, zijn niet of laaggeschoold. Een heel hoog percentage van die mensen is zelfs analfabeet. Wij doen intakes met die mensen en proberen hen een plaats te geven in de samenleving. Elk jaar komen er meer dan 40.000 mensen binnen, dat is een kleine stad. Uit de testen en proeven die die mensen afleggen, blijkt dat de helft van hen maximaal het niveau van Centra voor Basiseducatie haalt. Ik heb gewezen op de mismatch in de jobs die er zijn, want er zijn gelukkig ook nog niet ingevulde jobs in onze samenleving. Minister Muylers kan daar cijfers over geven. Uitgerekend die mensen die binnenkomen – en ik zeg niet dat ze niet willen werken, integendeel – zijn vaak ongeschoolde mensen. Net deze profielen vraagt de industrie veel minder, zeker in onze economie. Er zijn andere landen waar laaggeschoolden wel nog veel meer aan bod komen dan bij ons. Dat is niet het geval in Vlaanderen.

U moet mijn woorden dus niet verdraaien. Ik zeg alleen dat het een heel grote uitdaging is om daar iets aan te doen. We maken daar met ons allen werk van. Minister Muylers doet dat, ik doe dat vanuit Integratie en Inburgering en minister Smet doet dat vanuit Onderwijs.

U zegt dat wij dezelfde instroom hebben als de andere landen, maar dat klopt helemaal niet. Ik kan u de cijfers geven van Nederland en Duitsland. Daar ligt het percentage mensen die binnenkomen met een niveau basisonderwijs veel lager.

Als we het hebben over ons onderwijs en de uitstroom van ons onderwijs, dan blijkt dat er heel veel hooggekwalificeerde mensen zijn en dat ons onderwijs van hoge kwaliteit is, maar tegelijkertijd is er ook een grote uitval. Dat heeft voor een groot deel daarmee te maken. Wie daar geen rekening mee wil houden, begaat een fout.

Collega's van de oppositie, ik heb op geen enkel moment gezegd dat ik samen met u afspraken wil maken. Ik heb alleen vastgesteld dat u zich beperkt tot analyses, maar dat ik geen voorstellen hoor. Minister Muylers heeft u uitgedaagd en gevraagd wat er nog kan gebeuren binnen het arbeidsmarktbeleid en binnen de export. Minister-president Peeters is naar Marokko voor de bevordering van de export. Hij is daar niet voor een plezierreisje, maar om de export te bevorderen. We zitten met Flanders Investment and Trade over de hele wereld. Ik denk dat onze mensen daar goed werk leveren. Wat de hefboomen betreft die telkens weer aan bod komen – en er zijn er inderdaad ook andere, mijnheer Tommelein –, maken fiscaliteit en de loonkost daar steeds deel van uit. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Dat is het federale niveau. Wat wij doen voor de versnelling van de investeringen mag best gezien worden. Deze regering heeft vijf à zes maatregelen genomen om de investeringen te versnellen. Alleen al het feit dat enkel nog de leidend ambtenaren een beroep mogen aantekenen in stedenbouwkundige vergunningen, heeft ertoe geleid dat er 90 procent minder beroepen zijn. Er is nog 10 procent beroepen inzake ruimtelijke ordening.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Peeters, als u de cijfers vergelijkt, dan moet u wel de juiste cijfers vergelijken. U hebt het over de werkateliers. Men kan in een werkatelier beginnen na zes maanden werkloosheid. In een werkinlevingsproject kan men onmiddellijk beginnen. Dit is dus een maatregel die verder gaat dan het werkatelier.

Ten tweede, onze stageplaatsen zijn geïnspireerd op het voorstel van de Federale Regering. Er zijn meer dan 4000 stageplaatsen voor Vlaanderen. We vullen die plaatsen overal in Vlaanderen in. Ook Limburg zal daar een beroep op kunnen doen. Ten derde, de individuele beroepsopleiding in een onderneming (IBO) zal ook worden ingevuld. Het aantal zal nog stijgen.

Het is mogelijk de cijfers te vergelijken en er vervolgens een onderdeel uit te lichten. Als dat onderdeel eigenlijk een surplus vormt op wat in het verleden al bestond, lijkt dit me niet correct.

Mevrouw Turan heeft me gevraagd welke maatregelen ik zal nemen. Ik denk dat ze het antwoord op die vraag eigenlijk al kent. Ik heb het immers net gegeven. We doen, in overleg met de stad Antwerpen, aan werkinleving. We hebben, in overleg met de stad Antwerpen, werkateliers ingericht. We beschikken over sportprogramma's die de integratie en de competentieverwerving van jongeren moeten bevorderen. Het 'Vecht & Dans'-programma is een sportproject dat we in samenwerking met de stad Antwerpen hebben opgezet.

In het loopbaanakkoord hebben de sociale partners op mijn aangeven expliciet op de grootsteden ingezet. De problematiek van de ongeschoolde jongeren is daar immers een belangrijk element. We nemen dit samen met de bevoegde schepenen van de stad Antwerpen op. We zullen die koers natuurlijk met het nieuw stadsbestuur blijven volgen.

We zetten bepaalde stappen. We moeten er echter rekening mee houden dat in sommige gevallen 25 procent van de jongeren werkloos is. Wij creëren de jobs niet. De ondernemingen creëren de jobs. Wij moeten ervoor zorgen dat vraag en aanbod op elkaar zijn afgestemd. Dat zijn de maatregelen die wij nemen. Onze maatregelen inzake werkinleving, stageplaatsen en bijkomende IBO's en de maatregelen die binnen het onderwijs worden genomen in functie van een betere afstemming op de arbeidsmarkt, vormen samen stappen die de Vlaamse overheid kan zetten. Daarbovenop komen nog de integratiemaatregelen en de sportprogramma's. Volgens mij bieden we op die manier een antwoord. Indien iemand nog suggesties heeft die binnen het budget en binnen onze bevoegdheden passen, is hij altijd welkom.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuynne: Voorzitter, aangezien ik een tijdje heb moeten wachten alvorens het woord te krijgen, zal ik toch proberen mijn drie puntjes naar voren te brengen.

Mijnheer Watteeuw, u hebt een aantal maatregelen opgesomd die volgens u te weinig succes kennen. Dat is natuurlijk heel gemakkelijk. De minister van Economie en de minister van Innovatie nemen twintig of zelfs dertig maatregelen om onze economie te ondersteunen. Ik som even een paar voorbeelden op van maatregelen die zeer goed werken.

De waarborgregeling heeft 8000 verbintenissen opgeleverd. Het gaat in totaal om 1,5 miljard euro aan investeringen. De rentetoelage in gevallen van hinder bij openbare werken is op een jaar tijd verdrievoudigd. Het gaat in totaal nu om 320 verbintenissen. De kmo-portefeuille heeft 60.000 projecten opgeleverd. De Winwinlening wordt vijfmaal per dag gebruikt om een onderneming te helpen de nodige financiering te vinden. Het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) heeft veel succes en vindt ondertussen de weg naar de kmo's. Heel wat zaken hebben veel succes. Andere zaken hebben dan weer wat minder succes. Er gebeurt in elk geval heel wat met effect op het terrein.

Mijn tweede punt betreft de economische migratie. Volgens minister Bourgeois kunnen we met de mensen die nu naar hier komen, weinig doen. Gelukkig gebeurt er al veel. Minister Muyters neemt op dit vlak zijn verantwoordelijkheid op. Hij zorgt voor vorming en opleiding. Ik ben er echter van overtuigd dat Vlaanderen, indien het zelf een gericht economisch migratiebeleid zou kunnen voeren, nog veel meer zou kunnen doen.

Ongeveer 20 procent van de studenten aan de KU Leuven zijn buitenlandse studenten. Het kost ons jaarlijks ongeveer 20.000 euro om die mensen onderwijs aan te bieden. In heel Europa zijn wij het land dat er het slechtst in slaagt die mensen in onze eigen arbeidsmarkt in te schakelen. Indien we erin zouden slagen die mensen in onze eigen arbeidsmarkt in te schakelen, zouden we als Vlaamse overheid al een gedeelte van een gericht economisch migratiebeleid voeren.

Mijnheer Watteeuw, mijn derde punt houdt in dat we elkaar de schuld niet moeten geven van alles wat niet of onvoldoende gebeurt. We moeten allemaal samen, elk op zijn eigen bestuursniveau, op zijn eigen manier en binnen zijn eigen rol, de verantwoordelijkheid opnemen. Van de oppositie verwacht ik een positief alternatief. Nu hoor ik vanuit de oppositie echter niets.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, er is hier al veel gezegd. Het is enigszins klassiek dat het debat al wordt gevoerd nog voor de volgende sprekers aan bod komen. Ik wil echter nog even op de woorden van de heer Tommelein reageren.

De Vlaamse Regering probeert zich absoluut niet achter de Federale Regering te verbergen. Het is niet de bedoeling de schuld door te schuiven. Ik ben er wel degelijk van overtuigd dat de Vlaamse Regering ook haar verantwoordelijkheid moet opnemen. Dat gebeurt ook. Het is echter een objectieve vaststelling dat de grootste competitiviteitsproblemen van België zich op het niveau van de federale overheid situeren. Niemand kan het licht van de zon ontkennen. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de Europese Commissie stellen dit ook.

U herhaalde daarnet de oproep van Voka om zo'n pact uit te werken. Ik zal straks in mijn betoog ook oproepen om een confederaal of intrafederaal overleg op te starten.

U mag één ding niet vergeten, mijnheer Tommelein. In mei en juni hebben we hier gedebatteerd over het relancebeleid. Op dat moment heeft de Vlaamse Regering de hand uitgestoken naar de Federale Regering om samen na te denken over dat relancebeleid. Op dat moment heeft de Federale Regering die hand niet aangenomen.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: De heer Watteuw betreurde bij het begin van zijn betoog dat de minister-president niet aanwezig kon zijn. Ik dacht dat dat vooral jammer was voor de minister-president zelf, omdat we hier misschien allerlei zaken aangereikt konden krijgen, van meerderheid en oppositie samen, in reactie op de vaststelling dat Vlaanderen sterker onderhevig is aan de internationale economische crisis dan we gehoopt hadden, maar ik heb alleen nog maar platitudes, cijferfetisjisme en een wij-zijverhaal gehoord. (*Opmerkingen*)

In de huidige economische crisis moeten we elk onze verantwoordelijkheid nemen. De economische crisis gaat ver over onze grenzen heen, wat ook wil zeggen dat Vlaanderen de crisis nooit alleen zal kunnen oplossen. Het zal moeten gebeuren samen met het Belgische én het Europese niveau. Dat werd gisteren ook al bij Voka gezegd: de drie overheden zullen samen moeten uitzoeken hoe je maatregelen kunt ontwikkelen om deze crisis te boven te komen. Met een wij-zijverhaal – “wij doen het goed, de anderen niet” – kom je niet vooruit.

Van de oppositie verwacht ik dat ze niet alleen kijkt naar maatregelen uit het verleden die deze regering wil bijsturen, zoals de groene waarborgen. Ze moet ook objectief naar de nieuwe maatregelen kijken. Ik denk bijvoorbeeld aan de nieuwe stageplaatsen. Dat is een mooi voorbeeld van hoe Vlaanderen samen met de federale overheid nieuwe initiatieven kan nemen om de crisis te boven te komen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Sannen en andere collega's, u spreekt over platitudes en het feit dat er geen voorstellen komen. Ik zal straks tien specifieke voorstellen doen. En dan zou ik graag uw antwoord horen op die tien voorstellen, waarom ze nog niet zijn uitgevoerd en wat u ertegen inbrengt. Ik nodig u uit om straks op concrete voorstellen te reageren. (*Applaus bij LDD*)

De heer Filip Watteuw: Voorzitter, collega's, ik vind het belangrijk dat het debat op hoofdlijnen wordt gevoerd. Graydon zegt dat er nog nooit zoveel faillissementen geweest zijn. De VDAB stelt dat de situatie op de arbeidsmarkt dramatisch is. Zelfs de Studiedienst van de Vlaamse Regering zegt dat er iets mis is. We moeten dat erkennen.

Het klopt wat de heren Sannen en Bothuyne zeggen: elk zijn verantwoordelijkheid. In de commissie worden er ook door de oppositie heel veel voorstellen ingediend. Maar vooraleer je verantwoordelijkheid kunt nemen, moet er ziektebesef zijn. En als ik de Vlaamse Regering hoor, heb ik de indruk dat dat besef er niet is. Ze wil niet toegeven dat de resultaten er niet zijn.

Ik nodig u uit, minister Muylers, om in januari of februari eens naar Gent te komen. 20 procent van de jongeren zijn er werkloos, zonder perspectief. Dat is dramatisch, daar moeten we iets aan doen. U moet de ernst van de situatie inzien. De toestand is ernstig. U moet stoppen met uw zelfgenoegzaamheid en nu beginnen met een nieuw beleid. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, leden van de regering, ik wens mij te richten tot de voltallige Vlaamse Regering, omdat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is voor iedereen. Minister Muylers, ik ben het volledig met u eens wanneer u zegt dat het niet aan de politiek is om te ondernemen, maar aan de ondernemers. Maar het is wel aan de politiek om een leuk en constructief omgevingsklimaat te creëren, waarin men in een vooruitgangsperspectief kan investeren en groeien. En die weg is deze Vlaamse Regering al lang kwijt.

Daarnet was u ongeduldig om tussen te komen. Welnu, ik ben al drieënhalf jaar ongeduldig. 'Bottomline' zie ik dat er in deze Vlaamse Regering op economisch vlak 'nul-de-botten' gebeurd is. Er is heel wat aangekondigd. Ik zie al de bezorgdheid van mijn collega van CD&V, maar ik zal u met 'facts and figures' aantonen wat de realiteit is.

Er zijn eind november in Vlaanderen 207.221 niet-werkzoekenden. Dat is al de eerste misvatting. Er zijn in Vlaanderen 560.000 Vlamingen met een RVA-uitkering. Dat cijfer is al gecorrigeerd met de tijdelijke werklozen. Zeg dus niet dat de tijdelijke werklozen in dat cijfer zitten; ze zitten er niet in. We spreken dus niet over 207.221 werklozen met een RVA-uitkering maar over 560.000. Dat is een belangrijke vaststelling. De heer Deckmyn heeft de andere vaststelling al aan bod gebracht.

We komen tot de essentie. Wat gaan we daar nu aan doen? We hebben al verscheidene keren gehoord dat wij geen alternatief hebben. Welnu, die alternatieven zijn er zeker.

Wat ik nu zeg, heb ik al gezegd in 2009. Deze Vlaamse Regering betaalt na drieënhalf jaar nog altijd een aanmoedigingspremie voor tijdskrediet. In 2011 kostte dat 54 miljoen euro. De eerste maatregel, minister Bourgeois, moet dus zijn: we schaffen die aanmoedigingspremie af, zodat we mensen niet langer aanmoedigen om in tijdskrediet te gaan. De besparing is 54 miljoen euro en er is minder aanmoediging om niet te werken.

Minister Muylers, hoelang zeg ik u al dat u alle 50-plussers moet activeren en niet maar 10 procent? Dan komt u af met uw oud plaatje: “We kunnen dat niet in een handomdraai doen. We kunnen niet toveren.” Drieënhalf jaar is geen handomdraai. Ik heb de vorige keer de vergelijking gemaakt met het openbaar leven van Christus: dat was drie jaar. Van de 50-plussers activeert u welgeteld nauwelijks 10 procent. 130.000 50-plussers zijn niet actief. De bruggepensioneerden zijn daarbij. U komt daar nog niet eens aan 10 procent. Tweede concrete maatregel: activeer de 50-plussers op een constructieve manier en zorg dat die mensen van mijn leeftijd en van de leeftijd van een groot gedeelte van de aanwezigen in dit halfroond werken zoals wij dit doen of zoals wij dat toch zouden moeten doen voor diegenen die dit niet doen.

De regering-Di Rupo is een regering van vele ondingen, maar één ding heeft ze goed gedaan: zij heeft de vereiste voor het woon-werkverkeer opgeschroefd van 25 naar 60 kilometer. Vroeger was het dus 25 kilometer. Dat moet een vergissing zijn geweest. De socialisten in Wallonië hebben niet goed naar het bord gekeken. Dat is er gelukkig doorgeslipt. Ze hebben beseft: “Oei, we hadden dat niet mogen doen.” Maar het is er. U hebt de mogelijkheid om ook hier een concrete maatregel te treffen. Gent is de stede van de heer Watteeuw, die de laatste tijd helemaal mijn taal spreekt – ik verheug mij daarover. Ik vind het fantastisch dat hij het licht ziet vooraleer naar Gent te vertrekken. Welnu, in Gent, bij de heer Watteeuw, zijn er 21.545 werkzoekenden. In Zuid-West-Vlaanderen, de regio waar ik geboren en getogen ben, schreeuwt men om arbeidskrachten. Mobiliteit is dus de vraag. Treinverkeer: 20 minuten. Afstand: 32 kilometer. Wat gebeurt daarmee?

Ik kom nu op een ander thema. Er was hier vorige week een ongelooflijk debat over onderwijs. We hebben het hier over economie. Voor economie is een kernonderdeel van het onderwijs niet of nauwelijks aan bod gekomen: het werkplekieren. Je moet ervoor zorgen dat de combinatie van onderwijs en werk er is voor de jongeren en dat de jongeren gestimuleerd worden. Het is bedroevend om te zien hoe weinig leerlingen daarop ingaan en hoe zij onvoldoende worden gestimuleerd om dit te doen. Dat is essentieel om jonge mensen vertrouwd te maken met een onderneming en om hen te motiveren wanneer zij toch maar tegen hun goesting op school zitten en alle soorten kattenkwaad uitsteken. Zorg dan dat ze werken en dat ze het leren en werken kunnen combineren.

Minister Bourgeois, ik heb voor u een fantastische concrete maatregel. Op het Voka-congres van gisteren vroeg men om de ontvetting van de overheid. Welnu, de provincies vormen in Vlaanderen een absoluut overtollig niveau. De heer Peumans, voorzitter van dit notoire parlement, stond mij bij tijdens een debat in Leuven. Hij zei dat hij een aantal jaren actief was geweest in een deputatie en dat hij dat het meest onzinnige politieke niveau vond waar hij ooit actief was geweest. (*Applaus bij LDD en het Vlaams Belang*)

Dat heeft hij gezegd in de aula in Leuven, in mijn bijzijn. Ik dank hem daarvoor. U weet dat de voorzitter en ikzelf enigszins een haat-liefdeverhouding hebben, maar die keer was de liefde zeer groot. (*Rumoer*)

De voorzitter: Ik heb nooit in de bestendige deputatie gezeten. Ik ben wel lid geweest van de provincieraad. Dat is wel een groot verschil.

De heer Ivan Sabbe: Gelukkig voor u, want het zou nog erger zijn. U hebt toen duidelijk aangegeven dat dit het meest onzinnige niveau is. Minister Bourgeois, in plaats van hier in het begin van het jaar uw schijnvereenvoudiging te brengen, had u resoluut op zijn N-VA's moeten zeggen: weg met die provincie. Dan zouden we 900 miljoen euro kunnen besparen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Natuurlijk begrijp ik dat de andere coalitiepartijen een belangrijke schuld dragen ter zake. Dat was echter een recurrente besparing geweest van 900 miljoen euro per jaar. (*Opmerkingen*)

Ik vind het fantastisch hoe stil het is bij de regeringsleden. Misschien kunnen ze zich even mengen in het debat.

Ik kom tot de bestuurlijke vereenvoudiging. De heer Martens is hier niet aanwezig, maar hij heeft zelf gezegd dat de commissie-Sauwens tot op heden op niets is uitgedraaid. De verregaande harmonisatie, de unieke omgevingsvergunningen, een niet-werkende Raad voor Vergunningsbetwistingen: dat zijn allemaal zaken waaraan men had kunnen werken en waaraan men niet heeft gewerkt. Dat zijn zaken die de Vlaamse Regering duidelijk had kunnen doen.

En dan is er ten slotte, voor de Vlaamse economie, het ontwarren van de mobiliteitsknoop. Omwille van de duistere financiering van de Oosterweelverbinding is de Liefkenshoektunnel niet tolvrij. Als men die tolvrij zou maken, dan zou men het probleem van de Antwerpse ring voor de komende vijf jaar oplossen. Neen, liever zit men in een klein gremium te knoeien met cijfers en doet men zaken die de publieke opinie niet mag weten, in plaats van de kern van het probleem op te lossen, namelijk een snelle oplossing voor de mobiliteit rond Antwerpen.

Dat zijn concrete maatregelen. Ik daag u nu uit om die concrete maatregelen te nemen. Dan zal Vlaanderen niet op het einde van de rij komen. Dan zal Vlaanderen vooraan in de klas zitten. (*Applaus bij het Vlaams Belang en LDD*)

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mijnheer Sabbe, ik denk dat u niet goed kunt tellen. U had tien maatregelen aangekondigd. Ik denk dat u er zes hebt opgesomd. (*Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe*)

U hebt het gehad over werkplekklaren, maar weet u dat federaal minister De Coninck en ikzelf een paar maanden geleden de hele regelgeving met betrekking tot werkplekklaren hebben verduidelijkt? We hebben daar duidelijke omzendbrieven over gemaakt. We hebben dat statuut vereenvoudigd. Dat is gebeurd.

U zult zich misschien nog wel herinneren dat de onderwijswereld een paar weken geleden niet akkoord ging met een voorstel. Weet u nog welk voorstel het was? Dat was uitgerekend het voorstel om werkplekklarenstages te verplichten in de derde graad voor leerlingen in het technisch onderwijs en het beroepsonderwijs. Dat zal ook aan dit parlement worden voorgelegd, in het ontwerp van Onderwijsdecreet XXIII. De meerderheid heeft dat beslist. U merkt dat we daarmee ingaan tegen wat mensen denken.

Momenteel zijn minister Muylers en ikzelf volop bezig met het ontwikkelen van beroepscompetentieprofielen. Dat wil zeggen dat de arbeidsmarktwereld zegt wat bijvoorbeeld het beroep van lasser of elektricien precies moet inhouden. Dat wordt dan vertaald in nieuwe leerplannen, zodat kinderen op school daadwerkelijk datgene leren wat de arbeidsmarkt nodig heeft.

Weet u ook dat ik momenteel, net als minister Muylers trouwens, via de sectorconvenanten en de onderwijsconvenanten volop afspraken aan het maken ben?

De heer Ivan Sabbe: Aan het maken ben? U bent drieënhalve jaar bezig!

Minister Pascal Smet: We zijn dat aan het doen. U bent hysterisch aan het roepen, maar weet u ook dat het in deze crisistijden voor veel scholen niet evident is om stageplaatsen in bedrijven te vinden? Weet u ook dat het niet evident is om werkplekklaren te vinden? Daarom zijn we nu die sectorconvenanten aan het afsluiten. We willen er zo precies met de sectoren voor zorgen dat scholen op een structurele manier die plaatsen krijgen. Ten gronde ben ik het dus eens met u over die maatregel. We zijn dit momenteel aan het doen, en het nog verder aan het verbeteren.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Sabbe, ik was stil omdat ik wou luisteren. Ik had gehoopt voorstellen te horen die ons vooruit zouden helpen. Ik heb goed geluisterd en kan ook eenvoudig reageren op elk van uw voorstellen. De meeste reacties hebt u al gehoord. Zoals u zelf ook zei, uw voorstellen zijn ook niet nieuw.

Om te beginnen neem ik de aanmoedigingspremie.

Ik weet dat we op dat punt van mening verschillen, hoewel u zegt van niet. Dat is een onderdeel van een cao. Een cao wordt afgesloten samen met de sociale partners. Als het beleid dat wil veranderen, gebeurt dat eveneens met de sociale partners. Om dat te doen, moet de overheid overleg plegen. Weet u wat we aan het doen zijn, mijnheer Sabbe? We overleggen met de sociale partners. We gaan na hoe we de aanmoedigingspremie kunnen veranderen. Het gaat allemaal niet snel genoeg, voor u niet, voor mij niet en voor niemand, maar we doen het volgens de regels.

U kunt natuurlijk beslissen dat die cao u niet interesseert. Wat er vroeger is afgesproken, of de aanmoedigingspremie nu in de plaats gekomen is van de wedde of niet, dat interesseert u misschien niet. Dan kunt u dat afschaffen. Maar zo werkt dat niet, mijnheer Sabbe. Als u deelneemt aan het beleid, zult u dat merken.

U wilt de 50-plussers allemaal activeren. Onze maatregelen ter zake zijn maatregelen die het snelst effect kunnen hebben. Men kan natuurlijk alles willen en ook nog direct. Men kan alles straffer willen. Dat is gemakkelijk vanuit de oppositie. Vanaf 1 januari maken we de 50-pluspremie meer op maat. We hebben de activering van 52 naar 56 en nu naar 58 jaar gebracht. Dat heeft al resultaat opgeleverd. U weet dat we de laatste maanden stijgende werkloosheidscijfers hebben, behalve bij de 50-plussers, daar hebben we een positief resultaat. Als we kunnen, zullen we meer doen daaromtrent.

Wat we nog doen, mijnheer Sabbe, is bij mensen zoals u de vooringenomenheid wegnemen ten opzichte van 50-plussers. Iedereen heeft dat wel wat, op een of andere manier. Niet iedereen is bereid om hen aan te werven. Niet iedere 50-plusser gelooft dat hij nog bij een werkgever terecht kan. Om die vooroordelen weg te nemen, hebben we samen met de sociale partners een project opgezet. Het resultaat in het veld is er.

U spreekt over de mobiliteit. Wat me mateloos ergert, is dat u zegt aan de heer Watteeuw: u hebt 21.000 werkzoekenden, maar in mijn regio, Zuid-West-Vlaanderen, zijn daar jobs voor. Ik hoop het echt, mijnheer Sabbe. Maar u gaat dus uit van een 1-op-1-relatie tussen een werkzoekende en een vacature. Echt waar, u weet toch ook dat dat niet klopt? U werft toch ook niet iedereen aan die zich aanbiedt?

U doet alsof er een 1-op-1-relatie bestaat. U zegt aan de heer Watteeuw dat er bij u nog plaats is. Mijnheer Sabbe, er spelen zoveel factoren een rol. Hebben die mensen de kennis en de kunde? Willen ze aan die arbeidsvoorwaarden werken bij die baas? Brengt dit werk voor het individu genoeg op om de extra inspanning te doen? Dat is de zogenaamde werkloosheidsval. Ik hoop dat u niet bedoelt wat ik denk; nee, dat kan niet.

Dan zijn er nog de voorstellen van de commissie-Sauwens en de commissie-Berx. Er zijn héél wat elementen die we uitvoeren. Op 1 december 2010 zijn de vrijstelling van de vergunningen en de meldingsplicht van vergunningen in werking getreden. Dat is maar één van de maatregelen. Het beroep van de leidend ambtenaar in plaats van het beroep van de stedenbouwkundig ambtenaar is ingevoerd met een enorm effect op het aantal beroepen tegen vergunningen. Ja zeker, we hebben startpijnen gekend bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Alle maatregelen die gesuggereerd zijn, hier in het parlement, om dat te versnellen, zijn genomen, tot en met twee weken geleden de uitvoeringsbesluiten die het mogelijk maken om tijdelijke rechters in te schakelen. De voorwaarden waaraan die moeten voldoen, zijn vastgelegd. We hebben die rechters al op het oog. Er zijn twee rechters van de Milieuvergunningscommissie die met pensioen wilden gaan, maar zes maanden verlenging vragen en die gerust ingeschakeld willen worden in de Raad voor Vergunningsbetwistingen om de historische achterstand weg te werken. Ook daar, mijnheer Sabbe, hebben we alle maatregelen genomen.

Ik weet heel zeker dat u en vele anderen vinden dat het allemaal te laat is, maar we nemen de maatregelen wel, we doen het wel. En dan komt nog de grote wijziging aan de vergunningsbetwistingen. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

Jawel, die komt er wel. Minister Crevits, minister Schauvliege en ikzelf hebben ons geëngageerd om die in het begin van 2013 voor te leggen aan de Vlaamse Regering zodat de adviesprocedure kan volgen. Daarna komt het in het parlement. Ik zal nooit zeggen hoe rap het parlement moet werken, u weet dat ik dat niet meer doe, maar ik ga ervan uit dat we het dan snel kunnen goedkeuren, ook in het parlement.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, ik stel vast dat zowel de heer Sabbe als minister Muylers vragen om concrete voorstellen.

Mijnheer Sabbe, die 20 procent jonge werkzoekenden in Gent waar u naar verwijst, zijn waarschijnlijk voor een deel verkeerd geschoold, dat is de mismatch waar we het al eerder over hadden en waar ik nog even naar wil verwijzen. We hebben namelijk met de Vlaamse Regering begin dit jaar, in januari, elf maanden geleden dus al, een STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering and Mathematics) goedgekeurd met concrete maatregelen om jongeren te stimuleren om positiever te kiezen voor wetenschappelijke en technische richtingen. We doen dat nu net omdat de bedrijven op de arbeidsmarkt schreeuwen om technisch geschoold personeel. Ik hoor die schreeuw ook, mijnheer Sabbe, ik kom uit dezelfde regio.

Ik wil graag drie concrete voorstellen uit het actieplan aanhalen en vooral ook de oproep aan de Vlaamse Regering om naar aanleiding van dit debat een tandje bij te steken om de concrete maatregelen die al afgesproken zijn, te implementeren.

Vooreerst, minister Muylers, heeft de VDAB in het STEM-actieplan heel wat engagementen genomen, bijvoorbeeld het nog meer dan 72 uur openstellen van de excellentiecentra voor de secundaire scholen. Er zijn ook een aantal communicatie-ideeën, heel veel ideeën over educatief materiaal, het stimuleren van de zijinstroom. Ik heb daar tot nu toe weinig resultaten van gezien, zeker vanuit de VDAB, vandaar mijn oproep aan u om de VDAB zijn engagementen te laten waarmaken.

Minister Smet, u bent als minister van Onderwijs samen met minister Muylers over de sectorconvenanten aan het onderhandelen met de sectoren. Ik hoor u zeggen dat u aan de sectoren hebt gevraagd om in stageplaatsen te voorzien. Dat is heel goed, maar niet voldoende, u kunt veel verder gaan met de sectorconvenanten. Het is misschien gewaagd, maar u zou ook kunnen vragen om de nijverheidstechnische scholen wat meer structureel te ondersteunen. Ik verwijs hiervoor naar het debat van vorige week.

Minister Lieten, ook u wil ik graag aanspreken. U hebt al iets concreets gerealiseerd. Ik heb u in de commissie al uitleg horen geven over een heel goed onderbouwd en gefundeerd communicatieplan. Ik heb de advertenties gezien en ik moet toegeven dat ik niet erg onder de indruk was van de gele pijl 'Richting Morgen', maar goed, het idee erachter is goed. Ga alstublieft samen zitten met uw collega's – na deze vergadering is misschien een goed moment. Zit alstublieft samen met minister Muylers die ook aan de VDAB initiatieven gevraagd heeft inzake communicatie en met minister Smet die ook vanuit Onderwijs voor een mooi filmpje zorgt en die ook op het vlak van communicatie allerlei initiatieven neemt. Zeker op het vlak van communicatie wordt er heel veel geld verkwest. Bundel de krachten en voer alstublieft het STEM-actieplan aan een grotere snelheid uit.

De heer Ivan Sabbe: Om te concluderen, wil ik ook graag een vraag stellen en ik richt me daartoe tot de ministers. Een manager die na 3,5 jaar zegt: "We zijn ermee bezig", vliegt er in elke onderneming uit, inclusief in die van mij. (*Rumoer*)

Laten we eerlijk zijn, wie naar 3,5 jaar in een bedrijf nog altijd moet zeggen: "We zijn ermee bezig" en er zijn geen concrete resultaten, die vliegt eruit. Ik wil voor de politiek nog een uitzondering maken, wetende dat het allemaal lang duurt. Maar, het grote voorbeeld in Europa is Schröder van de SPD, want hij heeft er toch voor gezorgd dat er in 18 maanden tijd een loonakkoord was met een loonstop voor 8 jaar, dat de 35 urenweek een 40 urenweek werd en dat de minimumlonen werden afgeschaft. Ook dat was politiek en dat was wel mogelijk in 18 maanden. Dat is een voorbeeld waar we naar moeten kijken. Als het na 3,5 jaar nog niet kan, als het allemaal nog moet komen tegen de volgende legislatuur, dan zijn we verkeerd bezig.

Ik heb ook niet gezegd, minister, dat alle 21.000 mensen van Gent naar West-Vlaanderen moeten komen, maar het zou toch leuk zijn als er 3000 à 4000 mensen van die groep in West-Vlaanderen actief zouden kunnen zijn. Dat is de weg die we moeten volgen. We moeten niet gaan voor de grote getallen, we moeten beginnen waar we kunnen beginnen.

Ik werd persoonlijk aangesproken over de 50-plussers. Ik heb achttien mensen aangeworven in de voorbije zes maanden en daar zijn drie 50-plussers bij. Ik tel mezelf er niet bij, er zijn er dus eigenlijk al vier bij gekomen in dezelfde onderneming. Het toont aan dat er zeker mogelijkheden zijn voor 50-plussers die een concrete kwalificatie hebben.

Tot slot nog twee zaken. Ik vind het toch wel eigenaardig. De heer Bothuyne spreekt verzoenende taal, maar als ik hem in De Tijd lees, vandaag en een tijdje geleden, over de bruggepensioneerden, dan was hij haarscherp voor minister Muylers.

Ik denk dat de heer Bothuyne warm en koud tegelijk blaast, maar uiteindelijk blijkbaar toch mijn mening deelt als ik lees wat u zegt, terwijl u hier toch zeer verzoenende taal spreekt.

Minister Bourgeois, u was gisteren ook op het Voka-congres. Er is daar duidelijk gepleit voor een vermindering van het overheidsbeslag op de economie. De afschaffing van de provincies zou een prachtige aanzet zijn geweest. Jammer, een gemiste kans want het zou al een verbetering zijn geweest. Er is ook gepleit om het brugpensioen af te schaffen – u kunt wel zeggen dat dat federale materie is – en het niet-thematisch tijdskrediet af te schaffen. Er is ook gepleit om alle plannen te vereenvoudigen en het zijn er heel wat: het Vlaams transformatiefonds, het banenplan, ViA, het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP). Er is ook gevraagd om geen subsidies te geven maar wel een eerlijke fiscaliteit in te voeren. Als u in de twintig maanden die u resten, in een versneld tempo aan die voorstellen zou werken, dan kan Vlaanderen op economisch vlak op een heel ander ritme sporen. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Sabbe, u reikt ons de gelegenheid aan om even de vergelijking met Duitsland te maken. Het is een goede vergelijking. Als we de internationale context bekijken, dan bevinden alle landen in Europa zich in een economische crisis die het

gevolg is van de bankencrisis en van de instabiliteit op de financiële markten. We delen allemaal in de klappen.

Als we de groei bekijken, dan doet Duitsland het beter dan wij, maar na Duitsland zijn wij de tweede volger. In vergelijking met de ons omringende landen zijn België en Duitsland nog de beste leerlingen in de klas. We moeten ons uiteraard meten met Duitsland, dat de beste leerling is. Over de groeiverwachtingen voor de volgende periode zijn zowel het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) als de Europese Commissie het erover eens dat er voor Duitsland een grote groeiverwachting is. Wij volgen op de tweede plaats.

Het geeft ons de kans om de omstandigheden waarin we ons bevinden, in hun context te zetten en te vergelijken met de Europese ontwikkelingen waar we ons, wat de groei betreft, op de tweede plaats bevinden. Het geeft ook aan dat we nog een bepaalde veerkracht hebben waar we verder in moeten investeren.

Wat kunnen we leren van Duitsland en wat moeten we niet leren van Duitsland? Wat mij betreft, kunnen we van Duitsland leren dat de industrie in Duitsland de voorbije jaren een enorme transformatie heeft ondergaan naar veel meer innovatieve producten en diensten, met een veel hogere meerwaarde en met hogere winstmarges, die minder afhankelijk zijn van de stijging van de productiekosten. Daardoor staat de Duitse industrie sterker in het overleven van de wereldcrisis die er nu is.

Het staat in contrast met het pad dat wij nog moeten volgen. Bij ons – en dat blijkt ook uit heel wat indicatoren – innoveert ongeveer 50 procent van de kmo's. De andere helft blijft steken in een strategie die erop gericht is om vooral op kostenefficiëntie te werken. Als men op kostenefficiëntie werkt en men komt uiteindelijk in een crisis terecht, dan zijn die bedrijven veel kwetsbaarder. Er is dan overcapaciteit en er zijn dan voorraden die veel kosten en die zich opstapelen in de bedrijven. Deze bedrijven kunnen de crisis niet overleven en gaan failliet.

Wat moeten we doen en welke weg moeten we verder bewandelen? We moeten onze bedrijven en kmo's verder begeleiden en coachen om meer producten met een hogere toegevoerde waarde op de markt te brengen en we moeten de kennis van de universiteiten en kennisinstellingen meer naar de bedrijven brengen.

Wat doen de Duitse bedrijven ook goed? Ze exporteren veel meer naar groeilanden. Ook dat is een uitdaging voor ons. Onze bedrijven exporteren nog heel veel naar naburige landen. Onze naburige landen zitten ook in een economische crisis. Als het daar slecht gaat, worden er daar ook veel minder goederen en producten besteld en is er een dubbele weerslag. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze bedrijven gecoacht en begeleid worden om meer te exporteren naar de groeilanden?

Wat we niet van Duitsland kunnen leren, is het voorbeeld dat u aanhaalt. Duitsland heeft inderdaad de minimumlonen laten vallen, en creëert nu in een sneltreinvaart een onderklasse van 'the working poor': mensen die wel werken, maar arm zijn. Het armoederisico in Duitsland zit aan 16 procent, waar dat bij ons 10 procent bedraagt. Dat is iets wat we van Duitsland niet kunnen leren.

Collega's, laten we het debat in de juiste context stellen. Laten we leren van de goede voorbeelden, maar laten we de slechte voorbeelden niet overnemen. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Minister, u verwijst naar Duitsland, en we komen inderdaad na Duitsland. Maar als u in dit halfroond 'wij' gebruikt, dan creëert u de indruk dat 'wij' staat voor Vlaanderen, en dat is niet zo. Dit zijn geaggregeerde cijfers op Belgisch niveau, en dat is juist. Ik wil echter verwijzen naar de KBC-studie van enkele weken geleden. Als men de geaggregeerde cijfers op Belgisch niveau 'fileert' op Waals, Brussels en Vlaams niveau, en

als men kijkt naar de groei van de activiteitsgraad in de periode 2008-2011 – de periode van de eerste en in feite nu ook al tweede crisis –, dan blijkt dat de activiteitsgraad in Wallonië meer dan dubbel zo snel groeit als in Vlaanderen, en in Brussel met meer dan 40 procent. Wij blijven in die periode in Vlaanderen hangen op 0,5. Dit toont aan dat Vlaanderen kwetsbaarder is dan de andere landsdelen. Dit heeft natuurlijk veel te maken met de export. Daarnaast toont het echter ook aan dat dit beleid er vooralsnog in faalt om een antwoord te bieden aan die kwetsbaarheid, en om deze feiten te doen keren.

Minister Ingrid Lieten: Collega van Rouveroj, ik ben het gedeeltelijk met u eens. Onze Vlaamse bedrijven zijn inderdaad kwetsbaar als we alleen maar inzetten op die kostenefficiëntie. Het is daarom dat de Vlaamse Regering een Nieuw Industrieel Beleid heeft ontwikkeld waarin we stellen dat we willen werken aan de voorwaarden om een goed industrieel beleid te voeren. De randvoorwaarden bestaan erin om de arbeidskosten, de energiekosten en de mobiliteitskosten onder controle te houden. De essentiële uitdaging bestaat er echter in om te komen tot de transformatie van onze industrie naar een veel meer innovatieve industrie, naar een industrie die meerwaarde genereert, een industrie die exporteert naar de groeielanden. Dat beleid zijn we nu aan het uitvoeren. Daar neemt de Vlaamse Regering haar verantwoordelijkheid, maar er is ook een belangrijke verantwoordelijkheid in onze bedrijven om op dit vlak hun strategie bij te stellen. Dat is de weg die we verder moeten opgaan, en waar overheid en werkgever de handen in elkaar moeten slaan.

De heer Sas van Rouveroj: Minister, ik hoor het u allemaal graag zeggen, maar ik heb het gevoel dat we stilstaan met een loeiende motor. We moeten vooruitgaan.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, ik wou nog even repliceren op wat mevrouw Poleyn heeft gezegd. Ik ben blij dat ze het element van de excellente centra nog aanhaalt. Die excellente centra worden ook door de IAO gezien als een best practice in Europa. De samenwerking tussen de VDAB, onderwijs en de bedrijven gebeurt er op zo'n manier dat werkzoekenden een opleiding krijgen en samen met de werkenden dingen kunnen leren. Dit is een uniek model, dat door de IAO wordt beschouwd als een best practice.

We staan ook daar zeker niet stil. We hebben een enquête uitgevoerd bij alle excellente centra, om te kijken waar we ze kunnen perfectioneren, en waar we ze eventueel kunnen uitbreiden, om het systeem ook op andere plaatsen te hanteren. Dus in antwoord op uw vraag: we gaan nu inderdaad na hoe we deze best practice verder kunnen uitbreiden.

De heer Ivan Sabbe: Mevrouw Lieten, ik treed u volledig bij wanneer u zegt dat innovatie zeer belangrijk is. Ik heb daar echter wel twee bedenkingen bij.

Ten eerste, het was toch in uw budgettering dat u met de kaasschaaf innovatie hebt teruggeschroefd? Het is toch een belangrijke vaststelling dat u de groei van de innovatie hebt afgeremd. Ik had veel liever gezien dat men in de overheid de uitgaven zou beperken. Ik heb het voorbeeld gegeven van de provincies. Ik zou nog een aantal andere voorbeelden kunnen aanhalen, maar mijn tijd is om. Mijns inziens had u dus een shift moeten maken van investeren in het overheidsapparaat naar investeren in innovatie. Dat was de juiste weg.

Maar het tweede punt, minister Lieten, is dat men als ondernemer en als politicus niet naast de cijfers kan kijken. Van de 27 lidstaten is de gemiddelde loonkost het hoogst in België. Alleen Noorwegen doet het slechter, maar dat land maakt geen deel uit van de Europese Unie, en daar komt de olie zomaar naar boven. Dat is een ander verhaal. Wij zitten aan een loonkost van 39 euro per uur. Duitsland zit aan 30,5 euro, Nederland aan 31 euro, Frankrijk net onder de 30 euro, Spanje aan 20 euro en Slowakije, waar alle dure VW-wagens worden gebouwd, zit aan 8 euro. Ik wil geen benchmark maken met Slowakije, maar wel met de ons omringende landen. Het zijn de cijfers van Europa. Als u vergelijkt met de 30,5 euro in Duitsland en de 31 in Nederland, dan hebben wij een gigantische handicap. Dat is een handicap van 30 procent. Daar kunt u niet omheen. Dat staat naast de innovatie. U moet een

modal shift doen van investeren in overheid naar investeren in innovatie. Anderzijds moet u hoe dan ook de kostenstructuur naar beneden brengen om de loonkost competitiever te maken, zelfs wanneer je praat over innovatieve producten.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Sabbe, Duitsland heeft de minimumlonen losgelaten. Duitsland heeft tot nu toe de groei kunnen redden door echt in te zetten op de export. Daar zijn ze goed in. Het zwakke punt is het consumentenvertrouwen in eigen land. We moeten op twee manieren werken. We moeten werken op de export en we moeten ook werken op het consumentenvertrouwen en het investeren in gezinnen en bedrijven in eigen land. Dat zijn de twee voorwaarden voor groei.

Ik ben het helemaal niet met u eens dat we omtrent innovatie de kaasschaafmethode hebben toegepast. We hebben dat onmiddellijk rechtgezet in de begrotingscontrole 2011. We hebben 65 miljoen euro bijgevoegd en de effecten van de besparing geneutraliseerd. We hebben in de begroting 2012 65 miljoen extra bijgevoegd. We hebben nu in de begroting 2013 opnieuw bijna 60 miljoen euro vrijgemaakt alleen voor O&O. Dat hebben we iedere keer gedaan in een omstandigheid waar deze regering moest besparen om langs de ene zijde het evenwicht in de begroting te bewaren en langs de andere zijde middelen te vinden die we gericht hebben ingezet. We hebben bespaard op het overheidsapparaat en we hebben met de middelen die we daarvan hebben overgehouden, gericht investeringen gedaan onder andere in O&O.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik denk dat het nog altijd verstandiger is om mensen voor de bewuste 1000 euro te laten werken, zoals in Duitsland, in plaats van 1000 euro werkloosheidsuitkering te geven om niet te werken. Dat is nog altijd de betere optie want er zal altijd nog meer consumptie zijn van degene die werkt dan degene die niet werkt. Duitsland speelt in op een tendens van Oost-Europa waar het gemiddeld loon beneden de 500 euro zit en richt zich specifiek tot een groep mensen die sowieso komen en voor wie het sowieso beter is dat ze economisch actief zijn dan dat ze niet actief zijn en een vervangingsinkomen genieten. Ik denk dat dat ook een deel is van de motor van Duitsland. *(Applaus bij LDD)*

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, dames en heren ministers, collega's, op de eerste zitting van dit parlementair jaar, op 24 september 2012, hoorden we de minister-president zeggen: "Vlaanderen staat er", en "De Vlaamse Regering neemt maatregelen die onze toekomst verzekeren".

Ik hoor vandaag de Vlaamse Regering, en dan vooral bij monde van minister Bourgeois, een oproep doen om nieuwe voorstellen te lanceren om maatregelen voor te stellen om toch een en ander te verbeteren. Dat lijkt me toch een teken aan de wand dat er een en ander fout loopt en dat een en ander moet worden veranderd.

Dat een en ander veranderd en bijgestuurd moet worden, blijkt eens te meer uit de cijfers die een aantal collega's hier al hebben uiteengezet. De werkloosheid in Vlaanderen is gestegen met 20 procent ten opzichte van 2011. De jeugdwerkloosheid is dubbel zo sterk gestegen. Die piekt nu in Antwerpen, Gent en Genk boven de 20 procent. In Antwerpen is dat zelfs 25 procent. Het aantal faillissementen blijft maand na maand stijgen. Telkens wordt het record verbroken. We zitten voor dit jaar al op 10.131 faillissementen. We weten ook uit de recente cijfers dat steeds meer mensen een inkomen hebben onder de armoededrempel. Het lijkt me een teken aan de wand dat er nood is aan bijsturing.

Wat mij vooral stoort, minister Muylers, is uw reactie in De Standaard van gisteren op al die cijfers. Die komen van de Studiedienst van deze Vlaamse Regering. Minister, u vervalt tot fatalisme. U zegt simpelweg: "Het is nu eenmaal crisis, vandaar slechte cijfers."

Minister, is dit de zogenaamde kracht van verandering die de NV-A altijd predikt? Gewoon akte nemen van het feit dat het crisis is, en voor de rest overgaan tot de orde van de dag? Dat

lijkt me zeer vreemd. Er is al enkele keren verwezen naar het Voka-congres en naar de Federale Regering, want dat is wat u het liefste doet: anderen de les spellen, maar voor de rest een fatalistische houding aannemen.

We weten allemaal dat de RVA de uitkering betaalt en overgaat tot sanctionering van werkonwilligen, maar ook dat de Vlaamse Regering heel wat bevoegdheden heeft inzake arbeidsmarktbeleid. Het is Vlaanderen dat vraag en aanbod op de arbeidsmarkt moet matchen, wat veel te weinig gebeurt. Het is Vlaanderen dat voor werkzoekenden moet bemiddelen en hen moet activeren. Het is Vlaanderen dat aan laaggeschoolden of jongeren zonder diploma een opleiding moet geven. Minister Muylers, u hebt daarstraks gezegd dat we nog 4000 stageplaatsen hebben voor al de jongeren die in de werkloosheid zitten. Allemaal goed en wel, maar hoeveel zijn het er voor Limburg, want ik vrees dat we er op achteruit gaan.

Wat moet Vlaanderen nog doen? De migranten inburgeren. Ook daar blijkt een en ander scheef te lopen. Het is aan Vlaanderen om bedrijven aan te sporen tot innovatie, het is aan Vlaanderen om een economisch beleid van ondernemerschap te voeren, ondernemers aan te moedigen en het is aan Vlaanderen om kansengroepen via sociale economie aan de slag te helpen. Maar neen, men gaat een fatalistische houding aannemen, want het is crisis.

Minister, een tweede houding van u is: “Kijk, deze cijfers zijn slecht, maar dat zien we in heel Europa.” Als het dan toch zo simpel is, waarom zijn de faillissementen niet gestegen in Wallonië en Brussel, maar wel in Vlaanderen? Dat is alleszins weer een teken aan de wand. Het feit dat u zonder meer verwijst naar West-Europa lijkt me een teken van onmacht: u doet er niets aan.

In de beleidsbrief van de minister van Werk lezen we heel expliciet: “We willen Vlaanderen uitbouwen tot een topregio.” Als je bij de top wil horen, moet je altijd beter doen dan de anderen, niet alleen als je al aan die top staat, maar ook als je op weg bent die top te bereiken. Ik vraag me ten eerste af of alle doelstellingen die in Vlaanderen 2020 zijn opgenomen, überhaupt nog haalbaar zijn. Het feit dat u, minister Bourgeois, zelf een oproep doet tot bijkomende suggesties en voorstellen, zal waarschijnlijk al een duidelijk antwoord zijn. Laat u die ambitie misschien vallen, wilt u niet meer tot die top behoren?

Men gaat de uitzondering op de regel in de verf zetten. De cijfers zijn slecht, maar één cijfer is een heel klein beetje goed. Inderdaad, de werkloosheid bij de 50-plussers is ietwat gedaald. Bij de 55- tot 66-jarigen zijn we met een hele kleine stijging van 0,4 procent vooruitgegaan. Als men dat een troost mag noemen. Maar zal men de werkzaamheidsgraad van de 50-plussers kunnen optrekken tot 50 procent zoals vooropgesteld tegen 2020? Ik vraag het me af.

Wat zei de minister nog in het artikel van De Standaard? Hij zei: “We doen wat we kunnen. We hebben beslissingen genomen.” Als we dan toch doen wat we kunnen, waarom geraken de 10.000 knelpuntvacatures dan niet ingevuld? Minister Lieten, ik heb u laatst horen zeggen dat, als straks de Fordarbeiders op de arbeidsmarkt komen, we die onmiddellijk moeten toeleiden naar een knelpuntberoep. Waarom dan pas? Waarom moet men nu niet al bijsleutelen en zorgen dat een en ander in een stroomversnelling komt? Waarom worden alleen de nieuwe 50-plussers geactiveerd? Men activeert alleen de nieuwe, maar de tienduizenden 50-plussers die al zo lang geschikt zijn voor de arbeidsmarkt laat men met rust. Amper 10 procent daarvan wordt vandaag geactiveerd. Jobkanaal had vroeger de doelstelling om 5000 vacatures te laten invullen. Dat streefcijfer is zonder meer geschrapt, want niet haalbaar. Dat is natuurlijk ook een optie.

Wat tot slot de werkateliers betreft, hebt u al gerepliceerd, minister. U vraagt suggesties voor nieuwe maatregelen. Welnu, mijn suggestie aan de Vlaamse Regering is dat ze haar verantwoordelijkheid moet nemen en iets moet doen. We hebben in de commissie voorgesteld een premie uit te trekken voor iedereen die morgen een knelpuntvacature invult. U hebt daarop geantwoord dat dat niet mag van Europa. Ik vraag opnieuw aan de Vlaamse

Regering of dat ooit effectief is onderzocht en of dat geen goede denkoefening is. We geven een premie voor de 50-plusserstewerkstelling maar we geven nog altijd geen premie voor de knelpuntberoepen.

Als men dan zegt dat Vlaanderen er staat, dan moet ik met de woorden van onze fractievoorzitter, de heer van Rouveroij, zeggen dat Vlaanderen er vandaag helemaal niet staat. Vlaanderen wankelt serieus en dat zou een teken moeten zijn voor deze Vlaamse Regering om een en ander bij te sturen en ervoor te zorgen dat de cijfers verbeteren. Nu zijn ze alleszins niet goed. (*Applaus bij Open Vld*)

Minister Philippe Muylers: Een van de voorstellen van Open Vld bestond vroeger al maar is afgevoerd omdat het niet werkte. Ik heb het dan over de toekenning van een premie aan wie een knelpuntvacature invult. Met de andere voorstellen zou ik wel rekening willen houden, maar ik heb er geen gehoord.

Mevrouw Peeters, we kunnen doen alsof er geen crisis is. Ik steek mijn kop in het zand en bedrijven werven jongeren massaal aan. Een andere mogelijkheid wanneer bedrijven het niet doen, is het door de overheid te laten doen. Maar ook dat is niet uw programma. Al de rest waarover ik al heb geïnformeerd en waarover we samen in de commissie hebben gesproken, betreft zaken die op het spoor staan en die dus al beslist zijn. Het gaat over zaken die al zijn ingevoerd of die in januari 2013 van start gaan in overleg met de sociale partners.

Mevrouw Peeters, ik kan u dan ook alleen vragen om suggesties te doen. Een van de suggesties die u hebt gedaan, bestond vroeger maar is afgevoerd omdat ze geen effect had. Verder sta ik open voor elke suggestie, boven op de maatregelen die we al hebben getroffen. Als u vindt dat een van die maatregelen niet goed is, mag u het ook zeggen.

Tot slot wil ik het nog hebben over Jobkanaal. Ik ken Jobkanaal heel goed omdat ik het zelf in mijn vorige job in het leven heb geroepen. Jobkanaal doet niet aan bemiddeling maar wel aan sensibilisering van bedrijven. De doelstelling die was vooropgesteld, was om 5000 mensen aan een job te helpen. Het is verkeerd een doelstelling toe te kennen aan een organisatie die daar niet voor verantwoordelijk is. We hebben dan ook een andere doelstelling toegekend die wel binnen de mogelijkheden van die organisatie ligt. Wanneer u het echter belangrijk vindt doelstellingen te formuleren waarvoor de betrokken organisaties niet zelf kunnen instaan, dan moet u dat ook maar zeggen.

De heer Sas van Rouveroij: Minister, alle indicatoren staan op rood. Die rode indicatoren werken klaarblijkelijk als een soort rood licht op de regering-Peeters. Die indicatoren tonen immers aan dat dit beleid stil staat. Nochtans zou dit moeten werken als een soort van rode lap op de spreekwoordelijke Vlaamse stier – ik wil u niet met een stier vergelijken – om er eens werk van te maken. Mevrouw Peeters heeft aangedrongen op verandering. Vlaanderen heeft inderdaad nood aan verandering. Minister, de beuk erin!

Minister Philippe Muylers: Mijnheer van Rouveroij, soms vraag ik me af waarom ik een uiteenzetting geef in dit parlement. Ik hoor steeds weer hetzelfde. De beuk zit erin. Er is een loopbaanakkoord gesloten met de Vlaamse sociale partners dat een aantal heel gefocuste maatregelen neemt voor die doelgroepen bij wie de fundamentele problemen zich voordoen die worden aangegeven door die indicatoren. Het gaat dan over jongeren en vooral over ongekwalificeerde jongeren die uit het onderwijs komen zonder diploma. Dat is het numero uno bij uitstek.

Mevrouw Peeters heeft mijn beleidsbrief zeker gelezen. Zij heeft dan ook gezien dat een tweede fundamenteel probleem in Vlaanderen blijkt uit een vergelijking tussen negentig regio's. We moeten de 50-plussers aan het werk krijgen. We hebben een heel programma ten aanzien van de 50-plussers ontwikkeld. De beuk erin. De maatregelen zijn genomen en de maatregelen die nog niet zijn genomen, zullen nog worden genomen. De maatregelen liggen in elk geval vast.

Een derde aspect betreft Competent. We hebben hier al eerder over gesproken. We willen meer op talent en op competenties inzetten en ons niet beperken tot het cv en de diploma's waarover iemand beschikt. Dit concept is uitgewerkt in de databank Competent. Werkzoekenden en werkgevers kunnen vraag en aanbod beter op elkaar laten aansluiten.

We nemen al die maatregelen ten aanzien van de versnelling van de aflevering van vergunningen. We houden de begroting in evenwicht, maar we blijven toch investeren in onderzoek en ontwikkeling, in wegeninfrastructuur en in kansen voor de bouwsector. De beuk erin.

Mijnheer van Rouveroi, dit zal niet volstaan om de crisis weg te werken. De Vlaamse Regering zal dit ook nooit beweren. Volgens mij kan een wereldcrisis die in West-Europa plaatsgrijpt, niet enkel door de Vlaamse Regering worden opgelost. We doen wat we kunnen doen. Indien u suggesties hebt die binnen het budget blijven en binnen onze bevoegdheden passen, staan wij daar zeker voor open. Ik denk dat ik in dit verband namens al mijn collega's kan spreken. Als iemand maatregelen zou kennen die de West-Europese crisis zouden kunnen oplossen, zouden wij die maatregelen met de Vlaamse Regering direct uitvoeren.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, volgens u hebben wij maar een enkel voorstel naar voren gebracht. Het is in de eerste plaats uw verantwoordelijkheid een en ander bij te sturen. U hebt in het verleden een aantal beslissingen genomen. Uit de cijfers blijkt dat de resultaten steeds slechter worden. U neemt steeds weer een fatalistische houding aan: het is crisis en we kunnen er niets aan doen. Ik blijf er dan ook bij dat de Vlaamse Regering niet goed bezig is.

In het verleden leverde het rekenen soms problemen op. Blijkbaar zijn er nu ook problemen met het luisteren. Ik heb immers wel degelijk meer dan een enkel voorstel gelanceerd. Ik heb onder meer verwezen naar de knelpuntpremie. Minister, u hebt me in de commissie steeds geantwoord dat dit van de Europese Commissie niet mag. Nu hoor ik hier plots dat die premie in het verleden bestond, maar toen niet werkte. Aangezien ook andere mensen hierom vragen, zou ik u willen vragen me ervan te overtuigen dat een dergelijke premie niet werkt.

Ik heb gevraagd alle 50-plussers te activeren. U hoeft zich niet tot de nieuwe instroom te beperken. Als u zou willen uitleggen waarom u enkel aan de nieuwe instroom werkt, zou u allicht in herhaling vallen. Indien we de werkzaamheidsgraad willen verhogen, moet echter dringend worden bijgestuurd. We moeten dringend maatregelen nemen.

Ik heb er steeds voor gepleit opnieuw voor streefcijfers te zorgen. Dat is in de commissie meermaals herhaald. U hebt er echter voor gekozen een aantal streefcijfers die niet kunnen worden gehaald, zonder meer af te schaffen.

We hebben vastgesteld dat andere instanties opleidingen organiseren. Zo focussen, bijvoorbeeld, Randstad en de VAB zich wel op de knelpuntberoepen. Ik vraag me dan ook af waarom de Vlaamse Regering dat niet zou kunnen doen. De VDAB doet al iets, maar dat is klaarblijkelijk te weinig.

Minister, ik wil nog even verwijzen naar de cijfers die u zelf hebt gegeven. De resultaten zijn ondermaats en er is zeker behoefte aan bijsturing. Het is echter niet de taak van een oppositiepartij de minister alle suggesties in te blazen. Het is aan deze Vlaamse Regering actie te nemen en over te gaan tot een gecoördineerd beleid dat resultaten oplevert.

Minister Philippe Muylers: Bijna alle door de VDAB aangeboden opleidingen zijn in feite knelpuntopleidingen. We werken, zoals mevrouw Poleyn al heeft aangehaald, in excellente centra maximaal samen met bedrijven. Wat Randstad en andere bedrijven en organisaties doen, gebeurt vaak in overleg en in samenwerking met de VDAB. Als dergelijke initiatieven niet zouden meetellen, zouden we natuurlijk verkeerd bezig zijn. Deze constructieve aanpak wordt door de IAO als een best practice beschouwd. Ik neem er nota van dat die maatregelen blijkbaar niet als maatregelen van de Vlaamse overheid worden beschouwd.

Mevrouw Lydia Peeters: Indien de Vlaamse Regering absoluut niet verkeerd bezig is, vraag ik me af waarom de mismatch almaar blijft groeien. Blijven de werkloosheidscijfers stijgen enkel omdat het crisis is of omdat de maatregelen niet volstaan?

Minister Philippe Muylers: Ik zeg niet dat er geen mismatch is. Ik zeg wél dat we maatregelen nemen. Als u er nog andere wilt suggereren, bent u altijd welkom. Ik sta ervoor open, op dit niveau en op andere niveaus.

Mevrouw Lydia Peeters: We geven ze, maar ze worden zonder meer afgewimpeld.

De heer Sas van Rouveroij: Minister, een paar jaar geleden hebben we u al eens uitleg moeten geven over de wijze waarop deze instelling werkt. U bent intussen een goede leerling geweest. Laat dat een woord van waardering zijn. Maar vandaag moet ik u opnieuw een lesje geven. Waarom zit u daar? Om beleid te voeren. En waarom zit ik hier? Om u daarop te controleren. Draai de rollen dus niet om. (*Applaus bij de oppositie*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, leden van de regering, collega's, we beleven al vijf jaar een economische crisis, en we mogen die niet onderschatten. Ik wil toch wat cijfers geven, want soms heeft men hier de indruk dat Vlaanderen de enige plek op de wereld is die last heeft van deze economische crisis. De voorbije vijf jaar hadden wij een economische groei die ietwat positief is, namelijk 0,5 procent, terwijl het gemiddelde in de Europese Unie min 0,2 procent is, en het gemiddelde bij de EU-15 ook min 0,2 procent. Al bij al doen we het dus niet zo slecht en zitten we op Europees vlak zeker niet op de laatste rij van de klas, mijnheer Watteeuw. We zitten zelfs vooraan.

De heer Filip Watteeuw: Zit Griekenland daarbij? Portugal? Italië?

De heer Koen Van den Heuvel: Ik sprak over de Europese Unie. Portugal zit zowel bij de EU-15 als bij de EU-27.

Een economische crisis is en blijft een uitgelezen moment om bakens te verzetten, ook op het vlak van beleid. Sommigen zullen er misschien voor pleiten om de grote middelen in te zetten en aan de vraagzijde door grote infrastructuurwerken een uitgavenbeleid te voeren. We moeten blijven investeren, maar de Vlaamse economie is inderdaad te klein. Het is als een muis die een olietanker van richting wil doen veranderen. Wij kunnen als kleine open Vlaamse of Belgische economie niet de Europese relance starten. Dat is een taak voor de Europese Unie.

Moeten wij de crisis dan gewoon uitzweten? Ik denk het niet. We moeten er wel voor zorgen dat we Vlaanderen klaar maken, met structurele hervormingen, om onmiddellijk te kunnen profiteren van de economische heropleving: structurele hervormingen die onze arbeidsmarkt flexibeler maken, die ons spaargeld naar investeringen in bedrijven doen gaan, die onze Vlaamse economie klaar maken voor de toekomst.

Die hervormingen komen niet als sinterklaascadeautjes uit de lucht gevallen en hangen niet aan de schouw met een grote strik eromheen. Neen, we moeten ervoor werken. Die hervormingen, beste collega's, moeten er komen op alle niveaus. Ik hoor minister Bourgeois zeggen dat het federale niveau daar een voorname rol te vervullen heeft, ik hoor de heer van Rouveroij zeggen dat het Vlaamse niveau beter zijn best moet doen. Welnu, collega's, beide niveaus moeten hun best doen om structurele hervormingen door te voeren. (*Opmerkingen*)

De goede toehoorders gisteren op het Voka-congres hoorden de boodschap om samen, alle overheden tegelijk, aan die kar van structurele hervormingen te trekken. Laat ons dus ophouden met het populisme en de zwartepiet door te schuiven naar het andere niveau, waar men geen verantwoordelijkheid draagt. (*Opmerkingen. Applaus bij CD&V, Open Vld en sp.a*)

Dat geldt ook voor u, mijnheer van Rouveroj. We moeten samen die verantwoordelijkheid dragen, collega's. Het zal het vertrouwen waar we allemaal nood aan hebben, ook het vertrouwen in het politieke bedrijf, versterken.

Collega's, CD&V wil inzetten op het herstellen van het vertrouwen. Ik heb dat zondagvoormiddag ook gehoord: het vertrouwen moet hersteld worden voor consument, spaarder en ondernemer. Laten we daar samen aan werken.

De eerste actie die we moeten ondernemen, is ons budget op orde houden. Minister Muyters, wat dat betreft hebben wij in Vlaanderen een prachtig parcours gereden. Samen met nog enkele andere regio's zijn wij de enige regio in Europa die zijn begroting op orde heeft. Eerlijkheidshalve moeten we daaraan toevoegen dat ook de federale overheid daar een inspanning levert. Met een resultaat van 2 procent zitten we opnieuw vooraan in de klas. Met voor het eerste jaar opnieuw een structureel overschot moeten we, samen met de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de EU, zeggen dat we opnieuw een mooi cijfer hebben. De rente is historisch laag. De positieve commentaren van die internationale instellingen van de hand doen alsof dat gemakkelijke vergelijkingen zijn met de zwakke broertjes in Europa, is onjuist en stimuleert absoluut niet het vertrouwen in onze economie. (*Applaus bij CD&V en Open Vld*)

Beste collega's, wij moeten vandaag inzetten op het herstel van het vertrouwen. Hier zijn al een aantal zaken gezegd, onder meer over de internationalisering van de economie. Gisteren was dat bij Voka een eerste punt in de toespraak van professor Konings: laten we onze Vlaamse bedrijven meer internationaliseren. Dat zijn sterkere bedrijven. We zeiden daarnet al dat we wat dat betreft op de goede weg zijn. Wij hebben inderdaad marktaandeelen gewonnen bij de groei landen. Dat is veel belangrijker dan de marktaandeelen bij onze naaste burens. Ik herhaal: China plus 15 procent, Brazilië plus 22 procent. Er wordt ingezet op de versterking van Flanders Investment & Trade (F.I.T.), er komt eerstelijnsadvies van de kmo's en er wordt via de Gazellesprong gewerkt aan een versterking van de Vlaamse kmo's opdat ze zouden kunnen exporteren.

Het onderwijs vormt een tweede uitdaging. Ik blijf daarover kort want daarover hebben we vorige week lang gepraat. Gisteren kwam het ook aan bod op het Voka-congres. Ik vraag aandacht voor drie punten. Mevrouw Poleyn verwees al naar het STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering and Mathematics). Laat ons daar werk van maken met de minister van Werk, met minister Lieten en met minister Smet, om wat in de steigers staat uit te voeren. Laten we werk maken van meer levenslang leren. Dat is een punt waar we echt beter kunnen en waar we niet het Europese gemiddelde halen. En laat ons ook werk maken van een betere leertijd.

We kunnen de mismatch op de arbeidsmarkt aanpakken. Er zijn daarvoor initiatieven onderweg. De Vlaamse groeibedrijven moeten gestimuleerd worden. Het bankenplan moet en zal er komen. We roepen de regering op om samen met de versterking van de Winwinlening en samen met de kmo-fondsen via Gigarant ervoor te zorgen dat dit project snel bij de regering komt, zodat dit op korte termijn kan worden uitgevoerd.

Er is het Nieuw Industrieel Beleid van minister-president Peeters, met de projecten voor de 'Factory of the Future' en het TINA-Fonds (Transformatie, Innovatie en Acceleratie) waar de eerste projecten starten. Er wordt ook gewerkt aan de vereenvoudiging van de procedures. Dat is hoogstnodig in Vlaanderen. De turbomanager op provinciaal vlak is een goed initiatief. Maar we kunnen daar toch ook een tandje bijsteken. De Vlaamse CD&V-fractie stelt daarom voor om de commissie-Berx-Sauwens opnieuw te laten samenkomen om voor dat project een stand van zaken op te stellen.

Voorzitter, beste collega's, bij wijze van slot wil ik zeggen dat we ons allemaal bewust zijn van de ernst van de situatie. Daarom pleiten wij voor actie. Maar ik wil ook voor realisme

pleiten. Structurele hervormingen vragen nu eenmaal tijd. De uitweg uit elke crisis is geen louter rationeel gegeven. Dat gaat stevast gepaard met een opbouw van vertrouwen.

Ook de voorzitter van de Europese Commissie, Barroso, sprak gisteren op het Voka-congres die boodschap van hoop uit. Ondanks de moeilijke economische tijden mogen we hoopvol zijn. Er wordt in ons land wezenlijk hervormd, ook op het vlak van arbeidsmarkt en pensioenen. De OESO feliciteert ons daarvoor. Budgettair rijden Vlaanderen en het federale niveau een degelijk parcours. Daarvoor worden wij door de internationale markten beloond.

Onze Vlaamse exportcijfers staan op recordniveau. Ons land is er dus in geslaagd om het internationale vertrouwen terug te winnen. Dat bewijst de doeltreffendheid van de door haar regeringen ondernomen acties. Maar pas als ook ons zelfvertrouwen opnieuw groeit, raakt de crisis onder controle. Daartoe draagt elk van ons bij, en wij, als opinie- en beleidsmakers, nog meer. Het moge dan ook duidelijk zijn dat diegenen die menen het vertrouwen op basis van eenzijdige analyses en om zuiver electorale redenen in vraag te moeten stellen, contraproductief handelen. Onheilstijdingen en het doorgeven van zwartepieten dragen daar niets toe bij. Integendeel, ze verdiepen de crisis en vertragen de oplossingen. Alleen door nauwe samenspraak komen we hieruit. Het is onze verantwoordelijkheid om dat zelfvertrouwen te herstellen. Daarom wil ik u vragen om samen, zoals onze minister-president dat vandaag in Marokko doet, dat vertrouwen in Vlaanderen, dat zelfvertrouwen te kunnen en moeten uitstralen. (*Applaus bij CD&V en sp.a*)

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Van den Heuvel, ik ben blij te zien hoe enthousiast u bent, hoe u er tegenaan kijkt in uw betoog over wat er zoal moet gebeuren. Er ontbreekt echter iets in uw betoog. U hebt het over enthousiasmeren. We moeten er allemaal samen tegenaan. We zullen het samen beter maken. Die retoriek was mooi, maar ik heb uiteindelijk een aantal vragen die onbeantwoord blijven. Een euro kan maar één keer worden uitgegeven. We gewagen hier allemaal van een economische crisis, maar wat er echt gebeurt, is een verschuiving van welvaart van het Westen naar het Oosten, van West-Europa over Oost-Europa naar Azië. Dat is de realiteit. Die verschuiving heeft diverse redenen. Daarop ingaan in dit debat zou ons te ver leiden.

We moeten echter concreet een aantal dingen doen. Ik heb u niet horen zeggen wat u concreet zult doen om de overheid te ontvetten en zo ruimte vrij te maken, om zo de lasten op ondernemen en werken te verminderen. Wat zult u concreet doen om de regulitis aan te pakken? Laten we immers eerlijk zijn, de Vlaamse Regering is al drieënhalf jaar bezig. U was het die me veertien dagen geleden nog zei dat er nog twintig maanden overbleven. U kent de timing dus exact. Die drieënhalf jaar is voorbij. Daar kunnen we niet op terugkomen. Wat zult u binnen die twintig maanden concreet doen aan de regulitis?

En last but not least, wat zal men ook concreet doen aan die lokale fiscaliteit, met die 1,4 miljard euro die door de bedrijven wordt betaald? Die twintig maanden zijn mogelijk cruciaal voor de verdere economische ontwikkeling. Uw mooie woorden doen me plezier, maar uiteindelijk zijn ze niet voldoende: er moeten concrete maatregelen komen, en die zou ik graag van u vernemen.

De heer Koen Van den Heuvel: Wat die lokale fiscaliteit betreft, moeten we ook daar de zaken toch wat relativeren. Er is een studie van Ernst & Young uit, waaruit duidelijk blijkt dat de lokale fiscaliteit voor multinationals, en zelfs voor Vlaamse bedrijven, een relatief belang heeft. Daarmee heb ik niet gezegd dat die geen belang heeft, maar wel een relatief belang als het gaat over de investeringsneiging van onze bedrijven.

Het programma van de Vlaamse Regering heeft een goede aanzet gegeven tot de ontvetting van de staat. Daar wordt aan gewerkt. Er is sprake van 6 procent minder personeel bij de Vlaamse overheid. Ik heb het daarnet gezegd: velen onder ons hier doen alsof een big bang volstaat om alles op orde te zetten. Laten we daarmee ophouden. Ik hoor nu zelfs dat belangrijke burgemeesters in spe pas een goede burgemeester kunnen zijn wanneer ze het

land op orde zetten. Welnu, veel collega's zijn al jaren goede burgemeesters zonder dat ze het land op orde moeten zetten. *(Applaus bij de heer Marino Keulen en de heer Eric Van Rompu)*

We moeten die grote woorden dus links laten liggen. Het is niet zo dat men met één vingerknip structurele bigbanghervormingen zal doorvoeren, waarna dan alles in orde is. Er wordt stapsgewijs gehandeld. Mij lijkt dat stapsgewijs aanpassen, met een voldoende groot draagvlak, voldoende en goed voor ons maatschappelijk weefsel en zelfs voor onze economie. Dat gebeurt door het aantal personeelsleden binnen de Vlaamse administratie af te slanken.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Van den Heuvel, u weet dat ik grotendeels uw economische inzichten deel. U hebt gelijk als u ook de positieve evoluties belicht. De door u aangehaalde cijfers zijn correct. U zegt dat we stapsgewijs vooruitgaan. Ik moet u echter toch herinneren aan wat er is gebeurd met het STEM-actieplan.

We zijn in de winter van 2010 op uw suggestie op reis geweest naar Nederland. De werking van het Bètaplatform werd ons daar toegelicht. We zijn dan tot het besluit gekomen dat er ook in Vlaanderen een STEM-platform moest komen. Dat is vorige week – eind 2012 dus – tot stand gekomen. U spreekt over stapsgewijs, maar u gaat met zeer grote stappen achteruit.

Vorige week zijn we op bezoek geweest bij Acta, een chemisch bedrijf. De CEO van BASF heeft ons daar verklaard dat hij binnenkort 2000 werkkrachten per jaar nodig heeft en dat het onderwijs die niet zal leveren. Die urgenties zijn de Vlaamse Regering bekend. Zeg mij eens waarom dat dan allemaal zo lang moet duren? Dit is echt de processie van Echternach.

Uw cijfers zijn correct, maar bij de bejubeling van het werk van de Vlaamse Regering stel ik toch zeer grote vragen.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik deel uw ongeduld betreffende het STEM-actieplan. Dat weten minister Lieten en minister Smet. Het is belangrijk, we mogen dat niet onderschatten, om voldoende draagvlak te creëren. Het platform is nu geïnstalleerd. Er zitten een vijftiental goede mensen in. We moeten dat vanuit het parlement mee bewaken. Het is nu werken geblazen, met de ploeg vooruit, aan de slag.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, ik wil u even bijpraten over de evoluties. Na dat bezoek heeft dit parlement inderdaad aanbevelingen geformuleerd rond wetenschapscommunicatie en het aantrekken en stimuleren van jongeren om voor die harde wetenschappelijke richtingen te kiezen.

De Vlaamse Regering heeft daarop een beleidsnota geschreven over wetenschapscommunicatie. Die gaat over verschillende doelgroepen. Op basis van die nota is er ondertussen een marketingcommunicatieplan gemaakt. Er is een communicatie opgestart met als baseline 'Richting Morgen'. Er is een samenwerking met de universiteiten, de kennisinstellingen en alle actoren binnen de wetenschapscommunicatie. Het STEM-platform is samengesteld. Dat zoekt uit welke bijkomende acties er genomen kunnen worden om jongeren in die richtingen te sturen.

Het is helemaal niet zo dat we twee jaar niets hebben gedaan, verre van. Al die zaken staan in de steigers en ziet u al in de communicaties ter zake. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

We zullen zeker en vast, op basis van de adviezen van het STEM-platform, bijkomende acties ondernemen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik zeg niet dat u niets gedaan hebt, minister, maar het gaat allemaal zo traag en de legislatuur loopt bijna ten einde.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Collega's, het is hier al herhaaldelijk gezegd: alle meters staan in het rood. De werkloosheid stijgt inderdaad. Niemand moet ons overtuigen van de ernst van de situatie. We beleven een diepe economische crisis. Het hoeft niet te verbazen dat in deze context het consumentenvertrouwen afneemt. Niemand moet ons op de ernst van de situatie wijzen. Niemand moet ons ervan overtuigen dat een sense of urgency meer dan op zijn plaats is.

Maar laat ons ook eerlijk zijn. Dat het crisis was, wisten we al een tijdje. Het is niet de eerste keer dat we er in de plenaire vergadering over spreken. Sommigen doen hier nu vandaag alsof het alleen in Vlaanderen crisis is. De Studiedienst van de Vlaamse Regering wijst nochtans uitdrukkelijk op de internationale context. Sommigen doen alsof de situatie eigenlijk zo goed als uitzichtloos is, terwijl de Studiedienst van de Vlaamse Regering er ook op wijst dat er signalen zijn dat de daling in de industrie gestopt is, dat de handel neutraal is, dat de bouw relatief goed standhoudt en dat de diensten aan bedrijven opveren.

Dit zijn lichtpuntjes, maar ik moet toegeven dat ze nog zwak zijn en dat het onzekere signalen zijn in heel volatiele omstandigheden. En dus moeten we vandaag inderdaad bezorgd zijn en moet onze bezorgdheid in de eerste plaats uitgaan naar de gevolgen van de crisis, naar de maatschappelijke ravage die mogelijk kan worden aangericht.

En ja, maandag en dinsdag rinkelden de alarmbellen redelijk oorverdovend. Alsof ze het onderling hadden afgesproken, lanceerden verschillende instanties rapporten waarin het echt wel zoeken was naar een sprankeltje goed nieuws. In een OESO-rapport werd duidelijk gesteld dat één op drie migrantenkinderen opgroeit in armoede. De VDAB-cijfers voor november wijzen op een toename van de werkloosheid met 11 procent en bij de min-25-jarigen is er een toename met bijna 20 procent. Het jaarboek Armoede van de Universiteit Antwerpen wees op de tikkende tijdbom in onze centrumsteden met betrekking tot de jongerenwerkloosheid. En of het nu om de werkloosheidscijfers gaat, over armoedecijfers of over failliete ondernemingen, doorheen alle jobstijdingen loopt één rode draad: onze maatschappij dreigt er steeds meer een te worden van twee snelheden met de 'haves' aan de ene kant en de 'have nots' aan de andere kant. In het onderwijs, op de arbeidsmarkt en op de woningmarkt lijkt die kloof te groeien.

En zoals de conjuncturele crisis leidt tot consumentenwantrouwen, zo leidt de sociale crisis tot maatschappelijk wantrouwen en uitsluiting. Als we geen samenleving van uitsluiting en wantrouwen willen creëren, moet Vlaanderen het heft in eigen handen blijven nemen. Geen uitsluiting, maar een insluitingsbeleid moet ons doel zijn. We zullen inderdaad samen uit deze crisis moeten geraken. We kunnen ook niemand achterlaten omdat de ongelijkheid de economie en de hele samenleving ontwrict.

Jeugdwerkloosheid maakt inderdaad van onze centrumsteden tikkende tijdbommen en we moeten ons ook afvragen hoe we onze sociale zekerheid overeind houden als we zoveel talent – talent dat kan en moet bijdragen aan het systeem – verloren laten gaan. De vraag is dus: "hoe herstellen we het vertrouwen en hoe creëren we opnieuw vraag en dus groei?". Dit is uiteraard een zaak van een stabiele en betrouwbare overheid, een overheid die haar financiën op orde heeft. Het is ook zaak van een performant instrumentarium dat bedrijven ondersteunt en dat transitie mogelijk maakt.

Ik zou de tijd die me nog rest vooral willen wijden aan de jeugdwerkloosheid, al is het maar omdat Europa vandaag 'employment package' voor jongeren heeft voorgesteld. De jongerenwerkloosheid neemt inderdaad stilaan dramatische proporties aan. Eén op vijf min 25-jarigen in Gent en in Genk zit zonder werk. In Antwerpen is dat één op vier. De jongeren zijn ook vandaag zichtbaar – en dat is nieuw – als eerste de dupe als de economie in moeilijkheden komt. Werkloosheid zorgt dan weer voor een verhoogd armoederisico. En als we naar de cijfers van de VDAB kijken, stellen we vast dat nieuwe Vlamingen, die in overtal ook jong zijn, de allergrootste slachtoffers zijn. Ze hebben het nog moeilijker om een job te

vinden, en ze raken die nog makkelijker kwijt. En dus is een insluitingsbeleid in de eerste plaats ook een diversiteitsbeleid.

Zo'n beleid werkt langs twee kanten. Om te verhinderen dat jonge talenten verspild worden, moeten we jongeren bij de arm nemen en soms ook bij hun nekvel pakken. We moeten kansen scheppen, maar ook verwachten dat ze die grijpen. Het kan.

En mevrouw Peeters, ik vind dat u eigenlijk weinig respect betoont voor de inspanningen die gebeurd zijn met betrekking tot de 50-plussers. Als we vandaag een stijging zien van de werkzaamheidsgraad, dan is dat echt tegen de stroom in en dus is een trend ook echt wel gekeerd. Het is omdat het kan dat we vragen dat de regering vandaag ook heel duidelijk de focus legt op de jongeren die vandaag het gelag dreigen te betalen.

We hebben een aantal reacties gehad.

Mevrouw Lydia Peeters: Mijnheer Van Malderen, u zegt dat ik daar denigrerend over doe, maar een feit is toch alleszins dat vandaag de werkzaamheidsgraad van de 50-plussers op 38 procent zit en dat men in het plan Vlaanderen 2020 naar 50 procent wil gaan.

Ik kaats de bal gewoon terug naar u. Denkt u dat dat haalbaar is binnen zes à zeven jaar?

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw Peeters, alles zal afhangen van de groei waar we opnieuw bij zullen moeten aansluiten. Ik denk dat het een fabeltje is om mensen te activeren als er geen vacatures zijn.

In de eerste plaats moeten er dus vacatures komen, en dan zullen we er mensen naartoe leiden. U zegt dat er nog knelpuntvacatures zijn. Inderdaad, maar ik verwijs naar allerlei studies over die problematiek – en u blijft er blijkbaar blind en doof voor – die zeggen dat het niet simpel is om in 20.000 vacatures de 20.000 werkzoekenden te schuiven. Dat is nu net de structurele mismatch waar ik het straks over zal hebben.

Mevrouw Lydia Peeters: Mijnheer Van Malderen, ik vind dat u een beetje een vreemde redenering maakt, maar ik zal het waarschijnlijk niet begrijpen. U zegt: “Er zijn nu niet voldoende vacatures, dus moeten we nog niet de andere 50-plussers activeren, maar alleen de nieuwe.” Er zijn vandaag 55.000 vacatures, niet alleen knelpuntvacatures. Een aantal weken geleden hebben we hier de spanningsindicator besproken: er zijn heel wat openstaande vacatures per werkloze. Je moet dus niet zeggen dat we nu niet iedereen moeten activeren. Ik vind dat een vreemde redenering.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw Peeters, ik heb helemaal niet gezegd dat het geen tijd zou zijn om iedereen te activeren. U hebt mij gevraagd of ik de werkzaamheidsgraad realistisch acht. Ik heb gezegd dat die afhankelijk is van economische groei. Dat heb ik gezegd in antwoord op uw vraag.

“Om integratie te bevorderen, moet iedereen – alle beleidsdomeinen en alle bestuursniveaus – zijn verantwoordelijkheid nemen”, benadrukte minister Bourgeois na de OESO-studie. We kunnen zijn oproep alleen maar toejuichen. Vlaanderen moet dan wel zelf het goede voorbeeld geven. In dezelfde week maakte de SERV duidelijk dat Vlaanderen zijn eigen doelstellingen inzake diversiteit niet zal halen. Dit is dubbel pijnlijk omdat deze doelstellingen eerder al waren verlaagd. Ik heb uiteraard begrip voor het feit dat dit uiteraard niet makkelijk is als je 6 procent koppen moet saneren, maar een diepgaande analyse en vooral ambitie dringen zich op. De overheid zou hier toch echt het goede voorbeeld moeten geven.

Minister Muylers reageerde: “Ik doe wat ik kan, maar het is crisis.” Minister, dat is uiteraard juist: het is crisis. Maar ik zou willen zeggen: “Plus est en vous, plus est en nous.” Het is waar dat Vlaanderen vandaag nog niet over alle bevoegdheden beschikt – en we zullen elke bevoegdheid in verband met de arbeidsmarkt die overkomt, dan ook verwelkomen –, maar we kunnen ook niet wachten, mijnheer Tommelein. We doen dat ook niet. Minister Muylers heeft al verwezen naar de initiatieven rond werkervaring.

Maar zoals gezegd: meer is allicht mogelijk en meer is ook nodig. Ik denk bijvoorbeeld aan opleiding. Er zijn verschillende initiatieven zoals de VDAB, SYNTRA, volwassenenopleiding. Ik denk dat niet zozeer belangrijk is wie de opleiding organiseert, maar dat we er in de toekomst voor moeten zorgen dat we de jongere zo snel mogelijk leiden naar die opleiding die de kortste weg naar werk garandeert. De schotten die vandaag bestaan, zouden zo veel mogelijk, in functie van de jongere, moeten worden geneutraliseerd.

Ook in economisch moeilijke tijden moeten we ervoor zorgen dat bedrijven stages blijven aanbieden. Het voorbeeld van Audi Vorst kan zeker mobiliserend werken. Er is al verwezen naar Jobkanaal, dat het uiteraard niet makkelijk heeft om in de huidige context de doelstelling te halen. We kunnen ons misschien wel afvragen of we Jobkanaal niet kunnen inschakelen om bijvoorbeeld de 30 procent langst openstaande vacatures te openen voor kansengroepen. Kunnen we Jobkanaal inschakelen om te zorgen dat de stages die zijn aangekondigd vanaf januari, ook daadwerkelijk worden ingevuld? Ook daar is de vraagzijde belangrijk om succes te realiseren. Het zijn geen revolutionaire maatregelen. Ze hoeven ook geen geld te kosten of toch niet te veel. Laat ons eerlijk zijn: wie pleit voor sneller en meer, zal ook moeten zeggen hoe dat zal worden gefinancierd.

Voorzitter, we leven in de donkerste dagen van het jaar. Ook economisch leven we in bijzonder donkere dagen, maar aan de vooravond van sinterklaas moeten we niet de zwartepiet doorspelen, want die heeft vanavond andere taken te doen. We zullen integendeel de handen in elkaar moeten slaan. Ik ben blij dat uit de samenleving steeds meer signalen komen die daar ook voor oproepen. Gisteren werd opgeroepen voor een New Deal. Ik roep iedereen op om die plannen van president Roosevelt eens te bekijken, evenals die van zijn opvolger Truman. Die had het over een Fair Deal: een eerlijke afspraak tussen de overheid en de bevolking.

En ik zie nog meer signalen van hoop. Ik zie bij Ford in deze donkere dagen mensen aan de poort vechten voor hun job. Ik zie ook overheid, stakeholders en academici samenzitten om van achter hun desktop, rond de vergadertafel te vechten voor de jobs van de toekomst.

Dat is de weg die we moeten volgen: de problemen niet ontkennen, geen loze beloftes maken, geen zwartepieten doorspelen, maar blijven timmeren aan de weg. We moeten eerlijk zeggen: ja, het gaat vandaag moeilijk, ja, we gaan niemand achterlaten, en ja, we blijven samen bouwen aan herstel. Ik denk dat veel mensen nood hebben aan deze boodschap. Ik denk dat deze boodschap absoluut gunstig zou zijn voor het vertrouwen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, collega's, het is al lang niet meer de eerste keer dat we debatteren over de economische crisis in Vlaanderen. Na de financiële crisis van 2008 is er al snel een budgettaire crisis gekomen. Deze crisis heeft onze welvaartsstaat zoals we die in West-Europa kennen, zonder weerga onder druk gezet. Economen zijn het er al langer over eens dat we al veel te lang boven onze stand leven, en we hebben veel te lang als overheid meer uitgegeven dan onze economische groei kon dragen.

Er wordt dan ook voorspeld dat de huidige en de komende generatie het sociaal-economisch gezien minder goed zal hebben dan de voorgaande generatie. Dit is de eerste keer dat die situatie zich voordoet. Het zal aan ons zijn – ik reken mezelf ook tot deze generatie – om de opgebouwde schulden opnieuw af te betalen. Dat is de werkelijke draagwijdte van het Europees besparingsbeleid zoals we dat vandaag zien. Samen met de budgettaire crisis is er ook de economische crisis geweest waarin we nu voluit worden meegezogen. Het is de vierde crisis, en waarschijnlijk de ergste.

Het is niet de crisis van de cijfers en de procenten, maar de crisis van de mensen, de sociale crisis. Heel wat bedrijven in Vlaanderen zijn er de laatste jaren in geslaagd om hun werknemers zo lang mogelijk bij zich te houden, maar heel wat reserves zijn ondertussen opgebruikt, wat de bedrijven noopt tot herstructureringen en ontslagen. Vlaanderen heeft dan

ook 24 procent meer werklozen dan vlak voor de crisis in 2008. De cijfers over de stijgende armoede in Vlaanderen en de rest van Europa zijn dan ook ontmoedigend. We mogen daarbij vooral niet vergeten dat er achter die cijfers mensen zitten.

Het debat dat hier vanavond gevoerd wordt, is dan ook vrij voorspelbaar. Vanuit de oppositie wordt er verweten dat de Vlaamse Regering nagenoeg alle schuld draagt, dat het te traag gaat, dat het niet goed is en dat het de verkeerde richting uitgaat. We krijgen ook tegenstrijdige berichten van de verschillende oppositiepartijen, en ook wij hebben natuurlijk onze stokpaardjes: we wijzen op de grotere problemen aan de federale kant, en ook daar zijn die problemen terecht.

Er zijn twee vaststellingen die ik nog wil meegeven. Ten eerste wil ik benadrukken dat er wel degelijk een internationale crisis is. Het is eigenaardig dat enerzijds mijnheer Watteeuw de Vlaamse Regering verweet dat ze niet wou erkennen dat het crisis was, en dat anderzijds mevrouw Peeters zei dat minister Muylers gezegd had dat het crisis was. Dat is toch een tegenspraak, en ik begrijp dat toch niet zo goed. Maar het betekent in elk geval wel dat we voor een deel als Vlaanderen deze crisis moeten ondergaan. We mogen niet de illusie koesteren dat we hier alles zomaar zelf in orde zullen krijgen, en we mogen deze illusie ook niet verkondigen aan de mensen. Ik verwijst in dit verband naar Ford Genk en de herstructurerings bij Bekaert.

Een tweede vaststelling die ik wil maken, is het verlies aan vertrouwen. Collega Van den Heuvel heeft daar ook al naar verwezen. Zowat elke steunpilaar van onze economie heeft de laatste jaren zwaar aan vertrouwen ingeboet. De banken gebruikten het spaargeld van de mensen om valse financiële constructies op te zetten – ook Arco trouwens. Ondernemers krijgen uit bepaalde hoek onterechte aanvallen te verduren. Consumenten vrezden voor hun inkomen en potten hun centen op. En ook de politiek, ook wij, staan zwaar onder druk en verliezen vertrouwen, omdat we er maar niet in slagen om een antwoord te geven op de uitdagingen waar we voor staan. De verschillende reddingsplannen voor de euro zijn daar het beste voorbeeld van.

Op heel wat van die zaken probeert de Vlaamse Regering antwoorden te bieden. Er is het bankenplan, dat tegelijkertijd vers geld beschikbaar moet stellen voor de ondernemingen, en hulp moet bieden aan ontslagen werknemers bij het afbetalen van hun leningen. Er is het Nieuw Industrieel Beleid, want er is wel degelijk nog een toekomst voor de industrie in Vlaanderen. Er zijn de bijkomende investeringen in innovatie en onderzoek. Er wordt gewerkt aan de verbetering van de match op onze arbeidsmarkt. Er is de succesvolle ondersteuning van de export waarvan de cijfers wel nog meevallen. Enzovoort.

Het is daarbij van absoluut belang dat we duidelijke keuzes maken. Naar ik begrepen heb is die oproep gisteren ook gedaan op het Voka-congres, waar ik niet aanwezig was. Werkgevers en werknemers, alle sociale partners moeten weten waar ze aan toe zijn. De Vlaamse Regering moet vasthouden aan de lijnen die zijn uitgezet. Alleen door duidelijkheid te geven, kunnen we het vertrouwen terugwinnen.

Nu kom ik bij mijn stokpaardje terecht. Zelfs met de inspanningen binnen de bevoegdheden van de Vlaamse Regering lijkt het onvoldoende te lukken. Dat ligt natuurlijk in de eerste plaats aan onze beperkte bevoegdheden op heel wat domeinen zoals de arbeidsmarkt, fiscaliteit en dergelijke meer. Als we internationaal de vergelijking maken met andere lidstaten in de Europese Unie, slagen we er in België maar niet in om grondige hervormingen door te voeren. Iedereen zal wel zijn ideeën hebben over de hervormingen die in Nederland, Duitsland of zelfs Italië aan de gang of op til zijn. Men heeft daar tenminste de moed gehad om de problemen bij de wortel aan te pakken. Dat moeten we in België ook dringend doen. De N-VA pleit dan ook, net zoals CD&V deed in het debat over Ford Genk, voor een confederaal economisch beleid. We moeten inderdaad samen de problemen gaan aanpakken. Minister Muylers heeft dat onder andere al bewezen: er staat duidelijk in de beleidsbrief dat dat zal worden uitgebreid.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Gewoon ter informatie: gisteren was ook de heer Barroso aanwezig. Hij heeft duidelijk gezegd dat de basislijn van de Belgische regering de correcte basislijn is. (*Applaus bij CD&V en sp.a*)

De heer Matthias Diependaele: Wij pleiten vooral voor een relanceplan dat alle problemen die op dit moment bestaan in ons economisch weefsel aanpakt. Daar zijn we nog niet aan toe.

Er is daarjuist verwezen – minister Lieten heeft dat zelf onderschreven – naar de hervormingen die Duitsland heeft doorgevoerd. We verschillen daarover van mening. Ik wil heel die discussie niet aangaan, maar Duitsland heeft wel de moed gehad om het probleem bij de wortel aan te pakken. Wij hebben ook een paar aanzetten gegeven, zoals de pensioenhervorming en de hervorming van de werkloosheidsuitkering, maar het zijn slechts aanzetten. In die zin kan ik begrijpen dat de heer Barroso zegt dat het de juiste aanzetten zijn, maar we moeten verder gaan.

Het is daarjuist door collega Van Den Heuvel correct gezegd: we moeten zorgen dat we sterker uit deze crisis komen. Van deze crisis moeten we gebruik maken om de nodige hervormingen door te voeren. Op dit moment gebeurt dat nog te weinig.

De heer Filip Watteuw: Mijnheer Diependaele, ik hoor u graag zeggen dat er een relancebeleid moet komen. Dan is er toch iemand die erkent dat er een relancebeleid moet komen. Ik vraag me wel af hoe u dat denkt te financieren.

U hebt daarnet gezegd dat ik zou hebben gezegd dat de Vlaamse Regering niet ziet dat er een crisis is. Ik heb dat niet gezegd, ik heb gezegd dat er geen besef is dat het huidige beleid onvoldoende is. Ik wil u daar een illustratie van geven. Nog niet zo lang geleden zegt minister-president Peeters in *De Tijd*: “Vriend en vijand moeten erkennen dat Vlaanderen zich duurzaam ontwikkelt en dat de Vlaming tevreden is.” De Vlaming die werkloos is, die 20 procent jongeren in Gent en de 25 procent in Antwerpen zullen wel niet tevreden zijn. Dat moet ook worden erkend. Daarover gaat het.

De heer Bart Van Malderen: Collega Diependaele, ik ga hier geen federale discussies voeren. Ik heb soms de indruk dat mensen fundamentele hervormingen verwarren met heel snel heel hard op iets inhakken. Ik wil er gewoon op wijzen dat als we vandaag een crisis hebben zonder voorgaande, dat mede te maken heeft met het heel hard, heel blind wegsaneren van iedere groei, waardoor je de negatieve spiraal niet meer stopt. Als je de bodem uit het vat klopt, dan loopt heel het vat leeg.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Mijnheer Diependaele, u weet dat ik veel appreciatie heb voor uw vaak intelligente benadering van de zaken en vooral voor uw bereidheid om onthecht van de tegenstelling meerderheid-minderheid te denken. Daarom wil ik nog eens benadrukken wat u op het einde zei, wat een zekere bekentenis was vanuit die onthechting, namelijk dat we nog onvoldoende gebruikmaken van deze crisis om de noodzakelijke fundamentele veranderingsprocessen op gang te trekken. Want een crisis is een uitdaging. Dat klinkt op den duur als een holle frase, maar het is wel degelijk zo. Het creëert de mentale context om veranderingsprocessen op gang te brengen die in een normaal kader onmogelijk zijn. In die zin hoor ik graag dat u bevestigt dat er nog kansen zijn die gegrepen kunnen worden. Vanuit de oppositie zijn wij alleszins bereid om u te helpen om die kansen effectief te grijpen.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Diependaele, u weet toch ook dat het probleem met concrete maatregelen moet worden opgelost. We hebben hier al gehoord dat we voor eigen deur moeten vegen. Op het Vlaamse niveau kunnen we veel zaken realiseren, en op het federale niveau uiteraard ook. Straks volgt er een motie waarin ik tien concrete maatregelen voorstel. U bij uitstek weet dat we de klus niet zullen klaren met algemeenheden en ‘we moeten’ en ‘we zullen’, maar dat we ons moeten focussen op wat we concreet gaan realiseren. Zelfs

Karel Van Eetvelt van UNIZO zegt dat, maar men begrijpt het niet. Men begrijpt niet dat het niet gaat over algemeenheden, tendenzen en praatbarakken waar men beloftes doet, maar wel over concrete maatregelen waarmee we hier en nu verandering zullen brengen.

Mijnheer Diependaele, waar ziet u concrete zaken die u op korte termijn – ze zijn korte termijn geworden omdat die drieënhalf jaar verloren tijd is geweest – kunt realiseren?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Op het Vlaamse niveau doen we het maximum. We zitten in de zwaarste economische crisis van de laatste tachtig jaar. We hebben een bankencrisis gehad, we hebben een economische groei die stagneert, en we zitten met een totale herstructurering van onze economie. Op alle niveaus worden er stappen gezet, die weliswaar sterker zouden moeten zijn, maar dan begint men ook van mening te verschillen. Op het Voka-congres hoorde ik Michel Delbaere zeggen dat het overheidsbeslag van 55 procent van de economie moet worden teruggeschroefd naar 49 procent. Dan wil dat zeggen dat 6 procent van het bnp moet worden geschrapt. Als ik dat vertaal in maatregelen, wil dat zeggen dat Voka vindt dat er voor 22 miljard euro moet worden bespaard. Iedereen weet dat als je dat doet – ik citeer Paul De Grauwe die niet meteen een socialist is –, je daarmee de economie niet helpt.

Mijnheer Diependaele, we moeten vooral vertrouwen wekken. Ik lees dat uw partijvoorzitter naar aanleiding van één jaar Di Rupo vorige zondag het volgende verklaarde: “Al degenen die ondernemen, al degenen die sparen, al degenen die werken, worden door de regering-Di Rupo beschouwd als fraudeurs.” De spaarder, de ondernemers en degenen die werken, worden door de Federale Regering beschouwd als fraudeurs. Wel, als je zo’n uitspraak doet, dan zeg je dat de spaarders worden belast. Dan doe je bijna een publieke oproep dat de spaarders hun geld uit België weghalen. Dat de ondernemers door de regering-Di Rupo als fraudeurs worden beschouwd, wil zeggen dat ze in hun ondernemerschap worden getroffen, en dat de mensen die werken niet worden beloond enzovoort.

De Federale Regering heeft maatregelen genomen en heeft voor 700 miljoen euro geschrapt in de primaire uitgaven, in de sociale zekerheid, ze heeft ook inspanningen geleverd om dat te financieren door onder andere de roerende voorheffing te verhogen. De beleggersfederatie zegt dat de roerende voorheffing op spaargelden in België vergelijkbaar is met de andere lidstaten en dat het spaargeld op de spaarboekjes in België volledig wordt gespaard. Als ik uw partijvoorzitter dan in volle economische crisis hoor zeggen dat de spaarders fundamenteel worden getroffen en weggejaagd, wel, dan jaagt u het vertrouwen in het systeem weg. De economische crisis zal alleen worden opgelost op een pragmatische, stapsgewijze manier, maar niet met oneliners van uw partijvoorzitter over de hele economie, tot en met de loonkostenhandicap.

Iedereen erkent dat die loonkostenhandicap bestaat en dat die ten aanzien van Duitsland 5 procent bedraagt. De Nationale Bank en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven hebben die cijfers. De heer De Wever zegt in dat interview dat de loonkostenhandicap 25 procent bedraagt. Wat de Federale Regering zegt, is volgens hem een grap. Wij aanvaarden niet langer dat er op die manier over economie wordt gepraat en dat men de pretentie heeft om de economische crisis in dit land die manier op te lossen. Hoe kan Vlaanderen zijn economie stimuleren? Wij leven in een land waar de twee niveaus beslissingen moeten nemen. Mijnheer Diependaele, de manier waarop uw partij momenteel over de economische crisis praat, is puur demagogisch en contraproductief. (*Applaus bij CD&V, sp.a, Open Vld en Groen*)

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Van Rompuy, wat de heer De Wever zegt, is niet volledig uit de lucht gegrepen. De vicepremier van de Federale Regering, de heer Vande Lanotte, heeft gezegd dat de ondernemers zich verzetten tegen fiscale hervormingen omdat die hun comfortzone wegnemen. Dat is impliciet zeggen dat alle ondernemers fraudeurs zijn.

Het is misschien goed dat CD&V daar eens wat orde op zaken stelt. (*Applaus bij LDD en de N-VA*)

De heer Johan Deckmyn: Als ik het betoog van de heer Van Rompuy hoor, dan vraag ik me af of er nog voldoende vertrouwen is tussen de coalitiepartners onderling om aan een degelijk beleid te werken. Uit de woorden van de heer Van Rompuy blijkt duidelijk dat zijn regeringspartner een partij is die demagogisch is en met wie hij de facto niet wenst samen te werken.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Van Rompuy, u zult me misschien niet geloven, maar het was niet mijn intentie om een debat te beginnen over het federale beleid. Ik ben blij dat u dat nu wel doet. Ik had hier zelfs twee constructieve voorstellen om confederaal of intrafederaal samen te werken aan die relance omdat we die nodig hebben. De heer Van den Heuvel heeft het daar ook over gehad. Ik had er ook een aantal bedenkingen bij die eigenlijk aantonen dat dit momenteel niet lukt binnen de Federale Regering.

Mijnheer Van Rompuy, wat ik behoorlijk fout vind van u, is dat u de oppositie verwijt dat zij het vertrouwen ondermijnt. U moet echter eens kijken naar het parcours dat de regering-Di Rupo het laatste jaar heeft gereden. Ik heb het dan over maatregelen die zijn genomen en die het vertrouwen bij de ondernemers en bij de spaarders telkens weer onderuit hebben gehaald. Zo is er het voorstel om de belasting voor spaarders te verhogen. Wat de fiscale amnestie betreft, heeft men al verschillende keren gezegd dat het de laatste keer zou zijn. Het vertrouwen wordt voortdurend ondermijnd. U moet niet zeggen dat wij dat vanuit de oppositie doen. Het is uw beleid dat het federale vertrouwen zou moeten herstellen. U slaagt daar echter niet in. Het is niet door ons dat het vertrouwen wordt ondermijnd, wij wijzen er u alleen op. (*Applaus bij de N-VA*)

Ik zal mijn twee constructieve voorstellen doen. Bij monde van de heer Sauwens heeft ook CD&V al gepleit voor een confederaal economisch beleid. We kijken dan wat we nog samen kunnen doen inzake loonkosten, energiekosten, arbeidsmarktbeleid enzovoort. Als we het niet meer samen kunnen doen, dan doen we het zelf. Ik weet ook wel dat dat geen deel uitmaakt van de zesde staats hervorming.

Een tweede optie is dat we naar een intrafederaal overleg gaan. Dat betekent dat elkeen binnen zijn eigen verantwoordelijkheid en binnen zijn domein duidelijke keuzes maakt. De heer Van Malderen vroeg daarnet wat wij verkeerd doen. Europa zegt immers dat het de goede kant opgaat.

Op dit moment wordt op federaal niveau het compromis om het compromis tot beleid verheven. Voor mij is dat niet voldoende. Ik verwacht een visie, duidelijke keuzes en een richting die onze beleidsmakers uitgaan. Ik verwijs naar Nederland, Duitsland en Italië. Daar worden duidelijke keuzes gemaakt. Die keuzes wil ik hier ook maken. Iedereen zal zijn verantwoordelijkheid moeten nemen, maar iedereen zal ook worden afgerekend op die verantwoordelijkheid. Op dit moment zien we dat niet.

Tijdens het vorige debat is er gezegd dat er wordt gewerkt aan het vergunningenbeleid. Dat mag voor mij echter sneller gaan. Ook het STEM-actieplan om jongeren naar wetenschap te begeleiden mag sneller gaan. Hetzelfde geldt binnen de arbeidsmarkt. We zijn echter allemaal gebonden aan wat mogelijk is. Daar heb ik ook begrip voor bij de federale overheid.

Ik heb daar begrip voor. Dat geldt ook voor de federale overheid. Ik wil echter een visie zien. Ik wil keuzes zien. Momenteel gebeurt dat niet.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Diependaele, ik ben het volledig eens met uw analyse van de Federale Regering. Indien ik de heer Jambon hoor, herken ik mijn eigen discours volledig. Ik vind het echter spijtig dat u ten aanzien van uw eigen ministers in de Vlaamse Regering niet dezelfde kritische geest aan de dag legt. U zou er, samen met uw coalitiepartners, voor moeten zorgen dat de tien punten die ik net heb opgesomd, hier worden gerealiseerd. Ik heb

er nauwgezet op gelet dat al die punten Vlaamse thema's en geen federale thema's zijn. U zou uw energie op die manier moeten gebruiken.

De unieke omgevingsvergunning is een goed voorbeeld. Dat punt staat op de agenda sinds 2004. Het is nu 2012. Waar hebt u de voorbije 3,5 jaar gezeten? Waar was uw interne kritiek op de werking van uw eigen Vlaamse Regering? (*Applaus bij LDD, Open Vld en het Vlaams Belang*)

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Sabbe, ik heb het u net uitgelegd. Ik blijf bij uw voorbeeld: de unieke omgevingsvergunning. Voor mijn part mag dat allemaal sneller gaan. Er gebeurt trouwens al heel wat. We hebben allemaal onze rol te spelen. U zit in de oppositie. Ik zit in de meerderheid. Ik sta kritisch tegenover de meerderheid, maar ik kan die kritiek natuurlijk intern uiten.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Diependaele, ik heb gisteren bij Voka toevallig een gesprek met professor Moesen gevoerd. We hebben het onder meer gehad over de compromissen die moeten worden gesloten, over de bewegingen en de fundamentele keuzes die de Federale Regering maakt en over de kleine stappen die worden gezet. Hij heeft me verteld dat hij dit op zich in feite een goede zaak vindt. Het is enkel mogelijk een nieuw beleid en een nieuwe richting goed uit te werken indien we ook oog hebben voor de continuïteit. Hij heeft in feite de geleidelijke omslag verdedigd. Hij heeft niet voor radicale breuken gepleit. Een radicale breuk zou een samenleving en een economie immers ontwrichten. (*Rumoer*)

Daarnaast hebt u het hier over een confederale staat en over een intrafederaal model. We leven echter in de federale staat België. Een ondernemer, de heer Fleurinck, heeft me verteld dat een goed ondernemer andere structuren kan wensen of met andere omgevingsfactoren kan worden geconfronteerd. Hij moet echter binnen zijn eigen kader de juiste keuzes maken om de problemen aan te pakken.

Mijnheer Diependaele, ik verwacht van u maatregelen en voorstellen waar we nu iets mee kunnen aanvangen. Ik verwacht van u geen droombeelden over een confederale staat of over een intrafederaal model voor België.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Sannen, dat zijn net de voorstellen die ik op het einde heb gedaan. Uw laatste redenering legt volgens mij de verantwoordelijkheid volledig bij de ondernemer zelf. Hij moet maar in alle omstandigheden, los van de bestaande structuren, kunnen ondernemen. Ik ben het daar niet mee eens. Als overheid hebben we de plicht de omgeving van de ondernemer zo optimaal mogelijk te maken. Op die manier kunnen ondernemers voor zo veel mogelijk tewerkstelling zorgen.

Wat de opmerking van professor Moesen betreft, wil ik verduidelijken dat ik niet voor een radicale breuk pleit. Ik pleit voor een visie. We moeten weten waar we heen willen. Minister Lieten heeft het daarnet trouwens mooi verwoord. Ik vond het sterk dat ze de sterke punten van de Hartzhervormingen heeft weten te onderstrepen.

Wat de vakbonden vaak vergeten als ze de Hartzhervormingen afbreken, is dat die hervorming van een welbepaald punt af is gebleven. Ik ben er ook voorstander van de ontslagbeperking in stand te houden. In Duitsland is op zes of zeven parameters zwaar ingegrepen. Die parameters zijn daarnet al opgesomd. Het gaat onder meer om de minimumlonen en de interimarbeid. Van de ontslagregeling is de Duitse regering omwille van de continuïteit echter afgebleven. Het is nu in Duitsland even moeilijk als tien jaar geleden om iemand te ontslaan.

Dat is een bewuste keuze geweest. Dergelijke keuzes wil ik hier ook zien maken. Ik wil zien dat we een dergelijke visie ontwikkelen. Nu doen we dat niet of in elk geval veel te weinig.

De heer Sas van Rouveroij: Collega Diependaele, we moeten in het wiel van Duitsland gaan zitten. Daar zijn onze beide partijen het over eens. Minister Lieten heeft ons net verteld dat

we in die positie, mits wat nuances, de wind naar alle waarschijnlijkheid een beetje door andere zouden kunnen laten vangen.

In ons land bedraagt het overheidsbeslag 54 procent. In Duitsland gaat het om 48 procent. Om van 54 procent naar 48 procent te gaan, moeten structurele wijzigingen worden doorgevoerd. Welke mogelijkheden ziet u? Welke fundamentele keuzes maakt de Vlaamse Regering om het overheidsbeslag terug te dringen?

De heer Matthias Diependaele: Volgens mij is minister Bourgeois het best geplaatst om die vraag te beantwoorden. We hebben ervoor gekozen om tegen 2014 6 procent minder ambtenaren te hebben. Dat is nog steeds de bedoeling.

De heer Sas van Rouveroij: Ik wil erop wijzen dat de vervangingsratio bij de federale overheid twee derde is. Zoveel mensen worden daar niet vervangen.

Ik weet wel dat je appels en peren niet met elkaar kunt vergelijken, maar u moet daar niet minnetjes over doen. De keuzes die daar gemaakt zijn, daar laat ligt de lat wel zeer hoog. Tweederde wordt niet vervangen. Alleen de veiligheidsdepartementen kunnen op een ratio van een derde rekenen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer Diependaele, het viel mij op dat u een mea culpa hebt geslagen met betrekking tot de omgevingsvergunning. Ik vond dat zeer opvallend. Het vergunningenbeleid is een van de belangrijkste elementen inzake economie waar de Vlaamse Regering wel degelijk vat op heeft. U bent het daar klaarblijkelijk mee eens. U zegt dat de oppositie zeer kritisch is over het feit dat het allemaal veel te traag gaat. U zegt ook dat u die kritiek deelt, maar dat u die intern ventileert. Eigenlijk zegt u dus: de oppositie heeft 100 procent gelijk als ze kritiek heeft op het feit dat het allemaal veel te traag gaat.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Sanctorum, u moet ook eens naar de andere debatten komen luisteren. Het is wellicht al de derde of vierde keer dat ik dit zeg. Er is een lijstje dat altijd terugkomt: loonkost, energiekost, grondstoffenprijzen, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, en vergunningen zitten daar ook bij. Het zijn altijd de zes of zeven zelfde thema's die terugkomen als ondernemers klagen.

Twee debatten geleden heb ik ook al gezegd dat die vergunningen onze verantwoordelijkheid zijn en dat we die op niemand kunnen afschuiven. Ik ben het ermee eens dat het te traag gaat. Dat mag voor mijn part sneller gaan. Maar dat betekent niet dat er geen redenen zijn waarom het zo traag gaat en zo moeilijk is.

De heer Hermes Sanctorum: Wat zijn die redenen dan? Waarom is die omgevingsvergunning er nog altijd niet, ondanks het feit dat die al jaren wordt aangekondigd?

De heer Matthias Diependaele: We zitten daar met het probleem van een zeer rigide administratie. *(Opmerkingen. Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Beste collega's, de wereldeconomie blijft inderdaad in een kramp zitten. Vlaanderen slaagt er voorlopig ook niet in om zich uit die algemene trend los te weken. De economische malaise als gevolg van de bankencrisis blijft aanslepen. Dat blijkt vooral uit de groeivertraging, vertragingen in de investeringen, een negatieve impact op groei en ondernemersvertrouwen, een toenemend aantal faillissementen. De laagconjunctuur duurt voor sommige kwetsbare bedrijven te lang.

Dat Vlaanderen de dans niet ontspringt, is op zich niet verwonderlijk, aangezien Vlaanderen heel sterk afhankelijk is van die internationale conjunctuur. De Vlaamse open economie incasseert dus volop die internationale groeivertraging. En dat zorgt voor een negatieve spiraal, een daling van het consumentenvertrouwen, een teruglopende vraag,

herstructureringen, faillissementen, een stijging van de werkloosheid en vooral de jongerenwerkloosheid.

Toch doet Vlaanderen het in de eurozone niet zo slecht. De vergelijking sinds 2009 leert ons dat België na Duitsland de sterkste groei heeft gekend. Ook voor de periode 2012-2013 wordt de economische groei enkel voor Duitsland beter verwacht dan bij ons, en dit zowel door de OESO, het Internationaal Monetair Fonds als de Europese Commissie.

Wat kunnen wij doen en wat hebben we al gedaan om hierop in te spelen? In de eerste plaats vertaalt de Vlaamse Regering de uitdagingen heel duidelijk in haar begroting. De begroting is al drie jaar op rij in evenwicht, en dat zonder dat we de gezinnen en de bedrijven daarvoor ontmoedigen. De investeringen worden gespaard van besparingen. We investeren verder volop in scholen, wegen en sociale huisvesting.

Tegelijk hebben we beslist om het overheidsapparaat af te slanken via efficiëntieoefeningen, waarmee we op kruissnelheid in totaal meer dan 400 miljoen euro zullen besparen. De Vlaamse begroting bevat dus heel wat maatregelen. We hebben middelen vrijgemaakt om ze doelgericht in te zetten, bijvoorbeeld door investeringen in wetenschap en innovatie, waar we de voorbije jaren een groeitraject hebben uitgetekend.

In de begrotingsopmaak 2012 werd 60 miljoen euro bijkomend uitgetrokken. In 2013 zal dat ook het geval zijn. Er worden heel wat inspanningen geleverd om onze bedrijven te helpen innoveren. De overheid speelt daarin een belangrijke rol door innovatie te ondersteunen. Tegen de trend van de besparingen in heeft de Vlaamse Regering er bewust voor gekozen om die budgetten te verhogen en ook een deel van die middelen extra in te zetten op de internationale uitdagingen van ons wetenschaps- en innovatiebeleid. Meer internationaliseren betekent ook meer exporteren, ook buiten de comfortzone van onze buurlanden. Wij moeten meer exporteren naar de BRIC-landen, Zuidoost-Azië en Latijns-Amerika.

Het IWT krijgt bijkomende middelen. Die worden geïnvesteerd in speerpunten: eco-innovatie, groene energie, duurzame mobiliteit en logistiek, sociale innovatie, transformatie door innovatie van onze industrie. Op dat gebied gaan heel wat bijkomende middelen naar onze bedrijven.

We investeren ook bijkomende kapitaalsmiddelen om te investeren in meer spin-offs van de universiteiten en kennisinstellingen. Wij investeren ook in innovatie in de zorg. Dat allemaal om de groei te stimuleren.

Specifiek op maat van de ondernemingen bestaat ook de strategie van de Vlaamse Regering uit twee sporen: de gezonde bedrijven helpen bij het doorstaan van de crisis; de structurele verandering van onze economie verder inzetten, onder andere via het Nieuw Industrieel Beleid.

We helpen gezonde bedrijven door de crisis door extra crisiswaarborgen te verlenen, door kredietverstrekking te vergemakkelijken en daarbij afspraken te maken met de banken, door extra impulsen te geven om de weerbaarheid van onze ondernemers te verhogen en ook door de zorg te verhogen in het kader van faillissementspreventie.

Wat betreft de structurele vernieuwing van onze economie zetten we verder in op transformatie en op investeringen. We versnellen de uitvoering van het Nieuw Industrieel Beleid, met onder andere het TINA-Fonds, de uitrol van de nieuwe bedrijfsbenaderingen bij het IWT, de vernieuwing van de strategische transformatiesteun, overheidsinvesteringen en aandacht voor regionale ontwikkeling en reconversie.

De Vlaamse Regering erkent naast het belang van innovatie ook het belang van internationalisering en de focus op groeiemarkten. De Vlaamse uitvoer naar de BRIC-landen en de N-11 kent, zoals hier al is gezegd, een blijvende groei. De Vlaamse Regering zet dan ook fors in op het verder versterken van F.I.T., het eerstelijnsadvies van de kmo's en het gerichte stimuleren van het potentieel bij onze kmo's, onder andere via de Gazellesprong.

Deze Vlaamse Regering moedigt investeringen aan. Wij hebben daarop niet bespaard. Wij creëren de randvoorwaarden om die investeringen vlotter te doen verlopen. De omgevingsvergunning en het Investeringsdecreet komen er aan. Ondertussen worden er ‘quick wins’ gerealiseerd door onder andere te investeren in de Raad voor Vergunningsbetwistingen, en door de gouverneurs een belangrijke rol te geven in het projecttraject dat heel wat investeringen moeten afleggen.

Ook inzake werk is er fundamenteel werk geleverd door het loopbaanakkoord, dat fundamentele wijzigingen aanbrengt in de Vlaamse arbeidsmarkt en dat is opgebouwd in overleg met de sociale partners. Er wordt gewerkt aan een betere matching. Minister Muylers heeft hier al zijn project Competent voorgesteld. Er wordt ook gewerkt aan maatwerk voor jongeren en aan de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Collega's, een van de pijlers van de hervorming van het secundair onderwijs is nu net een van de basisdoelstellingen om te komen tot een betere afstemming, zowel kwantitatief als kwalitatief, tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Het voorbereidende werk is hier volop bezig. Ook de uitrol van het STEM-actieplan gaat op deze uitdagingen in. De hervorming van het hoger onderwijs en de uitbouw van onze universiteiten zijn ook projecten waarvoor deze Vlaamse Regering de keuzes maakt.

We vergeten de armoedebestrijding zeker niet. De verdere aanpak en uitvoering van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en de focus op kinderarmoede moeten ook daar zorg dragen voor de meest kwetsbaren.

Moeten we daarmee tevreden zijn? Neen.

Waarop moeten en zullen we nog meer inzetten? Op de eerste plaats houden we onze gezonde overheidsbegroting als een stevige troef aan. Daar hebben we de voorbije jaren inspanningen voor gedaan, in moeilijke omstandigheden, en die zullen we blijven doen.

In de komende periode zullen we verder de focus leggen op twee fronten: enerzijds de transformatie van onze economie naar een meer innovatiegerichte productie en meer internationalisering, en anderzijds het herstel van het vertrouwen, het ondernemersvertrouwen, maar vooral ook het consumentenvertrouwen. Vlaanderen heeft een competitief voordeel op het vlak van onderwijs en opleiding, maar het werk is nog niet af. Onze regio exporteert heel veel halffabricaten naar de buurlanden, maar daardoor laten we die grotere toegevoegde waarde van die afgewerkte producten aan bedrijven uit die buurlanden, en zijn we ook net sterk afhankelijk van de economische prestaties van die buurlanden. Vlaanderen kan zelf die grote toegevoegde waarde creëren, door meer in te zetten op innovatieve producten en diensten. Er is het verminderen van de productiekosten door het productieproces te verbeteren en het verminderen van de energiekosten door groene energie en de recuperatie van energie, maar daarnaast is het zinvol dat we op zoek gaan naar producten en diensten waarmee we in een samenleving het verschil kunnen maken. Die uitdagingen staan voor onze neus: de oliereserves raken uitgeput, de vergrijzing confronteert ons met andere en meer zorgvragen. Die uitdagingen zijn de ruggengraat van ons Nieuw Industrieel Beleid, een beleid waarmee we ook als overheid heel duidelijk processen durven te herdenken en vernieuwen. Gerichte innovatie steunen is natuurlijk groei stimuleren die banen creëert, en natuurlijk liefst banen die ook hier blijven, duurzame banen, banen ook met goede werkomstandigheden.

We moeten eveneens blijven inzetten op het vertrouwen. Een dalend consumentenvertrouwen komt regelmatig naar voren in de rapporten die we hier hebben besproken. Het gebrek aan consumentenvertrouwen is er natuurlijk ook de oorzaak van dat een beperkte afzetmarkt de bedrijven in een negatieve spiraal brengt. We stellen vast dat onze bedrijven daardoor met stocks en reserves blijven zitten die handenvol geld kosten en natuurlijk ook een groot risico vormen voor de cashflow van onze bedrijven, zodat ze een belangrijke oorzaak zijn van de faillissementen van onze bedrijven. Om dat vertrouwen verder te kunnen opbouwen, heeft

deze regering geprobeerd besparingen in de inkomens van gezinnen te vermijden. We zullen die blijven vermijden, want de meeste gezinnen hebben hun inkomen nodig om elke maand rond te komen. De mensen moeten ook vertrouwen hebben en kunnen behouden in hun eigen koopkracht. Alleen zo zullen ze plannen blijven maken voor de toekomst en blijven consumeren en investeren. Het binnenlandse consumentenvertrouwen blijft voor ons dan ook een belangrijke kritische factor. Geachte leden, het is hier ook gezegd: dat is een verantwoordelijkheid van ons allen. Er is veel spaargeld bij de gezinnen, maar de gezinnen leven met de handrem op. Dat zullen we alleen maar kunnen doorbreken door vertrouwen te creëren.

Geachte leden, gaan we verder inzetten op de tegenstellingen die hier vandaag ook veelvuldig aan bod zijn gekomen, op de tegenstellingen tussen de Federale en de Vlaamse Regering, tussen de oppositie en de meerderheid, tussen de werkgevers en de vakbonden? Volgens mij gaan we er zo niet komen. Als iedereen bij zijn positie blijft, zullen we dat vertrouwen niet kunnen creëren. Ik wil deze verklaring dan ook afsluiten door namens de Vlaamse Regering de hand te reiken. Er is hier al heel veel verwezen naar het congres van Voka. Het zal u misschien verbazen, maar ik zal dat ook doen. Ik wil mijn verklaring afsluiten met een citaat uit de toespraak van de voorzitter van Voka. Hij kijkt niet alleen naar de diverse overheden als het gaat over de groei­kracht van onze economie. Hij stelt te geloven in de verantwoordelijkheid van de ondernemingen om zelf de ambitie te hebben om te groeien. Ik citeer: “Wij geloven in de veerkracht van de Vlaamse ondernemingen.” Hij zegt echter ook: “Iedereen zal zijn deel van het werk moeten doen. Elk met zijn talent, met zijn kennis zijn enthousiasme en zijn drive. En voor zij die het moeilijk hebben om de kar mee te trekken, moeten wij de geruststelling geven dat wij op die moeilijke reis niemand zullen achterlaten.” Enkel zo, zo stelt hij, kan met zekerheid worden gezegd: “The best is yet to come.” (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Moties

De voorzitter: Door het Vlaams Belang, door LDD, door Groen en door Open Vld werden tot besluit van dit actualiteitsdebat moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk om 17.30 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daar straks over uitspreken.

Het debat is gesloten

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.58 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.10 uur.*

■

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de wintervooruitzichten inzake elektriciteitsbevoorrading van het ENTSO-E en de reactie ter zake van de Vlaamse minister van Energie

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, minister, mevrouw Jans, onze vragen waren eerst gekoppeld maar de voorzitter heeft in al zijn wijsheid – en misschien wel terecht – beslist om ze te

ontkoppelen. Mevrouw Jans, u bent een goede collega, een brave collega. U beschikt ook over zeer veel dossierkennis. U bent soms te braaf. Ik denk soms zelfs dat u lid bent van de N-VA.

U bent te braaf, want in het dossier dat we vandaag willen aansnijden vertrekt u vanuit een andere invalshoek. We kunnen in dit dossier niet stout genoeg zijn. We zijn veel te braaf geweest en gebleven. U vraagt wat we gaan doen aan de gevolgen van het feit dat de energiebevoorrading niet meer zeker is. Ik zeg: hoe gaan we dat in onze confederale staat proberen op te lossen?

Minister, u herinnert zich dat ik u in september al samen met de heer Bothuyne ondervraagd heb. Verschillende collega's hebben zich daar toen bij aangesloten, onder meer de heren Martens en Sanctorum. We hebben toen het volgende gezegd en gevraagd. We weten dat we een probleem hebben met de energiebevoorrading in Vlaanderen en in België. We weten dat dat op ons afkomt en de Vlaamse overheid staat erop te kijken en moet dat ondergaan. Kunnen we niet assertiever zijn? Kunnen we niet de weinige middelen waarover we beschikken meer en efficiënt aanwenden om wat op ons afkomt te vermijden?

Afgelopen zomer werd er al voor gewaarschuwd. Mogelijkerwijze gaat er deze winter een energiebevoorradingprobleem ontstaan. Nu zegt het European Network of Transmission System Operators for Electricity (ENTSO-E), de Europese vereniging van hoogspanningsnetbeheerders, dat het geen eventueel probleem is maar een zeer waarschijnlijk probleem. Minister, u hebt toen een aantal brave voorstellen gedaan. U zegt dat we niet bevoegd zijn, maar dat we wel overleggen met de federale overheid. Maar ik wil weten hoe de Vlaamse overheid met dat dringende probleem kan omgaan.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Over dat dringende probleem heb ik indertijd overleg gevraagd aan de federale overheid. Zij is immers aan zet inzake de bevoorrading en het beheer van het hoogspanningsnet. Er was een eerste overleg op 9 oktober. De federale overheid verklaarde toen dat de staatssecretaris maatregelen zou treffen als er een tekort aan elektriciteit zou ontstaan. Ze kondigde ook een afschakel- en heropbouwplan aan voor calamiteiten en incidenten.

Wat dat eerste plan betreft, waarbij men maatregelen kan nemen bij dreigend tekort, had ik natuurlijk graag wat meer uitleg gehad. Er was een tweede overleg gepland op 19 november, maar dat overleg werd afgezegd door de federale overheid. Ik heb dan eerst even telefonisch laten informeren naar de exacte maatregelen die de federale overheid wenst te nemen in het geval er een tekort aan elektriciteit dreigt te zijn. Men wilde daar niet op antwoorden en dus heb ik nu ook per brief officieel aangedrongen op een nieuw overleg en ook op een exact en volledig overzicht van de maatregelen die de staatssecretaris zou nemen, eventueel in stappen, indien er een elektriciteitstekort dreigt. Ik heb ook gemerkt dat de staatssecretaris ondertussen zelf zegt dat er geen problemen zijn of zullen zijn. Sta me toe om te zeggen dat ik vind dat we minstens de eventualiteit niet mogen uitsluiten en dat we voorbereid moeten zijn op een eventueel probleem. Dat wat de korte termijn betreft.

Wat de middellange termijn betreft, kent u mijn beleid. Ik wil met het renovatieplan voor sociale woningen keihard inzetten op het vervangen van elektrische verwarming door condensatieketels. Gezinnen die het moeilijk hebben, krijgen daarvoor een belangrijke premie. Er zijn energiebeleidsovereenkomsten met bedrijven gemaakt. Rationeel omgaan met energie is vanzelfsprekend erg belangrijk. En we zorgen voor voldoende nieuwe productie: hernieuwbare en warmte-krachtkoppeling (wkk).

Voor alle duidelijkheid, het plan over wat te doen bij tekorten, is iets dat op korte termijn door de federale overheid op tafel moet worden gelegd en waar ik graag vanuit het gewest mijn zeg over wil kunnen doen.

De heer Jan Penris: Minister, u brengt hier vandaag toch wel nieuws. U wordt niet gehoord. U klopt tevergeefs aan de deur. U bent van goede wil, dat weet ik. U bent een minister van Energie die het beste voor heeft met de energiebevoorrading in Vlaanderen, maar u wordt door het federale niveau niet gehoord.

Ik denk dat we hier in België, in deze onzalige federale staat, toch wel een heel fundamenteel probleem hebben. We zijn een bondsstaat en dat betekent dat er zoiets bestaat of zou moeten bestaan als 'Bundestreue'. Dat wil zeggen dat alle onderdelen van de bondsstaat moeten doen wat ze te doen hebben. Als de federale overheid nalaat te doen wat ze in dezen op het vlak van de energielevering moet doen, dan hebben wij een reden om die bondsstaat misschien zelfs op te blazen. Men zou zelfs hopen dat het licht binnenkort uitvalt, want dan hebben we een reden om België te splitsen, kameraden. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, mijnheer Penris, de vraagstelling was heel correct en intelligent, maar uw conclusie is dat allesbehalve. Ik hoop dat we nooit het land in het donker moeten zetten wegens een bepaalde politieke doelstelling die u zou nastreven.

Ik kan alleen maar de assertiviteit van minister Van den Bossche toejuichen in dit dossier. Het is heel belangrijk dat we ervoor zorgen dat we hier inderdaad aan tafel gaan zitten om de eventuele tekorten die zich zouden kunnen voordoen, toch op te vangen. Ik merk dat we steeds meer afhankelijk zijn van import van stroom, dat is tot op zekere hoogte in onze marktwerking op Europees niveau perfect begrijpbaar. Het is ook verstandig om dat te doen, maar we moeten er vooral voor zorgen dat we zelf in staat zijn om maximaal in onze eigen energiebehoefte te voorzien.

Ik heb gezien dat in het bestuursakkoord van de stad Gent staat dat de stad de ambitie heeft om zelf te voorzien in haar eigen energiebehoefte. Misschien moeten we – in dezen dan toch – een voorbeeld nemen aan de stad Gent en er vanuit Vlaanderen en België voor zorgen dat we in staat zijn om onze eigen energie te produceren. *(Applaus van de heer Jan Roegiers)*

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik denk dat het zeker op middellange termijn ook belangrijk is om de investeringen in ons hoogspanningsnet vlot te krijgen. We ontwikkelen wel duizenden megawatt aan nieuwe productiecapaciteit op de Noordzee, maar die moet ook aan land geraken.

Ik heb onlangs minister Muylers ondervraagd over de lijdensweg die het Stevin-project ondergaat doordat vijf keer een openbaar onderzoek nodig is om één project vergund te krijgen.

Hetzelfde geldt voor het Brabo-project in Antwerpen. Als dat project gerealiseerd zou zijn, hebben we al 1000 megawatt extra importcapaciteit vanuit Nederland, waar volgens de cijfers van de Nederlandse hoogspanningsnetbeheerder TenneT een overcapaciteit van 11,8 gigawatt bestaat.

Mijnheer Penris, een goede vergunningsprocedure voor de hoogspanningslijnen zou de Groot-Nederlandse gedachte wel eens vorm kunnen geven, waar Vlaanderen en Nederland voordeel uit zouden kunnen halen want het kan win-win betekenen voor beide landen. Nederland zou zijn overcapaciteit te gelde kunnen maken en wij zouden minder reservecapaciteit moeten opbouwen om onze bevoorradingzekerheid veilig te stellen. Volgens mij moeten we het ook ruimer zien dan België of Vlaanderen alleen. Een betere verknoping van ons hoogspanningsnet met dat van de buurlanden zou ervoor kunnen zorgen dat we op een goedkopere manier onze bevoorradingzekerheid kunnen veiligstellen.

Minister Freya Van den Bossche: Ik heb twee dingen gehoord. Het eerste is import. Het kan en zal ook zo zijn dat wij op bepaalde momenten afhankelijk zijn van import, maar dan

moeten we er natuurlijk wel voor zorgen dat die verbindingen die noodzakelijk zijn om te kunnen genieten van een zinvolle import, er zijn. Het is an sich niet problematisch dat men moet importeren. Er is hier en daar een overaanbod zoals in Nederland, maar dan moet men natuurlijk wel kunnen invoeren.

Het tweede ging over het maximaal zelfvoorzienend worden. Ik wil even opmerken dat tussen 2010 en 2011 de productie hernieuwbare energie in Vlaanderen met meer dan 27 procent is toegenomen. Dat is goed want dat is eigen productie. In Vlaanderen zijn wij aanzet voor dat soort van productie.

Naast het inzetten op hernieuwbare energie, is de uitrol van het Warmteplan belangrijk. Het Warmteplan zorgt ervoor dat we zinvoller omgaan met bepaalde warmtevragen. Soms krijgen we er, tegelijk met het produceren van warmte, elektriciteit bovenop via warmtekrachtkoppeling enzovoort. We moeten dus die beide wegen bewandelen.

De heer Jan Penris: Collega's, ik wil gerust energie importeren, maar een professor van de Alma Mater van deze minister heeft berekend dat de import op dit moment, en zeker in de crisissituaties die op ons afkomen, 60 keer duurder zou kunnen uitvallen dat wat we nu betalen. Dat is natuurlijk wat ik niet wil, niet voor deze Vlaamse overheid, niet voor onze bedrijven en ook niet voor de consumenten. Een autarkie is misschien een mooie droom, maar laat er ons voor zorgen dat we zoveel mogelijk zelfbedruipend worden. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het eventueel doven van de openbare verlichting in het kader van de energiebevoorradingszekerheid en de gevolgen hiervan voor de verkeersveiligheid

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Voorzitter, het was een wijze beslissing van u om de twee vragen op te splitsen omdat mijn invalshoek toch wel anders is dan die van de heer Penris.

Er was het persbericht van staatssecretaris van Energie en ook van Mobiliteit – wat niet onbelangrijk is –, Melchior Wathelet, over het actieplan dat men wil uitvoeren als er periodes van schaarste zouden zijn voor het energieverbruik. Er wordt ook gezegd dat die schaarste er vooral zal zijn op piekmomenten en dat zijn de donkere en koude dagen in de winter tussen 17 uur en 20 uur.

Minister, toen ik dat las, brak mijn klomp. Open Vld heeft daarnet nog gesproken over samenwerkingsfederalisme. Als ik dan lees dat de federale overheid beslissingen neemt die regelrecht ingaan of toch een grote invloed hebben op uw en onze visie – het Lichtplan –, dan stel ik mij toch grote vragen, zeker als we weten dat u in 2011 het Lichtplan hebt opgesteld. We hebben de keuze gemaakt om de lichten niet te ontsteken, enkel als het nodig is. We zetten dus in op een duurzaam energieverbruik. En de resultaten zijn er. Na twee jaar is het energieverbruik voor de verlichting op autosnelwegen en gewestwegen gedaald met 10 procent. Er is ook een evaluatie van het Lichtplan gebeurd waarna er is bijgestuurd voor bepaalde omstandigheden, zoals slecht weer, files. Het persbericht van staatssecretaris Wathelet gaat hier eigenlijk tegenin.

Minister, ik heb al van minister Van den Bossche gehoord dat er geen overleg is geweest. Wat gaat u daaraan doen? Hoe kunnen we stappen zetten om tot een goede oplossing te komen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Jans, minister Van den Bossche heeft net gezegd dat de staatssecretaris gezegd heeft dat er geen probleem is.

We mogen niet vergeten dat er in Vlaanderen 2,2 miljoen verlichtingspalen staan, en zo'n 145.000 daarvan worden er door mij beheerd. Dat betekent dat op het totale verlichtingspuntareaal in Vlaanderen zo'n 6 procent in beheer is van de Vlaamse overheid. Over die 6 procent – u hebt dat heel terecht gezegd – hebben we een visie. Wat de snelwegen betreft, hebben we beslist om de lichten te doven, behalve op momenten of op plaatsen waar het zeer belangrijk is dat ze branden: tijdens de spits, als het heel druk is of als de weeromstandigheden bijzonder slecht zijn. U hebt in de evaluatie ook gezien dat dat betekent dat onze verlichtingsintensiteit op twee jaar van 84 procent naar 48 procent is gedaald. Er zijn overigens nog altijd enkele snelwegen zonder verlichting, onder meer in West-Vlaanderen. We doen dus enorme inspanningen om de verlichting op snelwegen te verminderen. De resultaten zijn positief.

Als u me nu vraagt of ik plannen heb om verder te doven, dan zeg ik: neen, helemaal niet. Ik hoef daar ook niet over te discussiëren met de federale overheid. Het is mijn plan, onder mijn beheer, en ik mag perfect dit plan uitvoeren. Het is trouwens een goed plan, en de resultaten zijn bijzonder goed.

Voor de gewestwegen, mevrouw Jans, moeten we de visie nog maken. Daar kunnen we ook verminderen, maar niet dimmen: dat kan gewoon technisch niet. Al de verlichtingsarmaturen die we nu plaatsen, zijn trouwens heel energiezuinig, dat is onze keuze. We hebben daar in de commissie ook al veel debatten over gevoerd. Als we moeten verlichten, dan liefst zo zuinig mogelijk. Er komt binnenkort langs de A12 Noord trouwens een zeer interessant pilootproject met led-verlichting. Die verbruikt bijna geen energie, maar zorgt met een minimum aan energie toch voor een behoorlijke dosis verlichting.

We hebben dus een plan, we zullen dat ook verder uitvoeren, en ik heb geen enkele intentie om er ook maar één wijziging in door te voeren. Voor de gewestwegen moet het plan natuurlijk nog volledig worden opgemaakt. Maar daar blijven de grote lijnen dezelfde: het licht doven als het kan en aansteken zo energiezuinig als het moet.

Mevrouw Lies Jans: Minister, ik ben zeer verheugd dat u uw visie verder uitzet. De N-VA steunt dit volmondig. Maar ik blijf toch erg verwonderd – en daar geeft u geen antwoord op – dat staatssecretaris Wathélet als een stiefmoeder gaat zeggen wat wij hier in het Vlaamse Gewest moeten doen. (*Opmerkingen van minister Hilde Crevits*)

In zijn persbericht staat heel duidelijk dat de lichten van de snelwegen en gewestwegen moet worden gedoofd. Dat gaat dan over de 6,6 procent verlichting langs de wegen. Hij heeft het dus wel expliciet over een Vlaamse bevoegdheid. En dan vind ik het niet normaal dat dit op deze manier naar voren gebracht wordt. Ik vind dat u als Vlaams minister daarover een duidelijk signaal aan uw federale collega moet geven.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Minister, over welke besparing spreken we u als u zuiniger met de openbare verlichting zou willen omgaan? Spreken we dan in kilowattuur of megawattuur? Wat is de hoegroetheid?

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Minister, ik vond uw antwoord op de vraag van collega Jans zeer bevredigend. Ik pleit er vanuit onze fractie voor om u te houden aan het Lichtplan, dat ook al een aantal keer in de commissie is aan bod gekomen. Meerderheid en oppositie zijn het er unaniem over eens dat het een goede piste is om te werken aan het meer doven van openbare verlichting in het kader van duurzaamheid, maar om op de plaatsen waar de verkeersveiligheid het vereist, nog steeds in te zetten op de verlichting. Minister, blijf dus bij het plan en zet uw goede werk daar voort.

Minister Hilde Crevits: Ik ben nu bijna ontroerd na dit laatste betoog.

Voordat de staatssecretaris met een aantal voorstellen naar buiten gekomen is, hebben we in Vlaanderen ons beleid al uitgezet. We volgen dat ook, en het kan een voorbeeld zijn voor veel gemeenten om op dezelfde manier tewerk te gaan. Daarover is vandaag nog niets gezegd. 6 procent van de verlichting staat op Vlaamse wegen, gewestwegen en snelwegen, maar de andere 94 procent staat natuurlijk op eigendom van de gemeenten. Ook zij kunnen rationele bezuinigingsinitiatieven nemen.

Maar ook hier geldt misschien nog meer het argument van sociale veiligheid. Is het opportuun om de lichten te doven? Men moet dat punctueel gaan bekijken. Daarom ook komt straks onze visie voor de gewestwegen.

Mijnheer Penris, ik heb de kilowatturen niet bij. Wij zijn erin geslaagd om op de 1300 kilometer snelwegen, als je het gehele verlichtingspatrimonium van de Vlaamse snel- en gewestwegen bekijkt, 10 procent te verminderen. Als je het alleen op de snelwegen bekijkt, zal het veel meer zijn, want de snelwegen maken maar een kleine 20 procent uit van het totale areaal dat door mij wordt beheerd. We spreken echt niet over zeer grote besparingen. Dat zal nooit de oplossing kunnen zijn. Ik denk dat de staatssecretaris dat ook beseft.

Mevrouw Jans, u weet dat niet alle gewesten hetzelfde verlichtingsplan als Vlaanderen hebben. Er zijn nog gewesten in ons land. Hij is misschien uit het oog verloren dat wij daarin voortrekkers zijn en die rationalisering al volledig hebben doorgevoerd.

Mevrouw Lies Jans: Mijnheer Penris, in een interessante vraag van de heer Bothuyne staat het elektriciteitsverbruik van onze verlichtingspalen. Het gaat over 20 megawatt. Als staatssecretaris Wathelet op federaal niveau een 1000 megawatt wil besparen, dan denk ik dat hij een zeer slechte boodschap heeft gebracht, zeker wetende dat wij in Vlaanderen op een goede manier werken en dat we onze eigen bevoegdheid hebben. Ik blijf erop aandringen, minister, dat u aan uw federale collega meedeelt dat hij geen boodschappen moet brengen die tot de bevoegdheden van Vlaanderen behoren.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Marino Keulen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de beslissing van de Nederlandse regering om het btw-compensatiefonds op te heffen en de gevolgen hiervan voor de kostprijs van het Spartacusproject

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, minister, collega's, opnieuw Spartacus. Gisteren stond een heel alarmerend bericht in Het Belang van Limburg dat er een tijdbom tikt onder de uitvoering van het Spartacusplan, meer bepaald lijn 1 Hasselt-Maastricht. Alles zou te wijten zijn aan het feit dat de Nederlandse regering beslist heeft om het btw-compensatiefonds af te schaffen waardoor voor grote infrastructuurprojecten ook de overheden btw zullen moeten betalen. Daardoor wordt het project op Nederlands grondgebied 21 procent duurder, zeggen en schrijven 13 miljoen euro. Ik zou hier Paul-Henri Spaak kunnen parafraseren – het is een lichte overdrijving ten opzichte van dit dossier – toen hij in 1948 waarschuwde voor het IJzeren Gordijn: “Nous avons peur.”

Heel wat gemeenten die langs dat traject liggen aan Belgische zijde hebben in dat dossier al heel wat tijd en energie geïnvesteerd, al stappen gezet rond onteigeningen van woningen en eigendommen en hebben al inrichtingsplannen opgemaakt. Vanmorgen vergaderde ik nog in mijn gemeentehuis met een aantal ontwerpers over een aantal openbare pleinen die moeten worden aangepast om de sneltram op een veilige manier te laten passeren.

Minister, hebt u zelf al op een of andere manier poolshoogte genomen bij de Nederlandse autoriteiten die betrokken partij zijn, en kunt u ons geruststellen over de verdere ontwikkeling en uitvoering van dat Spartacusplan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Keulen, ik heb de persartikelen van gisteren gelezen en er het Nederlands regeerakkoord wat dat punt betreft nog eens bij genomen.

U weet wellicht dat op 17 oktober van dit jaar op de raad van bestuur van De Lijn een ontwerpsamenwerkingsovereenkomst werd goedgekeurd tussen De Lijn, de provincie en de stad Maastricht. Eind oktober is het Nederlandse regeerakkoord er gekomen. Daarin staat inderdaad een bepaling dat het btw-compensatiefonds wordt opgeheven.

Dat is een compleet nieuwe situatie, zowel voor de provincie als voor Maastricht. De Lijn is onmiddellijk gaan praten, zowel met Maastricht als met de provincie. Men is nu nog in volle overleg daarover.

Ondertussen is beslist dat er op 18 december door de stad Maastricht, dus de Nederlandse partner, een go/no go zal worden gegeven. De dag erna, op 19 december, komt het dossier opnieuw op de raad van bestuur van De Lijn. Sowieso moet in het samenwerkingsakkoord een bepaling worden ingeschreven. Er staat nu in zeer algemene termen in het Nederlandse regeerakkoord dat het btw-compensatiefonds wordt afgeschaft. Maar is dat een volledige of een gedeeltelijke afschaffing? Voor welke projecten zal dat van toepassing zijn? Dat staat er niet limitatief bij.

We hopen dus dat het uitgeklaard zal zijn tegen 18 december, want die overeenkomst moet sowieso rekening houden met die mogelijk nieuwe situatie.

Ik ben in afwachting van hoe dat zal worden geformuleerd, maar het dossier komt terug naar de raad van bestuur van De Lijn op 19 december. Pas daarna kan het naar de Vlaamse Regering komen. U weet dat de Vlaamse Regering een jaar geleden een dossier heeft goedgekeurd. Er is een uitvoerige voortgangsrapportage geweest in het Vlaams Parlement. Die goedkeuring was voorwaardelijk. Sommige zaken moesten worden geregeld, waaronder een duidelijk sluitende overeenkomst met Nederland. Die was er op 17 oktober, maar die moet nu in functie van mogelijk nieuwe omstandigheden worden bijgestuurd. Daar wordt vandaag volop aan gewerkt.

De heer Marino Keulen: Minister, dit dossier is een schoolvoorbeeld van hoe de realisatietermijn van grote projecten op een snellere manier moet kunnen gebeuren. Ik zal er morgen over interpelleren in de commissie Openbare Werken.

We hadden in het voorjaar 2010 de Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten. Grote projecten duren in Vlaanderen twaalf tot vijftien jaar. We hadden toen de ambitie om de wetgeving aan te passen, om zo de realisatietermijn te halveren tot zes à zeven jaar. Spartacus stond in het regeerakkoord – ik was erbij, toen in 2004 – van de eerste Vlaamse Regering-Leterme. Vandaag zijn we eind 2012. Hoe langer de uitvoering van zo'n groot project duurt, hoe meer risico's er zijn die de uitvoering van binnen en ook van buiten af kunnen doen kapseizen. We moeten er dus wat aan doen om dat sneller te laten gaan. Minister, ik bid u om er met alle invloed die u kunt uitoefenen, voor te zorgen dit project doorgang te laten hebben.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister, we delen de ambitie om Spartacus gerealiseerd te krijgen. Ook de heer Keulen deelt die ambitie. Zijn vraag is kenschetsend. Er heerst ongerustheid. En er is voor Vlaanderen reden om ongerust te zijn ten aanzien van Nederland. Ik laat me vertellen dat er vanuit Nederland ook enige twijfel is ten aanzien van Vlaanderen, en wel omdat de meeste gemeenten al vooruitgang hebben geboekt, maar er nog een gemeente is

waar een serieus probleem heerst – en dat is Diepenbeek, en meer bepaald de brug die daar moet komen.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot die brug? Hebt u die overeenkomst in het investeringsprogramma opgenomen?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, ik vertel u geen geheim dat we absoluut voor een betere ontsluiting van Limburg zijn via het openbaar vervoer, maar dat de lijn Hasselt-Maastricht geen prioriteit is. Er zijn altijd vraagtekens bij gesteld, zowel inzake reizigerspotentieel als inzake kostprijs. Die is in de loop der jaren verviervoudigd ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Ook in Nederland stijgt de kostprijs nu door de btw-compensatie. Men spreekt van 13 miljoen euro extra. In Nederland heeft men direct de reflectie: kunnen we dit project nog wel realiseren?

Ik heb gehoord dat de stad Maastricht een voorwaardelijke goedkeuring zou geven op 18 december. Ze moeten die beslissing natuurlijk nog nemen, maar er zijn toch grote vraagtekens of ze hun akkoord effectief zullen geven.

Ik ben niet de enige die dit zegt. Vandaag staat in het persbericht dat de heer Keulen aanhaalt, dat professor Allaert van de universiteit van Gent zegt dat de prioriteit Hasselt-Maastricht geen goede keuze is. Er zijn betere en belangrijkere keuzes in het noorden en noordoosten.

Welke gevolgen zullen een voorwaardelijke beslissing in Maastricht en het ontbreken van een overeenkomst in Diepenbeek hebben voor het project lijn 1?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mevrouw Jans, zal de N-VA deze tramlijn loyaal mee goedkeuren binnen de Vlaamse Regering? Dat zou ik eigenlijk wel willen weten.

Minister, ik heb altijd gewezen op de hoge kosten van het Spartacusproject dat in 2006 werd geschat op 55 miljoen euro. Dankzij uw transparante verslaggeving blijkt dat het intussen om 300 miljoen euro gaat. Stel dat Maastricht niet bereid zou zijn om die 13 miljoen euro btw te betalen, overweegt u dan, rekening houdend met de hoge kosten aan Vlaamse kant, om bij te springen en die 13 miljoen euro op te hoesten als compensatie?

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mijnheer Vereeck, ik zal antwoorden in plaats van mevrouw Jans. Ik denk niet dat dit project zal worden goedgekeurd. Tijdens de verkiezingscampagne was de N-VA tegen het Spartacusproject gekant.

Minister, het Spartacusproject is ons niet genegen. Wij hopen dat de raadsleden van Maastricht op 18 december een wijze beslissing zullen nemen en tegen dit project zullen stemmen.

Ik stel me heel wat vragen bij de wijze waarop Vlaanderen met zijn middelen omgaat. Er zou een voorakkoord zijn tussen De Lijn en de stad Maastricht waarbij De Lijn gedurende 35 jaar 400.000 euro plus indexerings zou besteden aan de exploitatiekosten. Het gaat hier over 16 miljoen oude Belgische frank, en dat gedurende 35 jaar. Ik denk dat wij ons geld beter kunnen besteden. We hebben vandaag misschien al honderd keer het woord crisis gehoord in dit halfroond.

Minister, waarom moet Vlaanderen 35 jaar lang 400.000 euro neertellen voor een project op Nederlands grondgebied?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens: Voor CD&V is het Spartacusproject vooral een totaalproject in Limburg. Dat er vandaag ongerustheid bestaat over de beslissing in Nederland, begrijp ik. Ik denk echter dat we geen vragen kunnen stellen voor er duidelijkheid is aan Nederlandse zijde.

Mijnheer Keulen, ik deel uw zorg over de versnelling van de procedures in Vlaanderen. We moeten daar onverkort werk van maken. Alleen vrees ik dat we dit niet kunnen linken aan de problematiek van de procedures in Vlaanderen die we lange tijd onder de loep hebben genomen. Dit is een probleem dat buiten de bevoegdheid van Vlaanderen valt. Dat hieraan koppelen zou niet correct zijn.

Minister Hilde Crevits: Het is de Vlaamse Regering die op 23 september 2011 in consensus de nota-Spartacus heeft goedgekeurd. Mijnheer Vereeck, het zou nuttig zijn om eerst te luisteren. Ook vorige week stelde u een vraag in de commissie maar toen ik antwoordde, was u daar niet. En dan stelt u opnieuw vragen. Voor mij is het wel interessant wanneer u luistert. *(Applaus bij de meerderheid)*

De Vlaamse Regering heeft dit dossier goedgekeurd met alle partijen. Er moesten echter een aantal voorwaarden worden vervuld. Een van die voorwaarden is dat er een grensoverschrijdend akkoord moet zijn tussen Vlaanderen en Nederland.

Vlaanderen zal die 13 miljoen euro sowieso niet betalen. Daar is ook geen vraag naar. Het gaat over een btw-compensatieregeling. Bovendien is het samen uit, samen thuis. Dat betekent dat we dit dossier samen moeten aanbesteden. Dat kan pas als alle openstaande vragen zijn opgelost. Mijnheer Keulen, ik heb niet onderhandeld over het regeerakkoord in Nederland. Men heeft daar beslist om dat compensatiefonds te schrappen. Het is logisch dat Maastricht nu wil weten wat precies de effecten daarvan zijn en hoe we verder met dit dossier zullen omgaan.

De vergadering in Maastricht zal op 18 december 2012 plaatsvinden. Op 19 december 2012 vergadert de raad van bestuur van De Lijn. Dat zal sowieso enige duidelijkheid scheppen. Pas daarna en na de oplossing van het probleem in Diepenbeek zal het dossier naar de Vlaamse Regering verhuizen.

Wat de opmerking over de versnelling betreft, wil ik wijzen op een interpellatie die morgen in de commissie Openbare Werken zal worden gehouden. De minister-president zal trouwens persoonlijk aanwezig zijn.

Ik ben het eens met de analyse van de heer Ceysens. Aangezien het hier een grensoverschrijdend dossier betreft, is het heel belangrijk dat we langs beide kanten van de grens aan eenzelfde tempo werken. Dat is niet zo evident. We moeten nog een sluis op Nederlands grondgebied bouwen. De procedures zijn anders. Het overleg verloopt anders. De financieringsinstellingen zijn anders. Dat scheidt wat moeilijkheden.

Voor ons is het belangrijk dat we trouw blijven aan onze keuzes. De vorige Vlaamse Regering heeft die keuze gemaakt. Zodra er iets gebeurt, lees ik plots dat iedereen die keuze weer in vraag stelt. Dat is natuurlijk dodelijk voor een dossier.

We werken keihard aan dit dossier. We hebben al veel gemeenten zo ver gekregen aan het project mee te werken. Het Spartacusproject telt drie lijnen. Ik kan me voorstellen dat bepaalde mensen de ene lijn belangrijker vinden dan de andere lijn. Er zijn nog noden. De Vlaamse overheid heeft al enorm veel energie in dit dossier gestoken. Ik ben het ermee eens dat we op een bepaald moment vooruit moeten geraken. Ik hoop dat dit in de loop van deze maand voor iedereen duidelijk zal worden.

Mevrouw Vissers, uw opmerking heeft me enigszins ontgoocheld. Er is een uitvoerige voortgangsrapportering over dit dossier in het Vlaams Parlement geweest. Ik vind het dan ook sneu maanden later plots actuele vragen over hetzelfde onderwerp te krijgen. Ik heb net met de voorzitter overlegd en ik vind het wijs naar de voortgangsrapportering te verwijzen. Ik

nodig u overigens uit de volgende voortgangsrapportering bij te wonen. Alle details van het dossier zullen dan worden behandeld.

Mijnheer Roegiers, u hebt me gevraagd hoe het nu zit met de brug in Diepenbeek. De meerjareninvesteringsprogramma's liggen nog niet vast. Die documenten moeten klaar zijn op het ogenblik dat over de begroting wordt gestemd. U zult er dan hopelijk de door u gevraagde informatie in kunnen terugvinden.

De heer Marino Keulen: Het lijkt me belangrijk trouw te blijven aan de gemaakte keuzes. Het is gek dat iemand uit de oppositie dit moet zeggen. Ik wil mevrouw Jans van de N-VA er echter op wijzen dat de deelname aan de meerderheid niet vrijblijvend is. Iemand kan niet de ene dag het ene zeggen en de andere dag het andere doen. Op een bepaald ogenblik worden de knopen doorgehakt en moet iedereen daar de consequenties van dragen.

Samen uit, samen thuis. Ik ben het hiermee eens. Het is mogelijk dat de Nederlandse overheid, de gemeente Maastricht of de Nederlandse provincie Limburg erop rekenen dat de Vlamingen wel met dat geld over de brug zullen komen. De minister is hiertoe niet bereid. Ik vind dit tactisch een goede zet. Indien ze nu zou zeggen dat we dat zullen betalen, zou de minister een tactische flater begaan.

De brug in Diepenbeek vormt ook nu nog letterlijk en figuurlijk een obstakel. Volgens de minister moeten we op de meerjarenbegroting wachten. Daaruit zal blijken wat we kunnen doen. Dat het om de meerjarenbegroting gaat, is normaal. Dit is natuurlijk geen project dat er overmorgen al moet staan.

Woorden wekken en voorbeelden strekken. We zijn al lang over dit project bezig. Het lijkt me belangrijk de buitenwereld, zowel in België als in Nederland, het signaal te geven dat de Vlaamse overheid hier volledig achter blijft staan en hier niet op zal terugkomen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het gebruik van de thuistaal op school

ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het interuniversitaire onderzoek inzake het gebruik van de thuistaal op school en de gevolgen ervan voor de beleidslijn ter zake van de Vlaamse Regering

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, gisteren is een studie voorgesteld die door de Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent en de KU Leuven gedurende tien jaar is uitgevoerd. Ik weet niet of de minister de tijd heeft gehad de studie grondig door te nemen. Het lijkt me in elk geval de moeite waard. De onderzoekers hebben 11.000 leerlingen gevolgd, met hun leerkrachten gesproken en verschillende enquêtes gehouden.

Daar zijn vervolgens een aantal conclusies getrokken, en die zou ik u willen voorleggen. Een van de conclusies is dat, als men de lagere schoolkansen van kinderen met Turkse en Marokkaanse roots wil verhogen, scholen veel meer plaats moeten geven aan de moedertaal van de kinderen, vooral kinderen van die twee groepen.

Een andere conclusie uit het onderzoek is dat het onderwijspersoneel diversiteit en meertaligheid vaak als een probleem ondervindt in de schoolcontext. 65 procent van de kinderen die op de speelplaats of in de klas hun moedertaal gebruiken, wordt daarvoor gestraft. Als het gaat over Turks of Marokkaans, kan dat oplopen tot 80 procent.

Opvallend is ook dat de bestraffing soms overeenkomt met straffen wegens racisme. In sommige scholen moeten kinderen die racistische uitspraken doen, geld in een pot stoppen. Dezelfde bestraffing geldt bij het gebruik van de moedertaal.

Minister, hoe gaat u om met de conclusies van het rapport? Hoe gaat u om met meertaligheid binnen het secundair onderwijs en binnen onze scholengemeenschappen? Hoe gaat u om met het feit dat men het gebruik van de moedertaal gelijkstelt met racistische uitspraken?

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, meestal zorgt een nota van u voor ambiance, maar deze keer is het een studie. De studie van de universiteiten van Gent, Antwerpen en Leuven over de scholen van Gent, Antwerpen en Genk wijst uit dat onze Vlaamse scholen geregeld repressief optreden tegen het gebruik van een vreemde taal. Het Arabisch, het Turks en het Berbers worden daarbij het meest geïsoleerd. Soms wordt dat bestraft met strafstudie. Soms moet men geld in een pot stoppen, wat dan blijkbaar ook gebeurt als iemand racistische uitspraken heeft gedaan.

Minister, wij hebben in ons onderwijsbeleid altijd heel sterk de nadruk gelegd op het gebruik van het Nederlands. Wij zien het gebruik van het Nederlands als een heel belangrijk vehikel voor integratie en sociale mobiliteit, ook van migrantenkinderen. De koepels hebben zich achter dat beleid gezet. In reactie op deze studie hebben ze gezegd dat ze het Nederlands in de scholen zullen blijven steunen en bevorderen.

Wat is mening hierover? Zult u in navolging van de conclusies van de studie het beleid veranderen? Zult u het Nederlands als algemene voertaal in onze scholen opgeven of er uitzonderingen op maken?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, eigenlijk hebben we dit debat in maart al gevoerd. Het ging toen over een school in Jette. Ik kan het antwoord dat ik toen heb gegeven, vandaag herhalen. Dat staat trouwens ook in de talennota, wat aantoont hoe goed onze talennota is op dat punt. De studie bevestigt immers wat we daarin gezegd hebben.

Ik wil u eraan herinneren dat het onder de autonomie van de scholen valt hoe ze omgaan met talen op de scholen. Wij geven als overheid richtlijnen, we kunnen stimuleren en ondersteunen, maar de scholen beslissen autonoom hoe ze daarmee omgaan. Er heerst pedagogische vrijheid in ons land.

Bovendien is dit contextgebonden. Met andere woorden: een talenbeleid moet school per school uitgewerkt worden. Dat vragen we ook. We hebben in onze talennota richtlijnen meegegeven aan onze scholen. We vragen dat men zowel bij de kleuters, in het lager onderwijs als in het secundair onderwijs, op een positieve manier omgaat met meertaligheid. Dat wil niet noodzakelijk zeggen dat je lessen moet geven in de thuistaal, maar wel dat je dat als iets positiefs beschouwt, zeker wanneer het om kleine kinderen gaat. Dat staat heel uitdrukkelijk in de talennota. Dat is ook een mogelijkheid om met de ouders te communiceren.

Er zijn scholen waar veel kinderen zitten voor wie het Nederlands geen thuistaal is en die vaak opgroeien in families met een arme moedertaal – daarmee bedoel ik dat de ouders thuis een taalarme variant spreken van het Arabisch, Berbers of Turks. Als je ziet dat die kinderen niet in staat zijn om thuis met hun ouders of tijdens buitenschoolse activiteiten, de sportclub of jeugdbeweging of wat dan ook, televisie-Nederlands te leren, dan begrijp ik de scholen wel dat ze vragen dat de kinderen ook tijdens de informele momenten op school, tijdens de speeltijden of over de middag, Nederlands spreken om dat Nederlands te oefenen. Ik heb hier in maart al duidelijk gezegd dat ik daar in die context geen probleem mee heb. Het is op dat moment een onderdeel van het traject, in het belang van dat kind, om dat kind goed Nederlands te doen leren. We weten dat achterstand in het Nederlands te vaak leidt naar een

verwijzing naar het buitengewoon onderwijs. De kennis van het Nederlands is een middel om abstract te kunnen denken en om andere kennis op te doen.

Het is dus contextgebonden. Je moet het school per school bekijken. Ik heb toen ook gezegd dat het in het schoolreglement moet staan. Ouders en kinderen moeten weten hoe ze zich moeten gedragen. Die informatie is heel belangrijk.

Dit is een dubbele boodschap voor de scholen. Zij moeten enerzijds positief omgaan met de thuistaal. Zij moeten dat valoriseren. Dat wil niet zeggen dat ze in die taal moeten lesgeven of dat ze noodzakelijkerwijs die taal moeten spreken. Maar je kunt het wel aan bod laten komen als een rijkdom. Daarvoor bestaan heel wat technieken, die je trouwens kunt vinden op de ondersteunende website voor het talenbeleid in de scholen. Anderzijds moet je het bekijken als een onderdeel in het lokale talenbeleid van de school.

Voorzitter, dit genuanceerde antwoord heb ik op deze plaats naar aanleiding van een gelijkaardig geval al gegeven.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u een positief signaal geeft. Meertaligheid is een meerwaarde in een samenleving en in onze onderwijswereld. We moeten daar meer en meer op inzetten. En we moeten daar op een pedagogisch verantwoorde manier positief mee omgaan.

Het is natuurlijk de taak van de school, en het is natuurlijk contextgebonden. Maar we kunnen van hieruit toch ook wel een positief signaal geven, vooral ten aanzien van de onderwijsverstrekkers. Wij moeten hun zeggen hoe zij met de meertaligheid kunnen omgaan.

Er zijn projecten genoeg waar de scholen gebruik van kunnen maken. Het is misschien belangrijk dat wij de ervaring die men in bepaalde steden opdoet met andere schoolnetten of andere steden delen. Ik geef het voorbeeld van het taalproject in Gent. De Universiteit Gent heeft daar wel positieve resultaten behaald. Het zou goed zijn als we daar meer bekendheid aan geven.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, ik ben ook blij met uw antwoord, maar waarschijnlijk om andere redenen dan mevrouw Pehlivan. Ik ben vooral blij met het laatste gedeelte van uw antwoord, waarin u sterk de nadruk legt op het feit dat het Nederlands heel belangrijk is als element van integratie. Kinderen met een taalarme achtergrond moeten inderdaad het Nederlands beheersen.

Mevrouw Pehlivan vernoemt de studie uit Gent. Er is daar een studie gemaakt in vijf basisscholen. Men laat er het gebruik van vreemde talen in groepswork en op de speelplaats toe. Twee scholen lieten zelfs toe om te leren lezen en schrijven in het Turks. De studie zegt, mevrouw Pehlivan, dat het toelaten van de vreemde taal in de school goed is voor het welbevinden van de kinderen. Het is nogal evident dat het kind graag heeft dat zijn thuistaal wordt gesproken op school. Maar de studie zegt ook dat het inschakelen van de vreemde thuistaal in het onderwijs de taalvaardigheid noch in het Nederlands noch in het Turks vooruithelpt. Dat geeft een veel genuanceerder beeld dan wat de heer Coddens daaruit heeft afgeleid. Hij wil breken met het principe dat het Nederlands de onderwijstaal moet zijn.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, geachte leden, het gaat inderdaad nog maar over een studie, die we vooral uit de pers kennen. We moeten dus altijd nuanceren wat dat betreft. De heer Bouckaert heeft er al naar verwezen: je kunt er inderdaad ook andere studies bijhalen. Minister, wat u hebt aangehaald, is van belang. Er zijn de omgevingsfactoren, waar de school geen vat op heeft, versus de schoolfactoren, waarbij men echt op maat kan gaan werken. Die nuance vindt men natuurlijk niet in persartikels. Dat is nochtans wat er aan de hand is bij dit thema. We zijn het volledig eens met uw standpunt ter zake.

De N-VA juicht toe dat anderstaligen kiezen voor het Nederlandstalig onderwijs. Dat is een opstap voor integratie, doet hun individuele kansen groeien, is belangrijk voor latere

tewerkstellingskansen en kan zo ook de vicieuze cirkel naar armoede doorbreken. Concreet betekent die schoolkeuze en inschrijving echter ook een engagement. In dat licht volgen wij volledig het standpunt dat de beide koepels gisteren ook hebben bekendgemaakt, namelijk dat de school ter zake autonoom beslissingen kan nemen. Wie zich inschrijft, verbindt zich ertoe die reglementen ook na te leven, of dat nu gaat over het dragen van een turnpak of over het praten van een taal.

Verder blijven we erbij dat het Nederlands een opstap betekent. Dat moet men op alle mogelijke momenten proberen duidelijk te maken, ook buiten het klaslokaal.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Geachte leden, naar aanleiding van die studie was er ook een studiedag, met een panel, waarin zowel mevrouw Van Hecke als mevrouw Verdyck zetelden. Ze hebben daar expliciet gezegd dat ze heel blij waren met de resultaten van die studie, net omdat die zeer genuanceerd is.

De studie geeft aan dat ook allochtone ouders willen dat hun kind zeer goed Nederlands leert. Zowel de ouders als de leerlingen zeggen dat. Wat ze wel vragen, is erkenning, niet alleen voor hun taal, maar voor hun cultuur, voor hun identiteit. Dat zijn cruciale succesfactoren, zo bleek uit de studie en ook uit de studiedag, voor het welslagen van allochtonen in ons onderwijs. We zitten immers toch wel met een zeer groot probleem: 40 procent van de allochtonen verlaat het onderwijs zonder diploma.

De hoofdboodschap van die studie ging, denk ik, niet alleen over de taal, maar over het feit dat we eigenlijk moeten evolueren van een monocultureel naar een intercultureel onderwijs, waar identiteitsverschillen veel meer aan bod kunnen komen dan nu en op een positieve manier worden erkend.

Minister, er zijn een aantal aanbevelingen om goede praktijkvoorbeelden die er al zijn, wijder te gaan verspreiden, om verder studiewerk te verrichten. Hebt u kennis genomen van die aanbevelingen en bent u ook van plan om daar iets mee te doen?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, u hebt gelijk: het debat wordt niet voor het eerst gevoerd. De inzichten die voortkomen uit deze nieuwe studie, zijn ook niet nieuw. Het is voor ons allemaal duidelijk dat het belangrijk is dat wie dan ook binnen het onderwijs goed Nederlands leert. Daarnaast is het echter essentieel dat we respect hebben voor ieders identiteit en eigenheid, uit welke cultuur dat kind ook afkomstig is. Dat blijkt ook uit deze studie, en dat is opnieuw niet nieuw.

Hoewel we toch al heel wat jaren weten wat nodig en belangrijk is, moeten we vandaag vaststellen dat op het terrein niet altijd gebeurt wat wetenschappelijk onderzoek aanbeveelt en wat ook als aanbeveling in uw beleidsnota is opgenomen. Er zijn diverse begeleidingsdiensten in het onderwijs. Ook zijn er steunpunten aan de slag. Hebt u er zicht op hoe het komt dat, na alle inzichten en wetenschap, men er toch nog niet in slaagt om de beweging te maken die nodig is om beter te leren omgaan met diversiteit?

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Voorzitter, er zijn zo van die onderzoeken waarvan men zich kan afvragen of ze niet per se naar vooraf ingenomen conclusies toe werken.

Dit onderzoek is voor mij hoogst verdacht. Zou het falen bij leerlingen van Turkse of Marokkaanse origine niet veeleer te wijten zijn aan het feit dat hun Nederlandsonkundige ouders hen niet kunnen helpen bij een schoolwerk, of dat ze, als ze vrijdag naar huis gaan, geen Nederlands meer horen of spreken tot maandag, of dat ze, als ze eind juni naar huis gaan, twee maanden lang zijn afgesneden van het Nederlands? Zou dat niet veeleer voor de

hand liggen? En wat met het welbevinden van de Nederlandstalige kinderen in scholen waar anderstaligen veruit in de meerderheid zijn? Hebben de onderzoekers daar ook naar gepeild?

Ons advies aan de minister en de scholen is: negeer dit onderzoek en bewaar in het belang van iedereen het Nederlands in ons onderwijs. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Brusseeel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseeel: Mijnheer Bouckaert, ik wil uw weergave van de studie graag wat nuanceren. Het onderzoek zegt dat er wel een positief effect is op het Nederlands door het aanleren van de moedertaal als de lessen intensief kunnen worden aangeboden. Inderdaad, als men met de projecten in Gent resultaten bereikt heeft waar men tevreden over is, dan ligt dat volgens Piet Van Avermaet, die het onderzoek begeleidde, aan de intensiviteit.

Los daarvan denk ik dat het bestraffen van het gebruik van een taal eigenlijk allesbehalve effectief kan zijn. Het zal de motivatie van de leerlingen zeker niet bevorderen en daar begint alles. Dat onderschrijft u ook, minister. Ik ben daar blij mee. Ik zou graag van u horen – mevrouw Pehlivan heeft het ook al gevraagd – wat u ervan vindt dat een kind dat zich schuldig maakt aan racisme in de klas dezelfde straf opgelegd krijgt als een kind dat even zijn moedertaal spreekt. Ik maak me daar zorgen over. Ik zou graag een duidelijk standpunt van u horen.

Minister Pascal Smet: Ik ben het uiteraard niet eens met de heer Van Dijck dat we dergelijke studies moeten negeren. Het is een merkwaardige vorm van wetenschappelijk inzicht, moet ik zeggen, en dat verklaart misschien de standpunten die u inneemt, dat u enkel en alleen bepaalde studies bekijkt. Ik denk dat we open en ruim moeten zijn en alles moeten lezen en alles wat goed is, moeten meenemen. (*Opmerkingen van de heer Erik Tack. Rumor*)

Ik bevestig de woorden van mevrouw Helsen en anderen: in die studie staat in se niets nieuws. Wat de studie in Gent aangetoond heeft, bewijst dat de beslissingen die we genomen hebben in Brussel met de talennota de juiste waren. De talennota zegt: creëer in de school een algemeen positief klimaat ten opzichte van vreemde talen. Dat helpt voor het welbevinden van de leerlingen. De nota zegt ook: zorg dat ze goed vooruitgaan in het Nederlands. Dat is een tweearmig spoor dat we bewandelen vanaf de kinderopvang tot in het secundair. Dat is de richting die we aan de scholen geven.

Mevrouw Helsen zegt dat we al veel weten, maar niet alle scholen passen dat toe. Dat is het eeuwige dilemma. We hebben het daar in de commissie al over gehad. We hebben terecht – en laat daar geen misverstand over bestaan – een enorme vrijheid van onderwijs. De pedagogische vrijheid is groot bij ons. Maar dat betekent ook dat de scholen enorm veel keuze hebben, veel marge voor hun beleid. Ze kunnen kiezen om bepaalde dingen te doen en andere niet.

In dit parlement komen er steeds meer vragen om sturend op te treden, heb ik de indruk. Men vraagt mij om oriënterend op te treden. Dat moet dan, als ik het goed hoor, meer zijn dan ondersteunen. Daar moeten we een evenwicht in vinden. Dat is niet altijd evident. Wat is oriënterend en wat is verplichtend? De scholen, vooral in het vrij onderwijs, staan daar heel terughoudend tegenover.

Dat is juist de reden geweest, mevrouw Meuleman, om dat Project Innoveren en Excelleren in Onderwijs (pIE.O) te starten. We moeten er rekening mee houden dat er in de steden en in de mijnstreek altijd concentratiescholen zullen bestaan, ook al willen we dat de basisschool een weerspiegeling is van de buurt. Door het woonbeleid en de realiteit in die steden zullen er altijd concentratiescholen zijn.

De bedoeling van het pIE.O is juist dat er in Antwerpen, Brussel, Gent en in de mijnstreek op een andere manier les wordt gegeven, dat men meer rekening gaat houden met de referentiekaders van de kinderen, met hun afkomst, en dat men dat integreert in de lessen. We willen wat daar uitkomt onder wetenschappelijke begeleiding veralgemenen. Daar hebben we

met de onderwijsverstrekkers samen juist opgetreden. We hebben samen het project opgestart om alle ervaring die de scholen al hebben – en dat is er heel wat – bijeen te brengen en een nieuw model te geven dat vertrekt vanuit het intercultureel gegeven. Dat project is van start gegaan.

U weet wellicht ook dat ik ongeveer twee jaar geleden de uitgeverijen heb samengeroepen. Ik heb aan Çavaria, de koepel van homo-lesbische groepen, gevraagd om de diversiteitsproblematiek in de schoolhandboeken te bekijken.

En inderdaad, in onze schoolboeken staan nog te veel witemiddenklassenverhalen en -namen terwijl de schoolrealiteit, ook in gemeenten in Vlaanderen, anders is. We hebben afgesproken in een protocol dat de schoolboeken meer divers moesten worden, dat er ook al eens een Mohammed in moest komen, een kindje met krulhaar, een kindje dat uit Marokko komt, en dat een ander kindje ook al eens wat ander gedrag mag vertonen. We zullen binnenkort evalueren wat dat vrijwillig engagement van scholen en uitgeverijen in de praktijk heeft opgebracht. Als blijkt dat we daar haperen, dat er geen vooruitgang is, dan moeten we bekijken of we als overheid niet wat dwingender moeten worden. Ik denk inderdaad dat onze handboeken de realiteit in onze samenleving moeten weergeven. Dat zit heel vaak in kleine dingen.

Wat de straf betreft, zal ik mij niet uitspreken over het beleid van scholen in verband met sancties. Ik heb dat schoolreglement ook niet bekeken. Ik weet ook niet of het er in staat, hoe het er in staat en wat de methodiek daar is. Men moet het als een geheel bekijken. Ik vind in het algemeen geldstraffen niet goed, zeker niet in een schoolverband. Ik meen dat er alternatieve manieren zijn om voor kinderen grenzen te trekken. Ik vind in het algemeen leven geldstraffen wel interessant, mijnheer Bouckaert, zeker voor mensen die veel geld verdienen, zoals u en ik, want dat is een nog veel effectiever beleid. In een schoolse context moeten we daar bijzonder terughoudend tegenover staan, op dit punt deel ik uw mening. Dit is echter mijn persoonlijke mening, niet de staatspedagogische mening. Enige terughoudendheid bij het opleggen van geldstraffen aan kinderen lijkt me dus aangewezen, maar ik wil me niet over een specifiek geval uitspreken omdat ik het niet in detail ken.

Samengevat, voorzitter, ons beleid, dat we verder zullen blijven voeren, moet er een zijn van een positief klimaat ten aanzien van de thuistalen, maar er moet anderzijds ook duidelijk beklemtoond worden dat in de scholen Nederlands moet worden gesproken. In de informele tijd kunnen scholen wat strikter zijn als uit de context blijkt dat kinderen het nodig hebben om Nederlands te spreken.

Als een kind in een school zit waar alle kinderen perfect Nederlands spreken en ze spreken onder elkaar eens Engels, Frans, Duits, Spaans, Berbers of Arabisch, dan is er een andere context dan in een school waar kinderen zitten die niet goed Nederlands spreken. We moeten de context dus bekijken. Dit is dus een genuanceerd antwoord.

Ik herhaal dat de talennota die we hebben goedgekeurd, daar een mooi voorbeeld van is. Wetenschappelijk onderzoek bevestigt de insteek die in onze talennota zit. (*Applaus bij sp.a*)

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, ik sta volledig achter uw beleid. Het belang van het beheersen van het Nederlands heb ik ook niet betwist, want anders zou ik, net als een aantal collega's, hier ook niet staan. Het is een van onze prioriteiten. Het Nederlands moet door de kinderen perfect beheerst worden om betere schoolresultaten te behalen.

Inzake het omgaan met diversiteit en meertaligheid hebben we nog een lange weg af te leggen. We moeten daarin investeren.

Een ander punt dat ik wil aanhalen, houdt verband met de Talennota. De minister-president zit in Marokko. Een maand geleden heeft hij een economisch bezoek gebracht aan Turkije. Uit de studie blijkt dat er twee talen zijn met een heel groot stigma, twee talen waartegen een grote weerstand is binnen onze samenleving: het Turks en het Arabisch/Berbers. Ik zou u dan

ook willen vragen, minister, om in het licht van uw Talennota aan die twee talen die in onze samenleving aanwezig zijn, vooral in het secundair onderwijs, tijd en ruimte te geven. (*Applaus bij Groen*)

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, natuurlijk moeten we respectvol omgaan met de culturele achtergrond en de moedertaal van de kinderen, dat is gewoon een toepassing van het principe van respect voor de kinderen.

Ik zou ook niet te zwaar tillen aan die strafstudies. Ik heb in het college eens een trimester gehad waarin ik twee weken geen strafstudie heb gekregen, ik weet dus heel goed wat een strafstudie is. Ik meen dat het resultaat gezien mag worden van het toepassen van die straffen. (*Rumoer*)

Ik wou toch nog even ingaan op de grond van de zaak. Ik vind dat men oog moet hebben voor een van de primaire taken van ons onderwijs, zeker in de context van een diverse samenleving, en dat is de integratie: de integratie van onze migranten in onze westerse, humanistische, democratische samenleving. En de taal is daar een belangrijk vehikel voor.

Ofwel leven we met elkaar, ofwel leven we naast elkaar in andere culturele pockets. Als men niet vasthoudt aan het instrument van de algemene omgangstaal, dan komt er een fragmentatie van de samenleving. Ik zeg dit niet om ons eigenwaardegevoel van het Nederlands op te hemelen, maar ik zeg het vooral voor de talloze migrantenjongens en -meisjes die geen stem hebben en die gebaat zijn bij een integratie in onze samenleving. Die stem wordt veel te weinig gehoord in dit debat.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de discussienota betreffende de hervorming van de lerarenloopbaan

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik had gedacht dat ik mij vanmorgen nog eens kon omdraaien in mijn bed in de veronderstelling dat het een rustige onderwijsweek ging zijn. Ik dacht dat we vorige week zowat alles gehad hadden. Ik trek mijn krant open en ik zie dat er opnieuw een non-paper is gelekt, dit keer over de lerarenloopbaan. Ik ben er zeer verbaasd over. Ik contacteer een aantal mensen in het veld die ook stomverbaasd zijn over het feit dat die nota er sowieso is. De vakbonden hebben blijkbaar geen weet van een loopbaandebat dat gaande zou zijn. Ze hebben dat ook gezegd in een officieel persbericht.

Deze nota zou een zeer vertrouwelijke nota zijn. Ze zou enkel circuleren binnen de meerderheidspartijen en bij een aantal parlementsleden uit de commissie Onderwijs die ook in die werkgroep zitten die zich buigt over het secundair onderwijs. Die nota komt nu in de pers.

Ik vraag me dan af wat er gaande is. Wie heeft er belang bij? Waarom komt die nota in de pers? Op welke wijze zal het lekken van die nota ervoor zorgen dat het onderwijsveld erbij gebaat is en dat het dossier van het lerarenloopbaandebat dat zo essentieel is voor deze legislatuur, vooruit zal gaan? Wat zit erachter? Zorgt het voor vertraging? Is het een nieuwe operatie 'beschadiging'? Wat gebeurt er, minister? Hoe zult u, op deze manier en met deze werkwijze, ervoor zorgen dat er aan het einde van deze legislatuur in 2014 concrete maatregelen zullen zijn om het nijpende lerarentekort effectief terug te dringen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Meuleman, ik heb dat net zoals u vernomen. Ik wist het gisteren al tijdens mijn gymmuurtje omdat een journalist mijn woordvoerder belde – daar ging dus mijn gymmuurtje. Ik ben daar ook niet blij mee, maar het is zo.

We hebben de afgelopen maanden heel hard gewerkt aan die nota. Als u die leest, zult u merken dat er heel goed over is nagedacht. Tot de zomer zijn er met de vakbonden, maar ook met de inrichtende machten, over bijna alle ideeën die in de nota staan, langdurige gesprekken gevoerd. Dat wil niet zeggen dat ze de nota in haar uiteindelijke vorm hebben gezien. In juli is binnen de regering afgesproken om de hervorming van het secundair onderwijs tegelijk met het Loopbaanpact – beiden zijn een beetje met elkaar verbonden – uit te praten. Dat konden we doen omdat er al enig goed voorbereidend werk was gebeurd. Op dit moment zijn we die Loopbaanpactnota op een constructieve manier ook aan het bespreken in de regering. We gaan dat ook blijven doen.

We hebben nog zeventien maanden. Sommigen lijken te denken dat deze Vlaamse Regering nu moet ophouden met regeren. Ik ben in die Vlaamse Regering gestapt, net als mijn collega's, voor een periode van vijf jaar. Dat betekent dat er nog zeventien maanden zijn om te werken. We zullen de timing volhouden en dat betekent dat we zullen proberen om in januari of februari een regeringsnota klaar te hebben die oriënteert over het Loopbaanpact en waar wij het over eens zijn. Dan kunnen we op een meer formele manier met de vakbonden – dat weten de vakbonden eigenlijk ook wel, en dat zullen ze ook dadelijk opnieuw zeggen want ze zitten op mij te wachten – het gesprek opnieuw opnemen, net zoals we dat met de inrichtende machten zullen doen.

Dat staat nu inderdaad in de krant, en ik kan begrijpen dat sommige mensen dat verkeerd lezen. Sommigen zullen dat met wat fantasie invullen, maar als men de nota goed leest, zal men merken dat het een discussienota is, een evolutieve nota. Dit betekent dat, aan de hand van discussies met verschillende partners in de meerderheid en buiten de meerderheid, men evolueert in ideeën. Als men de nota goed leest, merkt men dat dit heel structurele hervormingen zijn.

Dit betekent dat het wat tijd nodig heeft, dat het wat moet rijpen, dat dit niet holderdebolder moet gebeuren, maar we zijn in ons Vlaams onderwijs op een punt gekomen dat cosmetische ingrepen niet meer volstaan. En als we een aantal zaken willen aanpakken, zoals werkzekerheid, zoals zijnstroom, zoals leerkrachtentekort, dan moeten we aan de structuren raken op een juiste, evenwichtige manier en dit over meerdere jaren. Nu moeten we verder werken, een loopbaanpact proberen af te spreken, en tijdens deze legislatuur ook nog beslissingen nemen over een aantal maatregelen.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik vind uw positie niet benijdenswaardig, dat moet ik eerlijk toegeven. U hebt duidelijk zelf niet die non-paper in de pers gebracht, hij was zeer betrouwbaar, en in zeer kleine kring verspreid. Toch komt die paper in de pers, en dat doet de zaak absoluut geen goed. Ik hoop inderdaad dat u met een aantal zaken zult kunnen landen, maar zal dat lukken met alles wat er in de nota staat? U zegt wel dat u nog zeventien maanden hebt, maar als wij lezen over de gehele hervorming van de scholengemeenschappen, en dat deelaspect zou u rond hebben tegen 2013, en zelfs dat is duidelijk niet gelukt. We zullen in het OD XXIII rond de scholengemeenschappen iets moeten regelen, en iets verlengen, en dit is nog maar een deelaspect van het gehele verhaal rond het lerarenloopbaandebat, of wat er ook volgt.

Minister, we zitten met een dreigend leraarstekort, en het zijn vooral de beginnende leerkrachten, één op drie die binnen de vijf jaar het onderwijs verlaat. Dat is het belangrijkste, en dat moet onze eerste doelstelling zijn. Laten we beginnen met een batterij aan maatregelen die ervoor zorgen dat we dit hebben bereikt tegen het einde van de legislatuur. Dit zou al heel mooi zijn.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, als ik u goed begrijp, was het niet de bedoeling dat de nota werd gelekt. Dit is een nota die explosief is, met heel ingrijpende voorstellen inzake lerarenloopbaan, en ik vind heel wat voorstellen goed, een verandering van het onderwijslandschap, van de onderwijsnetten. U weet zelf uit ervaring dat dit zeer delicate materies zijn, en dat als zo'n nota wordt gepubliceerd, allerlei instanties meteen hun hakken in het zand planten.

En als die nota onbedoeld gelekt wordt, dan kan ik het niet anders zeggen dan dat dit een gebrek is aan professionalisme, want op die manier jaagt u allerlei instanties tegen u in het harnas, en zult u uiteindelijk de hervormingen niet meer rondkrijgen. Het is hetzelfde als met andere nota's, minister: maak daar een einde aan, en als u naar buiten komt met een discussienota, moet u dat in eigen handen hebben en ook achter die nota staan.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik ben het eens met de minister van Onderwijs dat het hier een bijzonder interessante discussienota betreft. Wie kan er nu tegen de doelstelling zijn om meer werk te bieden aan jonge leerkrachten?

Ik wil gerust de remedies die ik deze morgen gelezen heb vanuit het veld aanhalen, de mails van jonge leerkrachten die zeggen dat het plan van de minister veel positieve elementen bevat, en die daar zeer uitgebreid op ingaan. Men kan het op verschillende manieren lezen. Mijnheer Bouckaert, als u zegt dat het vrij normaal is dat er zo hevig gereageerd wordt vanuit bepaalde hoek, wil ik u toch even zeggen dat ik in de kranten lees dat het gemeenschapsonderwijs stelt voorstander te zijn van intensievere samenwerking tussen de officiële netten. Het OVSG stelt dat het akkoord kan gaan met het idee om de scholengemeenschappen te versterken en met de piste voor meer samenwerking tussen de drie officiële netten.

Het hangt er ook van af hoe men de zaken leest.

De minister stelt ook zeer duidelijk dat het niet de bedoeling is om van vandaag op morgen alles radicaal om te gooien maar om daar de nodige tijd voor te geven. Dat is trouwens ook mijn reactie en vraag aan de minister. Zet het baanbrekende werk verder, maar neem de nodige tijd voor de voorbereiding en het overleg.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Voorzitter, los van de inhoud en de soms verregaande voorstellen die in de nota staan, ligt er toch maar alweer een discussienota van minister Smet op de straat. Gelekt, wellicht zelfs vanuit de meerderheidswerkgroep die in de luwte zou moeten werken aan de hervorming van het secundair onderwijs en het loopbaanpact. Een week na het debat over zijn positie, heeft men de minister klaarblijkelijk alweer een hak gezet. Ik begin mij af te vragen of de minister niet een hoofdrol heeft gekregen in een nieuw seizoen van 'De Mol'.

Ook de reacties van de vakbonden zijn veelzeggend. De Christelijke Onderwijscentrale (COC) stelt gewoon: is er een loopbaandebat? De Algemene Centrale der Openbare Diensten (ACOD) en het Vrij Syndicaat van het Openbaar Ambt (VSOA) hebben het over losse flodders en voorbarige voorstellen, en stellen zelfs gewoon andere prioriteiten. Het lijkt er zeer sterk op dat de minister het vertrouwen van een deel van zijn onderhandelingspartners en ook van een deel van de meerderheid kwijt is. Dan rijst uiteraard de vraag: hoe denkt de minister in deze omstandigheden nog enig resultaat te boeken?

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Inhoudelijk vind ik wat ik in de krant heb gelezen, erg interessant en veelbelovend, als men daar voldoende draagvlak voor krijgt, wat niet zo eenvoudig is.

Ik vind het echter bijzonder jammer dat ik die notities weer in de krant moet lezen. We hebben vorige week de beleidsbrief besproken. Daar ging het ook over het lerarenloopbaandebat, maar daar hebben wij die dingen niet kunnen horen. Dat was toch de plaats om daar eens iets over te zeggen? Ik word er een beetje moedeloos van. Ik vraag me af wat ik als parlementslid in de commissie Onderwijs soms zit te doen. Wij stellen maar vragen en wij krijgen altijd het antwoord dat het wel komt en dat het wel komt. We zijn nu drieënhalf jaar na het begin van de legislatuur. Er zijn binnenkort 20.000 leraren te kort en er is nog niets gebeurd. De minister heeft gezegd dat begin 2013 een aantal concrete dingen zouden gebeuren, zelfs als er geen vakbondsakkoord is. Wel, het is bijna zo ver. Ik snap het allemaal niet, ondanks wat de heer De Meyer zegt.

Als die nota dan toch gelekt is, dan vind ik dat wij parlementsleden mogen vragen aan de minister om die nota te mogen inzien en daar in de commissie Onderwijs een debat over te voeren. Ik zal dat morgen trouwens ter sprake brengen in de commissie.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, daarstraks zei een parlementslid tegen mij: misschien moet u wat minder democratisch worden en wat minder overleggen. Voor alle duidelijkheid: ik zal dat niet doen. Ik zal blijven overleggen.

Ik vind – dat staat niet in ons regeerakkoord – dat ons onderwijs voor grote uitdagingen staat. Nogmaals, ik ben minister geworden om dingen aan te pakken. Als ik dan vaststel dat als we de hervorming van het secundair onderwijs moeten doen, of als we moeten werken aan de werkzekerheid voor jonge leerkrachten, absoluut een van de prioriteiten, of als we de professionalisering van de schoolbesturen moeten aanpakken, of als we het nascholingsbeleid als onderdeel van die professionalisering moeten aanpakken, of als raden van bestuur in scholen, waar we eigenlijk niets aan te zeggen hebben, klankborden moeten worden voor directeurs, meer dan vandaag het geval is, als we de zijinstroom in onderwijs willen mogelijk maken, als ik inhoudelijke directeurs meer ruimte wil geven om inhoudelijk directeur te zijn, dan hebben we een aantal dingen nodig. Daarbij is er altijd één constante, en dat is de schaalvergroting. Die komt in vele dossiers aan bod.

Ik stel vast dat de afgelopen twee jaar het principe van de schaalvergroting aanvaard is. Dat heeft enige tijd gevergd, maar het is ook een fundamentele verandering in de manier waarop wij naar onderwijs kijken. Het is een bestuurlijke schaalvergroting; dat wil ik heel duidelijk onderstrepen. Sommige mensen denken meteen dat we naar mastodontscholen gaan. Dat is niet de bedoeling. De bedoeling is dat er een bestuurlijke schaalvergroting komt met een bestuur voor meerdere scholen.

Verder wil ik in alle duidelijkheid zeggen – sommige mensen lezen niet goed wat er staat – dat ik niet één onderwijsnet in Vlaanderen wil. De bedoeling is dat er in Vlaanderen nog altijd een vrij onderwijsnet blijft en dat we daarnaast nadenken over hoe we het publieke onderwijsnet kunnen versterken. Dat kan gaan over een intensieve samenwerking of over een nieuw gemeenschapsonderwijs en hoe je dat op een andere manier invult. Er zijn meerdere varianten.

Sommige gemeentebesturen hebben me overigens uitdrukkelijk gevraagd daarover na te denken. Als iedereen in onze samenleving roept dat we structurele hervormingen nodig hebben, dat politici moeten bezig zijn met de lange termijn, dat we maatregelen moeten nemen in een visie, dan kun je mij niet kwalijk nemen dat we die visie aan het ontwikkelen zijn met veel actoren in Onderwijs, en ook met de meerderheid. Aangezien het om fundamentele zaken gaat, die niet in het regeerakkoord stonden op het moment dat de regering is gevormd, maar wel noodzakelijk zijn om de hervormingsagenda die we moeten uitvoeren te realiseren, hebben we tijd nodig. Dat gaan we verder doen.

Je kunt maatregelen nemen naar rechts, dan naar links, dan naar achter, dan naar voor en dan opzij, en uiteindelijk blijven stilstaan, maar dan zijn we niet vooruitgegaan. Ik wil maatregelen nemen waarmee we vooruitgaan. Dan moet je weten waar je naartoe gaat. Ik heb

altijd gezegd dat het loopbaanpact iets is voor meerdere legislaturen. Het moet de bedoeling zijn om principes af te spreken en het zal minstens twee legislaturen duren om dat uit te werken. Ik heb ook gezegd dat we tijdens deze legislatuur een aantal maatregelen moeten nemen. De schaalvergroting is een heel belangrijke maatregel. Tegen september 2014 moeten we een nieuw, operationeel in werking getreden decreet over de scholengemeenschappen hebben. Dat is duidelijk. We hebben een timing en dus moeten we daar in 2013 beslissingen over nemen. De meerderheid zal dat ook doen.

Net zoals u, vind ik de werkzekerheid van jonge leerkrachten heel belangrijk. Een van de belangrijkste redenen waarom jonge leerkrachten het onderwijs verlaten, is juist de werkzekerheid. Welnu, op 1 september 2012, bij de start van dit schooljaar, heb ik heel duidelijk aangegeven dat dit een prioriteit is. Ook dat zullen we dan moeten beslissen. Hetzelfde met de zijinstroom. Je mag niet doen alsof er nog niets is beslist. Morgen zal in de commissie over OD XXII worden gestemd. We hebben beslissingen genomen. In het kleuteronderwijs zijn er maatregelen genomen om het lerarentekort, in het bijzonder voor de vervangingen, aan te pakken. Je kunt niet zeggen dat er geen zaken zijn gebeurd. We hebben ook over de tbs beslist. Dat betekent dat we leerkrachten twee jaar langer actief in het onderwijs houden. Er zijn al maatregelen genomen, we zullen nog bijkomende maatregelen moeten nemen.

Mevrouw Meuleman heeft medelijden met mij, mevrouw Vanderpoorten wordt moedeloos als ze dat allemaal ziet. Wel, ik kan u geruststellen, na de vele reacties van de afgelopen dagen uit de Vlaamse samenleving ben ik meer dan ooit gemotiveerd om te doen wat ik in mijn leven heb geleerd: 'stay focused'. Ik zal nu ook 'focused' blijven. Dat betekent dat we keihard zullen blijven werken. De werkgroep van de meerderheid werkt op een constructieve manier. Gisterennamiddag hebben we op een heel positieve en constructieve manier over het loopbaanpact vooruitgang geboekt. We gaan dat ook verder blijven doen. Vergeet ook niet, mevrouw Meuleman, de prijzen worden aan de meet uitgereikt. En de meet is wat mij betreft juni 2014.

Aangezien iemand de nota aan journalisten heeft gegeven, zullen we die uiteraard ook aan het parlement bezorgen. Dat lijkt me niet meer dan logisch te zijn. Maar met dien verstande dat het om een evolutieve nota gaat die verder moet rijpen, ook in mijn hoofd en bij iedereen die daarbij is betrokken. De uiteindelijke versie zal anders zijn dan de versie die nu op tafel ligt. Uiteindelijk zullen we samen school maken, zoals we in 2009 in de beleidsnota hebben geschreven.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, dit is inderdaad een heel belangrijk debat met heel interessante elementen. Ik zou het debat graag in de commissie voeren.

Ik trek de conclusie dat iemand uit de meerderheid een 'Kris Peetersje' wilde doen, en wilde tonen dat de meerderheid schouder aan schouder de urgentie van de hele zaak wilde duidelijk maken. Dat zal wellicht de bedoeling zijn geweest van die demarche. Ik neem er akte van. Ik neem ook akte van het feit dat ook in dit dossier 'the best is yet to come'. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind inzake een mededelingsprocedure, aangenomen in New York op 19 december 2011 en ondertekend in Genève op 28 februari 2012

– 1746 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind inzake een mededelingsprocedure, aangenomen in New York op 19 december 2011 en ondertekend in Genève op 28 februari 2012.

De algemene bespreking is geopend.

Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik ben heel bij dat het parlement hieraan prioriteit wil geven. We hebben geprobeerd ook de andere overheden dit te laten doen, zodat we bij de eerste tien ratificerende staten zijn in de wereld.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1746/1)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse

– 743 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse.

Dit voorstel van decreet werd door de commissie verworpen.

Bij brief van 5 december 2012 hebben mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris verzocht het op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

Conform de artikelen 55ter, punt 3, en 61, punt 3, tweede lid, van het Reglement van het Vlaams Parlement moeten wij ons bij zitten en opstaan uitspreken over het aanvatten van de bespreking.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het ermee eens om de bespreking meteen aan te vatten? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

Ik stel tevens voor om de bespreking van het voorstel van resolutie van mevrouw Griet Smaers, de heren Steve D'Hulster en Jan Peumans, mevrouw Karin Brouwers, de heer Jan Roegiers, mevrouw Lies Jans en de heer Dirk de Kort betreffende de verbetering van de ongevallenregistratie en de invoering en follow-up van een Vlaamse verkeersongevallenanalyse samen te voegen met de algemene bespreking van het voorstel van decreet.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse – 743 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Griet Smaers, de heren Steve D'Hulster en Jan Peumans, mevrouw Karin Brouwers, de heer Jan Roegiers, mevrouw Lies Jans en de heer Dirk de Kort betreffende de verbetering van de ongevallenregistratie en de invoering en follow-up van een Vlaamse verkeersongevallenanalyse – 1626 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn het voorstel van decreet van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse en het voorstel van resolutie van mevrouw Griet Smaers, de heren Steve D'Hulster en Jan Peumans, mevrouw Karin Brouwers, de heer Jan Roegiers, mevrouw Lies Jans en de heer Dirk de Kort betreffende de verbetering van de ongevallenregistratie en de invoering en follow-up van een Vlaamse verkeersongevallenanalyse.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van den Eynde, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, collega's, vorig jaar op 31 mei 2011 werd in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken het voorstel van decreet toegelicht van de leden van het Vlaams Belang – mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris – houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en de invoering en follow-up van een Vlaamse verkeersongevallenanalyse.

De verdere behandeling werd uitgesteld omdat de meerderheid over dezelfde kwestie een initiatief aankondigde. Het heeft echter tot 21 juni 2012 geduurd voor het voorstel van resolutie van mevrouw Griet Smaers, de heren Steve D'Hulster en Jan Peumans, mevrouw Karin Brouwers, de heer Jan Roegiers, mevrouw Lies Jans en de heer Dirk de Kort betreffende de verbetering van de ongevallenregistratie en de invoering en follow-up van een Vlaamse verkeersongevallenanalyse werd besproken, met name op 21 juni en op 18 oktober 2012.

Het voorstel van resolutie werd vervolgens samen behandeld met het voorstel van decreet op 18 oktober 2012 na kennisname van het juridisch advies. Het voorliggende voorstel van resolutie werd toegelicht door mevrouw Smaers, die stelt dat bij het zoeken naar een oplossing over de verkeersongevallenanalyse en -registratie men steevast botst op de bevoegdheidsproblematiek. Zij stelt dat evalueren in het kader van het verkeersveiligheidsbeleid van groot belang is. Registratie en analyse van data van ongevallengegevens kunnen bijdragen tot een beter verkeersveiligheidsbeleid. Meteen

bevestigt mevrouw Smaers dat het meten het best kan gebeuren in Vlaanderen zelf waar het beleid over verkeersveiligheid wordt vormgegeven, en op die manier van belang is in functie van de beleidsvoorbereiding.

Met het voorstel van resolutie willen de leden van de meerderheid in eerste orde vragen om samenwerkingsakkoorden met de federale overheid te sluiten, om aldus de federale politie de juiste gegevens te laten registreren en genereren. Ook overeenkomsten met andere instellingen als verzekeringsmaatschappijen en ziekenhuizen zijn belangrijk om meer accurate gegevens te verwerven.

De heer D'Hulster meent namens sp.a dat door de sterke bewustwording rond verkeersveiligheid, de ongevallencijfers aantonen dat maatregelen vruchten hebben afgeworpen. Nochtans stelt hij vast dat de knik in de statistieken over het aantal dodelijke slachtoffers de laatste jaren stagneert en meer kennis over verkeersveiligheid noodzakelijk is.

De heer Keulen stelt namens Open Vld dat samenwerkingsfederalisme een praktisch en gezond principe is om tot resultaten te komen. Hij vraagt echter wel om een timing in te schrijven en dient een amendement ter zake in. Dit amendement wordt verworpen met acht stemmen tegen drie.

Mevrouw Lies Jans stelt dat de N-VA-fractie steeds voorstander is geweest van een duidelijke registratie en analyse van verkeersongevallen. Zij is echter met de meerderheid overeengekomen om niet met een voorstel van decreet maar wel met een voorstel van resolutie de vraag kracht bij te zetten vanwege het juridisch advies.

De voorzitter, de heer Peumans, heeft gesteld dat in de vorige legislatuur in verband met zijn voorstel van decreet hoorzittingen zijn gehouden. Op basis daarvan en, meer specifiek, van het gegeven dat bepaalde diensten niet kunnen worden gedwongen gegevens over te maken, heeft zijn fractie beslist het voorstel van resolutie te steunen.

De Vlaams Belangfractie heeft, zoals ik in mijn inleiding al heb meegedeeld, een voorstel van decreet ingediend. Het Vlaams Belang is van oordeel dat er in Vlaanderen nog veel inspanningen moeten worden geleverd om de verkeersveiligheid te verhogen. Om het aantal verkeersongevallen te doen dalen, is een goed verkeersmanagement absoluut nodig. We moeten daarom over een betrouwbare en volledige registratie van de ongevallen en over een snelle ongevallenstatistiek kunnen beschikken. Dat kan momenteel nog steeds niet.

Op 13 november 2012, ongeveer drie weken geleden, hebben we met elf maanden vertraging de verkeersongevallencijfers voor 2011 ontvangen. Die cijfers zien er niet rooskleurig uit. In 2011 zijn in ons land bijna 48.700 verkeersongevallen geteld. Het overgrote gedeelte, 30.556 ongevallen met een totaal van 63.660 slachtoffers, is in Vlaanderen vastgesteld. Daarbij hebben 858 mensen binnen de dertig dagen na het ongeval het leven verloren. Minstens 858 getroffen gezinnen in Vlaanderen moeten met dit ondraaglijk leed verder leven.

Vlaanderen is niet in staat het verkeersveiligheidsbeleid te verbeteren waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijk is. We beschikken immers veel te laat en onvoldoende over gegevens over de omstandigheden waarin een ongeval zich heeft voorgedaan. Dit probleem sleept al jaren aan. Ondanks de intentie het aantal verkeersslachtoffers tegen 2020 te halveren, hebben we in 2010 opnieuw een stijging van het aantal verkeersslachtoffers vastgesteld. Het aantal gewonden is met meer dan 2000 toegenomen. Er zijn 7 dodelijke slachtoffers minder geteld.

Vlaanderen moet ingrijpen en dat liever vandaag dan morgen. We moeten het hoge aantal verkeersslachtoffers niet minimaliseren. Elk slachtoffer is er eentje te veel. Het is onze verdomde verantwoordelijkheid te onderzoeken wat de reden van de ongevallen is.

Is onze infrastructuur op bepaalde plaatsen verkeerd ingericht? Liggen de op- en afrittencomplexen te dicht bij elkaar? Leidt het ritsen hierdoor tot ongevallen? Is de inrichting van een kruispunt zonder verkeerslichten verantwoordelijk voor veel verkeersslachtoffers?

Een verkeersongevallenanalyse na de verkeersongevallenregistratie moet hierover duidelijkheid verschaffen.

We beseffen dat er nog een aantal problemen zijn om een degelijk eigen systeem te starten. Deze problemen, zoals de registratieformulieren van de politie, worden weldra aangepakt. Dit is, zoals uit het antwoord van minister Milquet op een parlementaire vraag blijkt, een prioriteit voor de politie.

Waarop wacht deze meerderheid om het heft in eigen handen te nemen? Vlaanderen heeft er als de Vlaamse wegbeheerder alle belang bij om over eigen betrouwbare en volledige ongevallenstatistieken te kunnen beschikken. Om die reden is het Vlaams Belang de mening toegedaan dat we nu, in afwachting van een degelijke registratie door de politiediensten, reeds zelf een reglementair kader voor de registratie en de verwerking van ongevallengegevens kunnen uitwerken.

Uiteindelijk willen de meerderheid, die het voorstel van resolutie heeft ingediend, en het Vlaams Belang net hetzelfde. Iedereen wil over een degelijk ongevallenregistratiesysteem beschikken om vervolgens een juiste ongevallenanalyse te kunnen uitvoeren. Op die manier kunnen doeltreffende maatregelen worden genomen om het aantal verkeersslachtoffers effectief te doen dalen.

De discussie in de commissie over de bevoegdheid voor de registratie is gevoed door een nota van de secretaris-generaal van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Uiteindelijk is gebleken dat het totaal niet om een juridische nota gaat. Het argument dat Vlaanderen geen gegevens bij de politiediensten kan opvragen, is niet correct. We stellen vast dat in verband met andere dossiers, zoals de milieuhandhavingssdossiers, de procureur des Konings kan worden gevraagd binnen een termijn van 180 dagen een advies te leveren of vervolgingsdaden in te stellen. Het is een zwak argument.

Dames en heren, willen jullie werkelijk het aantal verkeersongevallen doen dalen? Neem in dat geval jullie verantwoordelijkheid en stop met halfslachtige voorstellen van resolutie die om samenwerking vragen. Weldra wordt Vlaanderen volledig bevoegd voor het verkeersbeleid. Neem nu het heft in handen en speel geen struisvogelpolitiek. Denk niet aan jullie eigen belang, maar denk aan die vele duizenden verkeersslachtoffers. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Mevrouw Van den Eynde, bedankt voor uw verslaggeving, al was ze wel een beetje gekleurd. Het was niet helemaal een neutraal verslag van de besprekingen in de commissie. Daarom vind ik het nodig om nog kort te reageren.

Het voorstel van resolutie van de meerderheid werd ingediend op 16 mei 2012, in het kader van meer verkeersveiligheid en een snellere en efficiënte evaluatie en analyse van verkeersongevallen in Vlaanderen, met het oog op het gebruik ervan in het beleid.

Er is in de commissie een gedachtewisseling gehouden over de opportuniteit van een voorstel van decreet, zoals door het Vlaams Belang werd ingediend, dan wel een voorstel van resolutie, zoals ingediend door de meerderheid. Vanuit de meerderheid werd aan het verslag van de besprekingen ook een advies van de administratie toegevoegd, waarin duidelijk wordt gemaakt dat er een probleem van bevoegdheid is om op dit ogenblik – dus voordat de zesde staatshervorming is uitgevoerd – vanuit Vlaanderen voor alle aspecten rond evaluatie, registratie en analyse van verkeersongevallen maatregelen te kunnen nemen.

Daarom heeft de meerderheid geoordeeld dat, om een efficiënte registratie en analyse van verkeersongevallen te kunnen opmaken en om sneller over die gegevens te beschikken en te gebruiken voor het eigen Vlaamse verkeersveiligheidsbeleid, het noodzakelijk is om aan de regering te vragen samenwerkingsakkoorden af te sluiten met de federale overheid, met de politie, ziekenhuizen, verzekeringsmaatschappijen en andere instanties.

We moeten voor een eigen Vlaamse verkeersongevallenanalyse ook rekening houden met andere wegbeheerders en instanties dan alleen maar het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV). We moeten ook met politie en ziekenhuizen akkoorden kunnen afsluiten, vandaar dat het via samenwerkingsakkoorden moet gaan. Daarom is gekozen voor een voorstel van resolutie met heel duidelijke vragen en werkpunten voor de Vlaamse Regering. Die zijn toegelicht in de commissiebesprekingen. Het gaat verder dan die samenwerkingsakkoorden om informatie-uitwisseling door te voeren. Het gaat ook over het genereren van eigen ongevalldata, een eigen datastructuur en een toegepaste ongevalldataanalyse, zoals onder meer is gebeurd in het dossier van de E313.

Het voorstel van resolutie is in de commissie goedgekeurd met acht stemmen voor bij drie onthoudingen. Wij vragen nu dus ook in de plenaire vergadering een goedkeuring van het voorstel van resolutie.

De voorzitter: De heer D'Hulster heeft het woord.

De heer Steve D'Hulster: Mevrouw Van den Eynde, bedankt voor uw verslag, gekleurd of niet gekleurd. Ik wil nog wat toevoegen namens onze fractie. De afgelopen jaren is het thema geregeld ter sprake gekomen in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken. De ongevallencijfers, hoewel ze veel te laat zijn, zijn wel heel duidelijk. We staan als Vlaanderen niet waar we moeten staan. We zijn een middenmoter in het Europese peloton. In vergelijking met de ons omringende landen doen we het eigenlijk nog veel slechter.

Er zijn sinds de jaren negentig heel wat maatregelen genomen om de verkeersonveiligheid te bestrijden, en die hebben ook resultaat gehad, want er is een duidelijke daling ingezet. Maar die daling stopt, en wel op een niveau dat we als Vlaanderen niet kunnen en mogen aanvaarden. Als we vooruitgang willen boeken op het vlak van verkeersveiligheid, als we willen dat de menselijke tol op onze wegen afneemt, zullen we meer in de diepte moeten werken. Daarvoor is een goede ongevalldataanalyse en een accurate ongevalldataregistratie nodig. Nu komen de cijfers te laat, ze zijn onvolledig en er wordt te weinig mee gedaan. Dat is, in een notendop, de motivatie achter dit voorstel van resolutie van de collega's en mezelf.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: De N-VA is al een hele tijd vragende partij om werk te maken van een zo ruim mogelijke registratie van verkeersongevallen en een onderbouwde analyse, waar je beleidsmatig verder mee aan de slag kunt. Na iedereen gehoord te hebben, denk ik dat iedereen het erover eens is dat er dringend actie moet worden ondernomen. Het kan zo niet verder. Wij lopen steeds achter op de feiten. We kennen de feiten trouwens maar voor een deel: onze beleidsdaden op Vlaams niveau kunnen amper getoetst worden aan hun effectiviteit.

Voorzitter, u hebt zelf tijdens de vorige legislatuur samen met de heer Carl Decaluwe het initiatief genomen voor een voorstel van decreet. Na overleg binnen de meerderheid hebben wij – gezien het dringende werk dat er van de registratie en de analyse van verkeersongevallen moet worden gemaakt – de piste gekozen van een resolutie, zeker ook omdat de minister zelf in de commissie meermaals heeft aangegeven dat zij er echt werk van wil maken en dat zij staat te popelen om effectief maatregelen te kunnen treffen. Wij zullen met deze resolutie daartoe de aanzet kunnen geven.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, gekleurd of niet gekleurd, ik heb – voor alle duidelijkheid in het verslag – onmiddellijk de stelling van mijn fractie over het voorstel van decreet en het voorstel van resolutie vertolkt.

Ik heb hier een vraag die in de Kamer van Volksvertegenwoordigers is gesteld over de registratie van de locatie van dodelijke verkeersongevallen. Uit het antwoord van de bevoegde minister blijkt dat het de gewesten zijn en niet de federale overheid die heel duidelijk kunnen registreren waar de ongevallen zich voordoen. Daarom vind ik het zo

belangrijk om dit in eigen handen te nemen en zelf een eigen registratiestructuur op te zetten, en dit niet aan de federale overheid over te laten.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking van het voorstel van decreet en de bespreking van het voorstel van resolutie zijn gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 743/1)

– *De artikelen 1 tot en met 4 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over het voorstel van decreet en het voorstel van resolutie houden.

■

VERZOEKSCHRIFT over het gebruik van firstflushputten in rioleringen. Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door mevrouw Gwenny De Vroe – 1810 (2012-2013) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed over het verzoekschrift over het gebruik van firstflushputten in rioleringen

Mevrouw De Vroe, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, de verzoeker stelde dat een firstflushput interessant is onder laboratoriumomstandigheden, maar voor de burger voor ellende zorgt als hij voor de waterafvoer op straatniveau wordt toegepast. Volgens de verzoeker speelt een cluster van rioolmonden daarbij ook een nefaste rol. Daarom vroeg de verzoeker om op straatniveau af te stappen van in een cluster geplaatste firstflushputten wegens de beperkte betrouwbare werking en de schade die zou worden opgelopen door het onderhoud.

Aangezien het om een zeer technische materie ging, werd in de commissie Leefmilieu beslist om advies te vragen bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) over de aanbevelingen vermeld in het verzoekschrift. Volgens de VMM gebeuren het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van het rioleringsysteem in Vlaanderen conform de code van de goede praktijk. Deze code werd in overleg met alle betrokkenen uit de rioleringssector gemaakt. Rioleringsystemen die conform deze code van goede praktijk werden uitgevoerd, zouden volgens de VMM dan ook geen aanleiding geven tot problemen, zoals gesteld door de verzoeker.

De commissie Leefmilieu heeft dan ook, in navolging van het advies van de VMM, beslist om niet in te gaan op de aanbeveling van het verzoekschrift.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind inzake een mededelingsprocedure, aangenomen in New York op 19 december 2011 en ondertekend in Genève op 28 februari 2012

– 1746 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

106 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

101 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Pieter Huybrechts en Jan Penris houdende de invoering van een Vlaamse ongevallenregistratie en verkeersongevallenanalyse

– 743 (2010-2011) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

16 leden hebben ja geantwoord;

65 leden hebben neen geantwoord;

19 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet niet aan.

Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Voorzitter, ik heb voor deze en de volgende stemmingen een stemafpraak met de heer Van Overmeire.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met mevrouw Turan.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Griet Smaers, de heren Steve D'Hulster en Jan Peumans, mevrouw Karin Brouwers, de heer Jan Roegiers, mevrouw Lies Jans en de heer Dirk de Kort betreffende de verbetering van de ongevallenregistratie en de invoering en follow-up van een Vlaamse verkeersongevallenanalyse – 1626 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
17 leden hebben neen geantwoord;
20 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Voorzitter, ik wil een korte verduidelijking geven. Het is niet zo dat we tegen de verkeersongevallenanalyse zijn, of die niet belangrijk vinden, integendeel. We onthouden ons echter omdat we er niet van overtuigd zijn dat er geen dubbele structuur wordt gecreëerd. Uit de debatten in het verleden is gebleken dat het verzamelen en analyseren van de gegevens ook al federaal gebeurt, zij het partieel. We zijn er niet van overtuigd dat we na de nieuwe ronde staats hervorming niet met een dubbele structuur zullen eindigen. Wegens die onduidelijkheid heeft onze fractie zich zonet onthouden.

■

MOTIE van de heren Johan Deckmyn, Frank Creyelman, Chris Janssens, Jan Penris en Joris Van Hauthem tot besluit van het op 5 december 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen – 1827 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
67 leden hebben neen geantwoord;
17 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de heren Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Boudewijn Bouckaert en Peter Reekmans en de dames Patricia De Waele en Ulla Werbrouck tot besluit van het op 5 december 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen

– 1828 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

2 leden hebben ja geantwoord;

68 leden hebben neen geantwoord;

34 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de heer Filip Watteuw, de dames Elisabeth Meuleman en Mieke Vogels en de heer Hermes Sanctorum tot besluit van het op 5 december 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen

– 1829 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

7 leden hebben ja geantwoord;

62 leden hebben neen geantwoord;

35 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de dames Lydia Peeters en Patricia Ceysens, de heer Sas van Rouveroij en mevrouw Mercedes Van Volcem tot besluit van het op 5 december 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de evolutie van economie en werkloosheid in Vlaanderen

– 1830 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

35 leden hebben ja geantwoord;

67 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, op 16 april en 11 juni 2012 hebben de Verenigde Commissies voor Reglement en Samenwerking en voor Brussel en de Vlaamse Rand met de Samenwerkingscommissie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie gedachtewisselingen gehouden over de band tussen Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap in Brussel.

De Taskforce Brussel zal zijn eindrapport in de voormelde commissies voorstellen op woensdag 12 december 2012 om 9.30 uur in zaal 201 van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, Lombardstraat 69 in 1000 Brussel.

U wordt vriendelijk uitgenodigd hieraan deel te nemen met de leden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 10 december 2012 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Kathleen Martens, Elisabeth Meuleman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroy, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel.

Afwezig met kennisgeving

Filip Dewinter: ambtsverplichtingen;

Marijke Dillen: familieverplichtingen;

Fientje Moerman, Dirk Peeters, Khadija Zamouri: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Christian Van Eyken

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Kathleen

Martens, Elisabeth Meuleman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint,

Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Ann Brusseel, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Lode Vereeck

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Lode Vereeck, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Ulla Werbrouck

■